

vandaag inhoud

5 aruba

De reinigende werking van 'No more tears in paradise'

7 nederland

Willem-Alexander en Máxima vrezon Argentijnse pers

14 financieel

'BMW schrap't 8000 banen'

Openbaar Ministerie Aruba:

'Illegaal wapenbezit en -gebruik nemen toe'

ORANJESTAD — Uit de criminaliteitsanalyse die het Openbaar Ministerie (OM) van 2003 tot en met 2006 heeft laten maken, blijkt dat het vuurwapenbezit en ook het gebruik is toegenomen. "Het is redelijk eenvoudig om hier aan een vuurwapen te komen en de bedragen die gevraagd worden zijn laag", aldus hoofdofficier Hans Mos.

Na het schietincident van afgelopen zondag is er geen reden 'om met zijn allen in paniek te raken', zegt Mos. "We moeten niet overdrijven. Maar ik geef toe: het toeneemende bezit van vuurwapens en ook andere wapens baart zorgen. Er is reden voor waakzaamheid en het nemen van extra maatregelen."

Het preventief controleren op vuurwapens, waar een aantal weken voor het eerst in San Nicolas mee is gestart, is volgens Mos een voorbeeld van zo'n ingrijpende maatregel. "Het laat zien dat de politie de situatie meester is en het heeft daarnaast ook zichtbaar wat opgeleverd."

De politie houdt voor het eind van het jaar nog een actie waarbij ze burgers preventief op wapens gaat controleren. Ook volgend jaar gaan de controles door en in april 2008 wordt op basis van de bevindingen, een evaluatie gemaakt. Deze evaluatie is dit jaar april vastgelegd toen de vuurwapenwet werd gewijzigd en de politie dus de bevoegdheid kreeg om preventief op wapens te controleren. Mensen zijn trouwens verplicht om mee te werken bij een verzoek om preventieve fouillering. Bij weigering maakt iemand

zich schuldig aan een strafbaar feit. Wie in het bezit is van een illegaal wapen, riskeert een straf van 1 jaar cel en dat is volgens Mos 'fiks'. Wie er ook nog mee gaat schieten of iemand met het wapen bedreigt, gaat voor een aantal jaren achter de tralies, zegt de hoofdofficier, die op dit moment nog geen aanleiding ziet om de straffen voor overtreding van de vuurwapenwet te verhogen.

Vervolg op pagina 3
Commissaris:
'Schietincident heeft enorme impact gehad'

VN-begroting niet unaniem goedgekeurd

NEW YORK — De Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (VN) heeft voor het eerst in twintig jaar niet unaniem ingestemd met de begroting van de volkerenorganisatie.

De Verenigde Staten stemden zaterdag als enige land

tegen de financiële plannen voor de komende twee jaar. Op aandringen van Washington moest de vergadering kort voor Kerstmis bijeenkomen om over de begroting van 2,9 miljard euro te besluiten. De VN-begrotingen waren de laatste decennia meestal een hamerstuk. Wa-

shington, de grootste financier van de VN, is tegen een stijging van de uitgaven van de VN. Struikelblok bleek uiteindelijk een nieuwe antiracismeconferentie voor bijna 4,5 miljoen euro.

Volgens de VS gaat het om een anti-Israëliësch initiatief.

Kerstmannen lopen marathon

SEOUL — Zuid-Koreaanse hardlopers waren dit weekeinde allemaal verkleed als kerstman. Zo deden ze mee aan de kerstmannenmarathon in de hoofdstad Seoul. Kerstmis is een van de belangrijkste feestdagen voor de Koreanen. Ongeveer de helft van de bevolking is christelijk.

Israël wil 740 huizen bouwen op bezet land

JERUZALEM — Israël is van plan 740 nieuwe huizen te bouwen op bezet Palestijns land bij Jeruzalem. Dat heeft het ministerie van Bouw zondag bekendgemaakt.

De omstreden uitbreiding is gepland in gebied op de Westelijke Jordaanoever dat Israël in de oorlog van 1967 annexeerde. Internationaal wordt het echter niet erkend als Israëliësch grondgebied. De kwestie over de bouw van nederzettingen bemoeilijkt de vorige maand begonnen

onderhandelingen tussen Israël en de Palestijnen. Die moeten vandaag worden voortgezet. De Israëliëse premier Ehud Olmert liet zondag weten dat er geen sprake kan zijn dat er een staakt-het-vuren komt met de militante Palestijnse organisatie Hamas, die de overhand heeft in de Gazastrook. Eerst moet de islamitische organisatie Israël erkennen en het geweld afzweren, aldus Olmert. Twee ministers uit zijn kabinet hadden eerder geopperd dat Israël het gesprek zou

moeten aangaan met Hamas na mediaberichten dat Hamas daar geïnteresseerd in zou zijn. Dat is door Hamas-functionarissen ontkend. De Israëliëse strijdkrachten doodden de afgelopen week in de Gazastrook meer dan twintig Palestijnse strijders, velen van Hamas. De partij is daarnaast ook verwikkeld in een machtsstrijd met de officiële Palestijnse president Mahmoud Abbas. Die heeft met zijn Fatah-partij de controle over de Westelijke Jordaanoever en onderhandelt wel met Israël.

Belasting voor blote vrouwen

TEXAS — Ook in Texas kan de belastingdienst het niet leuker maken. Vanaf 1 januari moeten bezoekers van striptenten vijf euro belasting betalen aan 'paaltaks'. Zo wordt de belasting door de media genoemd vanwege het paaldansen dat in veel van die striptenten is te zien. Van het geld moeten slachtoffers van verkrachting geholpen worden. Eigenaren van de striptenten vinden dat ze ten onrechte extra geld van klanten moeten vragen en dat ze niet verantwoordelijk zijn voor seksueel misbruik. De striptenten zeggen dat ze volgens de regels werken. In Texas gaan 8 miljoen mensen per jaar naar een striptent.

Dissidente schrijvers in China opgepakt

BEIJING — De Chinese politie heeft twee dissidente schrijvers aangehouden. Dat heeft activist Liu Xiaobo zaterdag gezegd. In de aanloop naar de Olympische Spelen in Beijing perkt de Chinese regering de burgerrechten in en worden dissidenten aangepakt.

Auteur Li Jianhong, die in Shanghai woont, is onder huisarrest geplaatst zodat ze verstek moest laten gaan bij een prijsuitreiking in Beijing georganiseerd door het onafhankelijke PEN Center. De politie hield auteur Liao Yiwu aan toen hij arriveerde in Beijing, waar hij de Freedom to Write Award zou krijgen van PEN. Liao wordt teruggestuurd naar zijn huis in Zuidwest-China. De politie waarschuwde de meesten van de ongeveer veertig genodigden dat ze beter verstek konden laten gaan bij de prijsuitreiking zaterdagavond, zei Xiaobo.

Turkije bombardeert Koerdische stellingen

ISTANBUL — De Turkse luchtmacht heeft stellingen van Turks-Koerdische rebellen in het noorden van Irak gebombardeerd. Dat melden de Turkse strijdkrachten.

Bij eerdere militaire operaties de afgelopen weken zijn honderden terroristen buiten

WILLEMSTAD — Een geldwagen van het bedrijf Servicio Pan Americano de Protección Curacao is vrijdag op de parkeerplaats van Mangusa Supermarket te Rio Canario door onbekenden leeggehaald. De wagen was op dat moment onbemand omdat het personeel de ATM van de Maduro & Curiel's Bank (MCB) bij de supermarkt bijvulde.

Hoeveel de buit bedraagt, is niet bekend gemaakt. De politiewoordvoerder kon (of wilde) dat vanmorgen niet meedelen. MCB-directeur Ron Gomes Casseres verklaart desgevraagd nog niet op de hoogte te zijn van het bedrag dat is weggenomen. Bekend is wel dat de geldwagen twaalf ATM's moest

bijvullen en er nog vijf tot zeven had te gaan. Er zijn volgens de politie bij de overval geen vuurwapens gebruikt. De dieven hebben gebruikt gemaakt van het feit dat er niemand in of bij de wel afgesloten geldwagen was achtergebleven. Zij hebben de deurgrendel van de wagen geforceerd en zijn er met naar verwachting een grote buit vandoor gegaan. Hoewel de roef op klaarlichte dag plaatsvond – rond half vijf kwam de melding bij de politie binnen – en de supermarkt een beveiligingssysteem met videobewaking heeft, is er tot op heden nog geen spoor van de rovers. De beelden worden nagegaan. Omstanders verklaarden dat ze twee tot drie mannen bij de geldwagen hebben gezien, die er daarna met zak-

ken geld vandoor gingen. Ze zouden in een auto die met draaiende motor op hen wachtte, zijn gevlucht. MCB heeft volgens directeur Gomes Casseres al ruim tien jaar een goede werrelatie met Servicio Pan Americano de Protección Curacao. Hij is persoonlijk ook door de directie van het bedrijf van de beroving op de hoogte gesteld. Door de overval trad er gistermiddag een kleine vertraging op bij het bijvullen van de MCB-ATM's. De bankdirecteur zegt dat deze vertraging alweer is goed gemaakt en dat klanten van de bank niet de dupe zijn van het voorval. Voor de komende feestdagen zijn alle 55 ATM's van de bank bijgevuld. Het personeel van het Bureau Recherche is belast met het verdere onderzoek.

Doden door val busje van Egyptische veerboot

CAIRO — Zeker zestien Egyptenaren zijn zaterdag in de Nijl verdronken nadat het minibusje waarin ze zaten van een veerboot was gegleden. Het ongeval gebeurde bij Minya, ruim 200 kilometer ten zuiden van de Egyptische hoofdstad Caïro. De bestuurder verloor naar

verluidt de controle over het stampvolle busje toen hij aan boord reed, aldus de Egyptische media. Onder de doden zijn zeker zes kinderen tussen twee en dertien jaar oud. De chauffeur meldde zich bij de politie. Hij uitte de vrees dat nabestaanden wraak willen nemen.

ORANJESTAD — Dit suikerdiefje heeft het mooiste nestje van de hele wereld, een waar kerstnestje. Mama en papa suikerdiefje waren niet bang om hun nestje te maken nabij mensen, namelijk bij een veranda te Alto Vista op Aruba. De Amigoe wenst alle lezers een mooi kerstfeest toe. De volgende Amigoe verschijnt op donderdag 27 december.

Foto: Nicolas Tromp

ARUBA DAILY ENTERTAINMENT

the plaza *Wenst al hun klanten en het Arubaanse volk Prettige Kerstdagen.*

CAFE *Geopend de gehele week van 10.00 am - 02.00 am Tel. 583-8826*

Twister *Dominicanessenstraat 10 Oranjestad, Aruba Tel: 5839077*

CAFÉ *Zalig kerstfeest*

EET CAFÉ *The Paddock*

L.G. Smith Blvd. 13 Tel. 583-2334

Moge Uw kerstdagen gelukkig zijn

Wenst de gehele bevolking van Aruba prettige Kerstdagen

AMBIANZ *sunset dining*

Kijk voor onze KERSTMENU WWW.AMBIANZ-ARUBA.COM

Reserveren 5839420

Scandals *ARUBA*

Renaissance Mall 583-4488 / 733-4488

Wenst al hun klanten en het Arubaanse volk Prettige kerstdagen.

FOR ALL YOUR SEWER PROBLEMS

PIPE CLEANING SERVICE

Mechanical Cleaning
High Pressure Cleaning
Camera Inspection
Drain & Pit Detection
Leak Detection

No unnecessary breakage
Call 59 39 877

RENT HOUSE *aruba* **5 871 971 735 08 08**

www.renthousearuba.com

Het Rent House Team is met vakantie! Voor uiterst dringende zaken blijven wij natuurlijk mobiel bereikbaar.

Dit jaar kunt u geen huis meer huren of verhuren, maar vanaf 2 januari 2008 zijn we er weer!

NIEUW OPEN

HET BINNENHUIS *ISLAND LIVING*

Avenida Milio Croes # 26 (tegenover VanDorp Bookstore)

Last week for your Christmas Shopping
Extra open Monday 24th December from 12.00 till 6.00 p.m.

.....Book, Champagne Glasses, Table Ware / Dinning, Beautiful Bathrobes, Bags, Lamps, Candles, Art & Gift Vouchers

In the street of Flora & Pricemart
Across from Van Dorp
Tue-Sat 10-5 & Thursday till 8pm Shopping Night

THE CINEMAS

THE CINEMAS AT RENAISSANCE

I AM A LEGEND (PG-13)
daily: 4:10 6:20 8:30 10:40
matinee: 11:50 2:00 late-show: 12:35

MICHAEL CLAYTON (R)
daily: 4:35 6:55 9:15
matinee: 11:55 2:15 late-show: 11:35

ENCHANTED (PG)
daily: 5:10 7:30 matinee: 12:30 2:50

ATONEMENT (R)
daily: 9:40 late-show: 12:05

CHAOS (R)
daily: 4:40 7:00 9:15
matinee: 12:10 2:25 late-show: 11:30

ALVIN AND THE CHIPMUNKS (PG)
daily: 4:00 6:00 8:00 10:00
matinee: 12:00 2:00 late-show: 12:00

GONE BABY GONE (PG)
daily: 4:40 6:50 9:10
matinee: 12:15 2:30 late-show: 11:20

Late-show Friday Dec 24 CLOSED - Dec 25 shows start 4:00 pm

THE CINEMAS AT PASEO

LIONS FOR LAMBS (R)
daily: 4:35 6:40 matinee: 12:35 2:55

SAW IV (R)
daily: 8:40 10:35 late-show: 12:35

ENCHANTED (PG)
daily: 4:15 6:25 matinee: 12:00 2:10

HITMAN (R)
daily: 8:30 10:30 late-show: 12:30

THIS CHRISTMAS (PG-13)
daily: 5:00 7:30 9:50
matinee: 12:10 2:35 late-show: 12:10

ALVIN AND THE CHIPMUNKS (PG)
daily: 4:20 6:20 8:20 10:20
matinee: 12:15 2:15 late-show: 12:15

MICHAEL CLAYTON (R)
daily: 5:15 7:40 10:00
matinee: 12:30 2:45 late-show: 12:20

I AM A LEGEND (PG-13)
daily: 4:00 6:05 8:10 10:15
matinee: 11:50 1:55 late-show: 12:20

Late-show Friday Dec 24 CLOSED - Dec 25 shows start 4:00 pm

DRIVE IN THEATRE

DAN IN REAL LIFE (PG-13)
thursday & sunday 8:00
friday & Saturday: 8:00 & 10:30
NO MOVIE
Monday & Tuesday: 8:00

Verzekeringen Pensioenen Hypotheken

ASCA

ASSURANTIE SERVICE CENTRUM ARUBA N.V.
Dienstverlening met een persoonlijk karakter

Tel. 582-2720 • Fax 582-2720
Beatrixstraat 34 • Oranjestad
email: insurance@asca.aw

COLOFON

AMIGOE ARUBA
Tel: (297) 582-4333
Fax: (297) 582-2368
Patiestraat 13
Postbus 323
Oranjestad, Aruba

Directie:
Brenda Bouwman
E-mail: directie@amigoeearuba.aw

Redactie:
Floor Huygen
Sharina Henriquez
Kitty Groothuise
amigoeearuba@setarnet.aw
arubamigoe@yahoo.com

Administratie:
Zulaika Kelly (Abonnementen)
admin@amigoeearuba.aw

Advertentie verkoop:
Rachella Kelly (Advertenties)
avisoamigoe@setarnet.aw

Distributie:
Zulma Kock
admin@amigoeearuba.aw

Kantoor uren:
Maandag t/m Vrijdag
8.00am-4.30pm

Bankrekening nummers:
Caribbean Mercantile Bank
#20.65.19.03
Banco di Caribe
#810278-01

GANDELMAN *JEWELERS*

We would like to inform our valued clientele that our After Sales Service Center will not accept any new repairs starting Monday, December 24th until Friday January 4th, 2008.

Accepted repairs that are completed can still be picked up during our regular working hours which are Monday - Friday from 9 am - 5.30 pm.

Your Perfect Partner®

COLDWELL BANKER

ARUBA REALTY
Tel. 587-8086
Noord 40
www.coldwellbanker.aw

TE KOOP
Fantastische villa in Rooi Santo 4 slk, 3 bk, zeer ruime patio, grote woonkamer, prachtige tropische tuin.
Afl. 972.000

admanco ADMINISTRATIVE MANAGEMENT CONSULTANTS N.V. ...

Ta participa cu nos oficianan lo ta **sera** entrante **24 december 2007** te cu dia **2 di januari 2008**. Nos kier desea tur nos clientenan y e publico en general **feliz dñan di fiesta**.

Deelt U bij deze mede dat onze kantoor vanaf **24 December 2007 t/m 2 januari 2008 gesloten** zal zijn. Wij wensen al onze klanten en het publiek in het algemeen **fiene feestdagen** toe.

Announces that its offices will be **closed** as from **December 24, 2007 u/t January 2, 2008**. **Best holiday wishes** for all our clients and to the public in general.

For Rent

Spacious 1 B.E.R APARTEMENT fully furnished Close to High Rise Hotels. Awg. 950 (Single) Awg. 1100.00 (Double) incl. water, cable, gas (internet opt.) 1 mo. Deposit required. Min 3 mo. Contract Call: **593-0076** for appointment

Bliep Bliep zonder Bla Bla

ITP Caribbean
582 4492

Voor Project Management

REINA AGENCIES N.V. *Quality services from a name you trust!*

COMPUTER SALES & REPAIR SERVICES

Business Partner **DELL** **PRINCETON** **COMPUTERS** **TECHNOLOGY INC.**

SUN PLAZA MALL, Suite 113
MONDAY TO FRIDAY 9:00 AM - 12:00 NOON 01:00 PM - 05:00 PM
Tel: 583-9633 - Emergency Call: 593-2608 - Fax: 583-4357

RADIO KELKBOOM FM STEREO 106.7

Nederlandstalige uitzendingen van Maandag t/m Zaterdag Radio Nederland Wereldomroep/ANP

6:30-7:25 R.N.W.O.
8:00-8:10 Nieuws Pap
8:30-9:00 Wereldpanorama
9:00-9:10 Nieuws Pap
9:30-9:45 Nieuws Creole

13:00-13:30 Nieuws Pap
13:30-14:00 Bolero muziek
14:00-15:00 Locale muziek
15:00-16:00 Gevarieerd
16:00-17:00 Mexicaans

NIGHTMOVES
De beste Jazz Music by Dr. B. Jazz is alive on 106.7 fm Woens. 9 p.m./Zon. Midn. Vrijdag 9 p.m./Zaterdag midn.

Info Magazine
met aktueel nieuws en elke avond een speciale dagprogramma

NIEUWSLIJN EUROPA
ELKE DAG OM 12.00 'S MIDDAGS
FARAWE
Live Surinaams Programma elke zondagmiddag 13:00-14:00 Laatste zondag v/d maand 12:00-14:00

VALERO

Vrolijke Kerstmis en een Gelukkig Nieuwjaar 2008

van uw buur

Valero Aruba Raffinaderij

Benny Nisbet (PPA):

‘Remigratie oplossing voor personeelstekort’

ORANJESTAD — Nu duidelijk wordt dat Aruba de komende jaren te maken zal krijgen met een zeer krappe arbeidsmarkt, vraagt Benny Nisbet van de buitenparlementaire PPA opnieuw aandacht voor een oplossing hiervan via remigratie. Volgens schattingen van diverse instanties zijn er de komende jaren 7000 extra arbeidskrachten nodig om de uitstroom van gepensioneerd en de groei in de toerismesector op te vangen. Toen de PPA nog in de Staten was vertegenwoordigd diende de partij in 2004 een motie in om inspanningen te doen om remigratie op gang te brengen. Hoewel de motie toentertijd

met algemene stemmen werd aangenomen, zijn er sindsdien geen inspanningen gepleegd om Arubanen die in het buitenland wonen en werken over te halen om terug te keren naar Aruba. Die inspanningen zouden zich vooral op Nederland moeten richten, waar naar schatting van de PPA een kleine 20.000 Arubanen wonen. Als een deel daarvan zou kunnen worden overgehaald om terug te keren, hoeven er geen arbeidskrachten uit het buitenland gehaald te worden. Dat zou kunnen met behulp van een verhuispremie, een baangarantie of met andere mogelijkheden om het vertrek naar Aruba aantrekkelijk te

maken. PPA roept de regering op om hiervan werk te maken en samen met het Arubahuis te kijken welke inspanningen nodig zijn. Ook zou de informatie over vacatures (via internet) toegankelijk gemaakt moeten worden en zouden er afspraken gemaakt moeten worden met de Nederlandse overheid over opgebouwde AOW- en pensioenrechten bij terugkeer naar Aruba. Om de eerste tijd op Aruba aantrekkelijk te maken, pleit PPA voor het opzetten van zogenaamde doorgangshuizen, waar terugkerende Arubanen de eerste drie à vier jaar kunnen verblijven om in die tijd eigen huisvesting te zoeken.

Commissaris: ‘Schietincident heeft enorme impact gehad’

Vervolg van pagina 1

Hoofdcommissaris Peter de Witte laat weten dat het schietincident een ‘enorme impact’ op het politiekorps heeft gehad. “Ik ben blij dat het zowel binnen het korps en als erbuiten – met de begrafenis vooral – rustig is gebleven.” Hij vindt bovendien dat SPA het ‘netjes’ heeft gedaan. De politievakbond stelde afgelopen week een nota op met een aantal eisen om de veiligheid van de samenleving en ook agenten beter te kunnen waarborgen. Zo bekritiseert SPA het tekort aan kogelvrije vesten, waarvan een deel bovendien is verouderd. Ook vindt ze dat voor het carnavalsseizoen de korpsleiding

weer moet toestaan dat er overgewerkt wordt. “We hebben als korps ook wensen en zeker ook op het gebied van professionele middelen zoals kogelvrije vesten. Dat hebben we al eerder aangegeven en we zijn, al voor het schietincident, bezig met een inventarisatie. Daarna gaan we kijken hoe de wensen ingevuld kunnen worden”, reageert De Witte. Agenten zijn niet verplicht om kogelvrije vesten te gebruiken. De agent die zondag door drie kogels werd geraakt, droeg ook geen vest. “Zodra we de middelen hebben, gaan we zeker verder praten met de minister of we bijvoorbeeld het dragen van de vesten verplicht moeten stellen. Dat kan dan per

persoon, of bijvoorbeeld dat in iedere auto zich een kogelvrij vest bevindt.” Over de andere eisen van SPA, zoals overwerk wil De Witte zich nog niet verder uitlaten. “Ik wil daar eerst zelf met de vakbond over praten. Ik hoop in ieder geval dat het rustig blijft zodat we samen kunnen kijken hoe de wensen ingevuld kunnen gaan worden.” Met de gewonde politieagent gaat het de goede kant op, meldt de hoofdcommissaris tenslotte na hem gisterochtend een bezoek te hebben gebracht. Het is nog niet bekend wanneer de agent, die ondermeer met een geperforeerde long in het ziekenhuis ligt, naar huis mag.

Persistence zet expeditie naar Holloway door

Met de Persistence wordt de zeebodem afgezocht naar resten van Natalee Holloway.

Het schip beschikt over moderne sonarapparatuur waarmee tot 4000 meter diep kan worden gescand.

ORANJESTAD — De beslissing van het Openbaar Ministerie om de zaak-Holloway te seponeren heeft geen effect op het onderzoek van het speciale schip Persistence. Dat benadrukt de bemanning die dinsdag is begonnen met ‘de beste apparatuur ter wereld’ de zee rondom Aruba te scannen op tekenen van Natalee Holloway. De komst van de boot werd een maand geleden aangekondigd door Dave Holloway, de vader van Natalee, maar kwam mede door de tropische storm Olga, vertraagd aan.

De Persistence kan op grote diepte zeebodems scannen, tot dichtbij de uiterste waarde van de bathysfeer (zee- diepten tot 4000 meter, red.). Van de zee in de ruime omgeving van Aruba, tot de zee-grens met Venezuela, wordt eerst de topografische situatie bepaald. Met een *sound velocity profile* (SVP) wordt de snelheid van het geluid onderwater gemeten, die

nodig is voor de berekening van gegevens tijdens het scannen. Vreemde, afwijkende vormen op de zeebodem kunnen daarmee worden vastgesteld. Maritiem geoloog Kyle Kingman, die een blog bijhoudt over de expeditie op www.nholloway.blogspot.com, vergelijkt de bodem met een ‘oud levend wezen uit het einde van het krijttijdperk, vol verhalen’. “We weten dat dit schepsel ervoor waakt dat het zijn geheimen niet prijsgeeft”, schrijft Kingman. Hij verwacht echter dat binnenkort, als de *side scan sonar* is geactiveerd, elke kloof of spleet uit de duisternis zal worden gehaald en in de computerkamer van de boot te zien is op een scherm. Maar het blijft een moeilijke opgave, schrijft hij, “als naar een winkelwagentje in een gebied zo groot als Manhattan.” Uiteraard hangt aan de zoektocht een flink kostenplaatje. Op het schip zouden 18 bemanningsleden aan het werk zijn met de modernste,

en daardoor vaak duurst outfit en instrumentarium aan boord. Projectmanager Tim Miller wil niet bevestigen of het klopt dat er miljoenen dollars aan donaties worden gebruikt. “Wij willen geen media-aandacht en alleen maar ons werk doen.” Slechts dagblad *Diario* wilde hij om onbekende redenen te woord staan. Ook het kantoor van de organisatie Texas Equusearch (TES), waarvan Miller de oprichter is, doet geen mededelingen. Deze Amerikaanse organisatie die rijkelijk gesponsord wordt, heeft zich gespecialiseerd in zoekacties naar voornamelijk vermiste landgenoten. Op verzoek van de ouders van Natalee was TES ook twee jaar geleden in zee aan het zoeken, toen nog tot honderd meter diep. Behalve geld krijgt de organisatie veel emotionele steunbetuigingen op de weblog. Die zijn meestal van geloofsgenoten die de bemanning en de familie Hol-

loway ‘Gods zegen geven’ en oproepen om voor hen en Natalee te bidden. Kritiek wordt niet echt geduld op de site en er niet gauw opgezet. Een anonieme melder vraagt zich wel af of er autoriteiten aan boord zijn voor het geval er bewijsmateriaal wordt gevonden. Dit om te voorkomen dat de verdediging (de advocaten van de broers Kalpoe en Joran van der Sloot) die anders laat afkeuren, vermoedt de schrijver. Onlangs gaf Jorans advocaat Arian de Bie juist aan dat hij bang is dat er bewijsstukken door de bemanning worden verzonden. “Ze zouden er nu zo maar een handtasje bij kunnen leggen”, zei hij. Het Openbaar Ministerie werkt niet mee aan de zoekactie, maar zou wel op de hoogte willen blijven van ontdekkingen die van belang zijn. Onbekend is verder of de bemanning voor het onderzoek een werkvergunning heeft aangevraagd bij de overheid.

Meer import van vuurwerk

De politie en de Vuurwerkcommissie zullen streng toezien op naleving van de voorschriften die gelden voor de verkooppunten. Wanneer daaraan niet wordt voldaan wordt de vergunning ingetrokken en het betreffende verkooppunt gesloten.

ORANJESTAD — De invoer van het aantal containers met vuurwerk is dit jaar gestegen van 20 naar 28 in vergelijking met het jaar hiervoor. Tegelijkertijd heeft de overheid de regels voor de verkoop aangescherpt en is het aantal afgegeven vergunningen voor de verkoop van vuurwerk gedaald van 96 in 2006 naar tot nu toe 83 vergunningen in 2007.

Er vinden dit jaar ook meer vuurwerkshows plaats; 10 show in plaats van 7 in het voorafgaande jaar. Zo organiseert San Nicolas Business Association een spectaculaire vuurwerkshow op 27 december bij Seroe Colorado, op de plaats waar vroeger het ziekenhuis van de Lago stond. Op 29 december houdt importeur Morales Fireworks haar jaarlijkse show bij de vuurtoren van Westpunt en op 30 december steekt super-

markt Ling & Sons weer een flinke partij siervuurwerk af. De overheid heeft ook dit jaar, na grondige evaluatie, besloten om de voorwaarden voor de verkoop van vuurwerk aan te scherpen. Alleen tussen 27 en 31 december mag vuurwerk worden verkocht, elke dag tot uiterlijk negen uur ’s avonds. De politie controleert dit jaar extra streng op de verkooptijden, aangezien deze vo-

rig jaar veelvuldig werden overtreden. Winkeliers die ook andere artikelen verkopen, mogen alleen vuurwerk in een aparte ruimte aan de man brengen. Bij kleine supermarkten moeten deze ruimtes zich op een afstand van minimaal 4,5 meter van de ingang van de winkel bevinden. In een straal van 75 meter van een benzinestation mag geen vuurwerk worden verkocht. Verder zijn verschillende soorten vuurwerk verboden, zoals knalwerk dat onder water afgaat. Leden van de Vuurwerkcommissie testen al het geïmporteerde vuurwerk en dus ook nieuwe soorten knal- en siervuurwerk. Directie Volksgezondheid

heeft inmiddels een groot aantal brochures verspreid om de mensen op de gevaren van vuurwerk te wijzen. Het aantal ongelukken door het afsteken van vuurwerk is overigens gedaald van 15 tot 20 gevallen in 2006 tot 10 incidenten in 2007. “Het lijkt alsof de mensen zich steeds meer bewust worden van de gevaren van vuurwerk. Desondanks is ieder ongeluk een teveel voor ons”, aldus brandweercommandant Jaime Donata. De controles op vuurwerk worden overigens niet alleen uitgevoerd door de politie en brandweer, maar ook medewerkers van Dienst Technische Inspectie en Directie Volksgezondheid.

RED richt stichting op

ORANJESTAD — De politieke partij RED heeft een stichting opgericht, vernoemd naar partijlid Elsa Coffi die begin dit jaar onverwachts overleed en bekend stond om haar grote inzet op sociaal gebied. De stichting heeft als doel interesse te kweken voor politieke en maatschappelijke ontwikkelingen.

De stichting leunt sterk op de partijstandpunten, maar wil tegelijkertijd de gemeenschap stimuleren om een kritische houding aan te nemen ten aanzien van het functioneren van beleidsmakers, transparantie bij het besluitvormingsproces en de criteria voor behoorlijk bestuur. Een ander belangrijk streven is het bevorderen van solidariteit met arme Arubaanse burgers. Deze burgers gaan volgens RED “gebukt onder zichtbare en onzichtbare vormen van armoede en sociale uitsluiting.”

Volgens partijleider Rudy Lampe past de stichting ook in de inhoud van de nieuwe wet die de regering wil invoeren om de subsidiering en financiering van politieke partijen aan

Ondertekening van de oprichtingsakte van de stichting Elsa Coffi

banden te leggen. “Subsidies mogen dan alleen voor vormingsactiviteiten worden verstrekt en met deze stichting denken we aan de doelstelling van de wet te voldoen.” Een andere reden is de groeiende populariteit van RED, zegt Lampe, waardoor er een kans is dat de partij in de regering kan komen. “De stichting gaat documentatie en research verzorgen voor het regeringsprogramma.” De ‘groeioede populariteit’ van de witte partij is niet zo zichtbaar in een sterke groei van het aantal leden, maar volgens Lampe door

de reacties die hij krijgt uit de samenleving, onder andere ook van Diario-hoofdredacteur Jossy Mansur en journalist Tito Laclé. “Ze houden enquêtes over de populariteit van politieke partijen en wat de zetelverdeling zou zijn als er nu verkiezingen werden gehouden.” Laclé laat in een reactie weten dat hij geen enquêtes houdt. “Ik heb wel van diverse groepen mensen gehoord, dat er een goede kans is dat RED terugkomt in het parlement. Dit in tegenstelling tot MPA en ook PDR, die het niet zouden redden.”

Douane vraagt tijdelijke inschrijving Bevolkingsregister

ORANJESTAD — Met ingang van 1 januari 2008 is het verplicht om een bewijs van tijdelijke inschrijving mee te brengen naar de douane voor het inklaan van containers

met inboedel. Mensen uit Nederland en de Nederlandse Antillen zich willen vestigen op Aruba, moeten eerst langs het Bevolkingsregister voor een tijdelijke inschrijving. Met

dat bewijs geeft de Douane de container met inboedel vrij. Voor een tijdelijke inschrijving bij het Bevolkingsregister is een geldig legitimatiebewijs nodig.

Wijzigingen invoerrechten

ORANJESTAD — Met ingang van 20 december zijn de tarieven voor invoerrechten van een aantal producten verhoogd. Dit maakt de Belastingdienst bekend namens de minister van Financiën en Economi-

sche Zaken. Het tarief van invoer van levende paarden is gewijzigd. Tot nu toe kostte de invoer van een paard 15 florin per paard en 7,50 voor een veulen jonger dan een jaar. Vanaf 20 december moet er een per-

centage van de waarde worden afgedragen en wel zes procent. Het invoeren van levend pluimvee, tot nu toe vrij van invoerrechten, kost sinds donderdag ook zes procent. De invoerheffing op levende planten en pro-

ducten van de bloemteelt bedraagt nu twaalf procent (was zes procent) en bij de invoer van limonades moet nu 30 florin per hectoliter invoerrechten worden betaald. Dat was tot nu toe 25 florin.

(sporen van) een zeeschildpad gezien?

Bel TURTLE HOTLINE : 9649138

Donkey Sanctuary Aruba

1997 Open ma - vr 09.00-12.30
- za - zo 10.00-15.00 **2007**

www.arubandonkey.org-Tel. 5841063-568409- 9659977

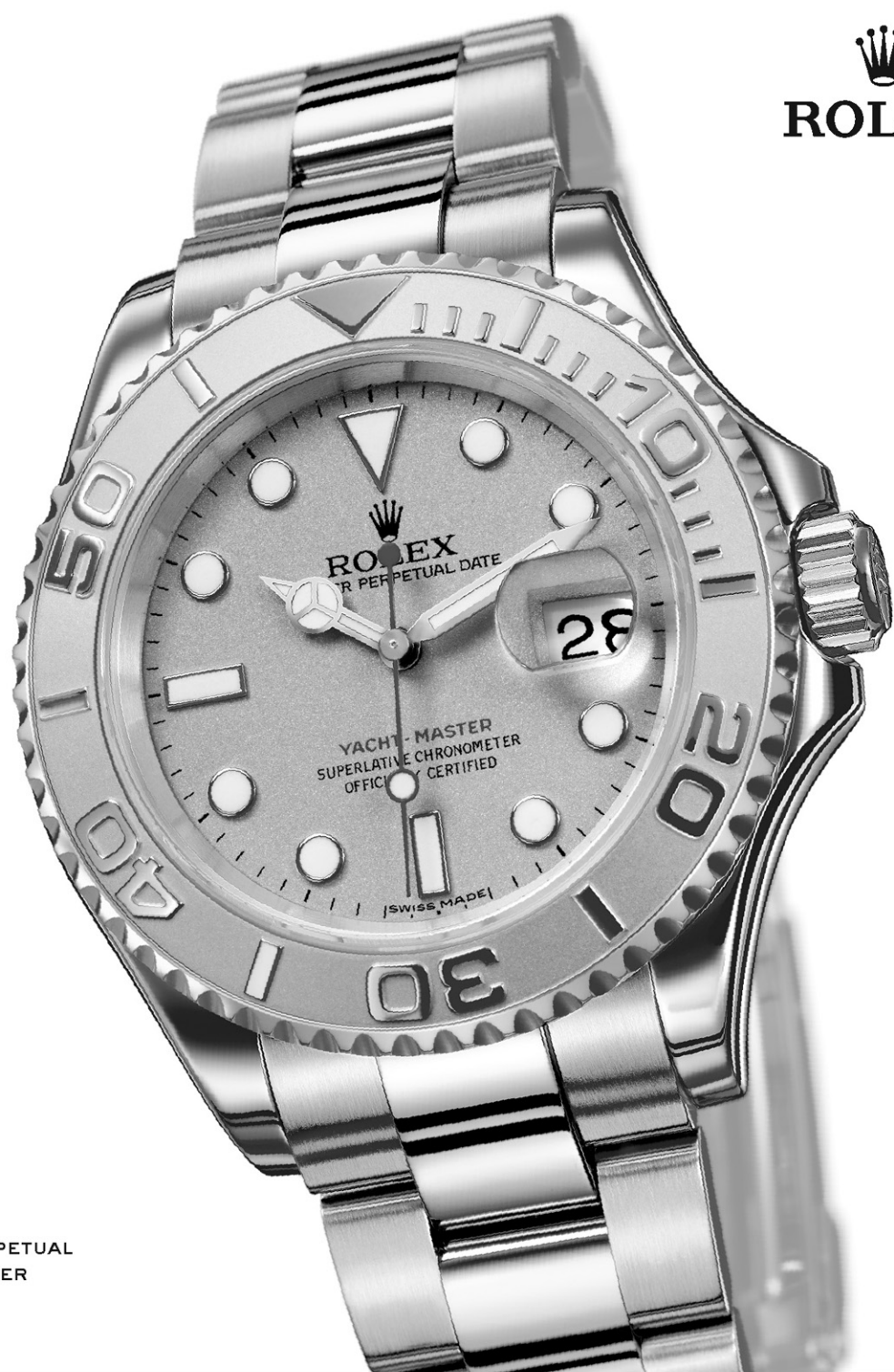

Nos ta hiba bo
unda bo kier bai pa negoshi,
placer of un tiki di tur dos

Na Ora, Comodo y Simpatico... Tiara Air cu varios buelo diario entre Aruba, Boneiro, Corsow y Punto Fijo...
Pa informacion y reservacion yama bo agente di viahe preferi of bishita nos www.tiara-air.com

Aruba +297 588 4272 • Corsow +599 839 1234 • Bonaire +599 717 3008 • Venezuela + 58 269 415 3488

OYSTER PERPETUAL
YACHT-MASTER
ROLEX.COM

ROLEX

Losse Verkooppunten Amigoe di Aruba

-Super Food	-S.Chow
-Texaco (Sasaki)	-Green Hill Supermarket
-Texaco (Sero Blanco)	-Kong Hing
-Texaco (Wayaca)	-Ling & sons
-Valero (Boulevard)	-Plaza Book shop (Dakota)
-Valero (Sta. Cruz)	-Wei Ming Supermarket
-Amsterdam manor	-Mundo Nobo Supermarket
-Botica Eagle	-Fa Yang Supermarket
-Bright Bakery	-Botica Noord
-Circle K	

GANDELMAN
JEWELERS

Official Rolex Retailer
ARUBA Royal Plaza, Renaissance Mall, Hyatt Regency, Westin Resort
CURAÇAO Bredestraat 35 (P)

Bij aankoop van Afl. 10.00 of meer aan artikelen in de Postshop ontvangt U een bon waarmee U de komende weken kunt meedingen om een prijs.

Post Aruba geeft U een postbox kado, die U voor uw familie en/of vrienden kunt vullen en Post Aruba verstuurt die voor U naar een door U te bepalen land GRATIS!

De trekkingen zullen plaatsvinden op: 7, 14, 21 en 28 december 2007.

De winnaars zullen telefonisch benaderd worden.

Deze actie is geldig van 3 t/m 28 december 2007.

Post Aruba N.V.
J.E. Irausquinplein 9
Aruba
P (+ 297) 588 1265
F (+ 297) 588 1291
customerservice@postaruba.com

*Aruba's First
Boutique Resort & Condominium*

The Kasa Alba Boutique Resort and Condominium, is a high end condominium project in Aruba featuring a unique concept of living in a private environment, yet enjoying a Resort living lifestyle. *Simply Aruba...*

• Minutes reach to the Island's most beautiful beaches • Gated Community • Club House • Lobby/Reception Area • Concierge • Restaurant/Bar Facilities • Swimming Pool/Jacuzzis • Fitness Center • Tropical Landscape • Pre-arrival services.

FOR MORE INFORMATION CONTACT OUR SALES OFFICE AT: VONDELLAAN 27, ORANJESATD, ARUBA, TEL. 582-5677, WWW.KASAALBA.COM

AGENDA

KANTOORUREN
Patiestraat 13, P.O. Box 323; open van 08.00-16.30 uur; za. gesloten.

WACHTREGELING DOKTOREN
(ma. t/m za. van 18.00-07.00 uur)

maandag 24 december
Oranjestad:
via Dr. Horacio Oduber Hospitaal (tel. 587-4300) of via Alarmcentrale (115).

San Nicolas:
B. Every via Centro Mediko Dr. Rudi Engelbrecht (tel. 584-8833) of via Alarmcentrale (115).

dinsdag 25 december
Oranjestad:
via Dr. Horacio Oduber Hospitaal (tel. 587-4300) of via Alarmcentrale (115).

(115).
San Nicolas:
B. Britt-Croes via Centro Mediko Dr. Rudi Engelbrecht (tel. 584-8833) of via Alarmcentrale (115).

woensdag 26 december
Oranjestad:
via Dr. Horacio Oduber Hospitaal (tel. 587-4300) of via Alarmcentrale (115).

San Nicolas:
J. Tromp via Centro Mediko Dr. Rudi Engelbrecht (tel. 584-8833) of via Alarmcentrale (115).

APOTHEKEN
Pariba di brug:
Centro Medico N.V. Tel. 584-5794.
Pabou di brug:
Dakota NV. Tel. 583-8272 of 588-5015.

ANNOUNCEMENT

- On December 24th we will close at 5 pm.
- On December 25th we will be closed the entire day.
- On December 26th we will be ready to serve you at regular hours.

HAVE IT YOUR WAY!

HEAR, HEAR!

Wenst al hun klanten en het Arubaanse volk in het algemeen
Prettige kerstdagen en dat het jaar 2008
veel zegen en voorspoed breng voor allen die hier op ons eiland Aruba woont.

Boogaard Assurantiën N.V. maakt hierbij bekend dat hun kantoor op 24 en 31 december 2007 de hele dag gesloten zal zijn voor het publiek en zal weer op 2 januari 2008 geopend zijn om al hun klanten Hun service aan te bieden.

ORANJESTAD — In haar eigen Art Studio Insight te Paradera Park loopt tot eind januari komend jaar de solo-expositie *No more tears in paradise* van beeldend kunstenaress Alida Martinez. Na lange tijd haar galerie te hebben opengesteld voor andere kunstenaars is zij er eindelijk weer toe gekomen om eigen werk in een groter verband te tonen.

door Floor Huygen

No more tears in paradise is een verzameling van zogeheten conceptuele kunst, waarbij het idee centraal staat en de verbeelding daaraan ondergeschikt is. De verschillende symbolieken in de werken vormen samen één verhaal. Het verhaal over het leven van Martinez en haar betrokkenheid op sociaal gebied, haar milieubewustzijn en haar gedachten over mensenrechten, met name recht op leven en recht op bestaan. Om deze gedachten en gevoelens tot uitdrukking te brengen laat de kunstenaar zich niet beperken in materiaalgebruik. Of het nu hout, metaal, textiel is, je herkent er altijd wel een 'Martinez' in

en dat maakt deze expositie erg boeiend. Om in een paradijs te mogen verblijven moet je schoon zijn. Zeep vormt daarom een wezenlijk element op de tentoonstelling. Zeep, die ook nog eens een lekkere geur verspreidt. In een interactieve installatie krijgen de bezoekers instructies over het gebruik van de zeep en het reinigingsproces. Centraal daarbij staat de balans van geest en ziel en men krijgt de opdracht om zichzelf te verenigen met de zuiverheid en de zindelijkheid die dat tot gevolg heeft. Om daartoe te geraken moet men wel over een dosis geduld beschikken, een positieve instelling hebben, over gevoel van eigenwaarde beschikken, alsmede over voldoende hoeveelheid energie en beminlijkheid. Men moet zich absoluut niet laten beïnvloeden door negatieve energie, want dan werkt het proces niet en komt men niet tot de gewenste innerlijke rust.

Foto: Cybried

Dit triptiek 'The protected one' vormt een in het oog springend onderdeel van de solo-expositie van Alida Martinez.

Zeep ligt er ook in voldoende hoeveelheid onder het trip-

tiek *The protected one*, drie schilderijen. Twee zwarte

honden bewaken daarop de jurk van een kind dat er niet

(meer) is. Bij het maken van dit werk speelden gedachten over kinderhandel en seksueel misbruik van kinderen door het hoofd van Martinez. Ook ervaringen uit haar eigen omgeving.

KOOIEN

In een andere hoek hangen drie kooien. In elk daarvan ligt een stuk zeep, gedeeltelijk bedekt met een pleister, die pijn uitdrukken. De kooien staan echter wel open en er is een mogelijkheid om aan de pijn te ontkomen. Een ander monumentaal werk is samengesteld uit een aantal schijven dat van elkaar verschilt door gebruik van textielpatronen, rasters en condensators. Ze zijn door middel van een koperen draad met elkaar verbonden. Het is een spirituele communicatie met heden en verleden. Er zijn ook een paar lege schijven die nog door de tijd moeten worden gevuld. Kijkers kunnen daar hun eigen voorstelling bij maken.

In haar meest recente werk maakt Martinez regelmatig gebruik van geschilderde takken van de kwihiboom. Zo ook op deze expositie. De jaarringen vormen een symbool van de tijd. De expositie bevat naast serieuze onderwerpen ook een paar vrolijke noten, zoals de collage van wijlen paus Johannes Paulus II en Fidel Castro, waar Martinez de paus tegen Castro laat zeggen: *We'll meet again in heaven*. De getekende hoge hakken boven het echte groene gras in een ander werk symboliseren het feestelijke gevoel om altijd in een groene omgeving te mogen verkeren.

No more tears in paradise beschouwt Martinez als een theatrale voorstelling. De creatie van de verschillende kleine scènes – die allemaal hun eigen rijpingstijd hadden – vormen samen haar verhaal, dat door iedereen anders zal worden ervaren. De kunstenaar voelt zich gelukkig met het feit dat ze met haar werk mensen weet te raken en dat haar boodschap ook lijkt over te komen. Van een bezoeker aan deze expositie gaat in elk geval een zelfreinigende werking uit.

Virgilio Davelaar afgestudeerd

ORANJESTAD — Virgilio Davelaar is afgestudeerd aan de Juridische Faculteit van de Universiteit van Aruba. Hij verdedigde vrijdag met succes zijn afstudeerproject over *'De Caribbean Court of Justice, een alternatief voor Aruba?'* en nam zijn bul in ontvangst. In de examencommissie zaten Luciano Milliard, H. Vink en C. Foy. Davelaar werd gefeliciteerd door het rectoraat en de docenten van de universiteit en door familie en collega's van de Belastingdienst.

Geslaagde kerstlunch bij afdeling PAAZ

ORANJESTAD — Voor de bewoners en de staf van de PAAZ, de psychiatrische afdeling van het Horacio Oduber Hospitaal, was er ook dit jaar weer een kerstlunch. Afgelopen woensdag trakteerden vrijwilligers op een lekkere lunch en kwam Santa Claus langs om cadeaus uit te delen.

De aanwezigen genoten van een amuse van ham met cranberrysaus en kippenragout met champignons, die

bereid was door restaurant Matthews. Screaming Eagle verzorgde een beef stew en Le Dôme doneerde grouper filet met garnituur. Het nagerecht was een ijsje van PicoBello en de bonbons bij de koffie kwamen van Taste of Belgium. Na afloop deelde de Kerstman cadeaus uit aan de stafleden en bewoners. Dankzij de inzet van de vrijwilligers Sofie en Sharon en alle andere vrijwilligers, werd de ochtend een groot succes.

Heropening Cartier boutique

ORANJESTAD — Nog net voor Kerstmis heropent Cartier haar deuren in de Renaissance Mall. De boutique werd ingericht door de beroemde architect Bruno Moinard, de 'huisarchitect' van het merk.

Hij koos voor een klassieke, Frans-aristocratische uitstraling die past bij het luxemerkt. Gandelman is ook nu

weer de licentiehouders voor Cartier en net als in de vorige editie van het verkooppunt zullen er sieraden, lederwaren, zoals riemen en tassen, zonnebrillen, pennen en accessoires worden verkocht. De Cartier boutique bevindt zich in de Renaissance Mall aan de kant van Gandelman. Het huis van Cartier (1847) is hofleverancier voor 19 koninkshuizen.

La Traviata bij Access Art

ORANJESTAD — Donderdagavond wordt de verfilming van Verdi's meesterwerk *La Traviata* vertoond. In deze Engelse film uit 1988 van Peter Hall staat het orkest onder leiding van Bernard Haitink en de titelrol van Violetta wordt gezongen door Marie McLaughlin. Verder zijn er rollen voor ondermeer Walter MacNeil en Brent Ellis. De productie werd gemaakt voor het Glyndebourne Festival Opera. John Gunter's decors en kostuums tonen het Parijs van de 19e eeuw tegen de achtergrond van het ancien régime.

La Traviata (de verdoolde of de dolende) is een opera in drie bedrijven van Giuseppe Verdi die haar première beleefde op 6 maart 1853 in het Teatro La Fenice in Venetië. Het libretto van Francesco Maria Piave is gebaseerd op de roman *La*

dame aux camélias uit 1848 van Alexandre Dumas. *La Traviata* speelt zich af in Parijs en vertelt het verhaal van Violetta, een bekende en rijke courtesane. Zij wordt verliefd op Alfredo Germont, die haar reeds een jaar van een afstand aanbidt. Hij verklaart haar de liefde en ze besluiten tot een leven samen op het Franse platteland. Lang duurt het geluk niet, want de vader van Alfredo smeekt Violetta om bij Alfredo weg te gaan omdat hun 'zondige' relatie een huwelijk van de zus van Alfredo in de weg staat. Ze geeft toe en schrijft een afscheidsbrief aan Alfredo. Alfredo is ontroostbaar. Tijdens een feest van een vriendin van Violetta ontmoet zij Alfredo. Nog steeds woedend om de afwijzing smijt hij zijn gewonnen geld in de richting van Violetta en roept uit dat

hij daarmee al haar gunsten heeft betaald. De gasten reageren verontwaardigd op deze grove belediging. Violetta is dan inmiddels al zwaar ziek, ze lijdt aan tuberculose, en valt flauw in de armen van haar vriendin. Het derde bedrijf speelt in Violetta's slaapkamer. De tuberculose eist haar tol. Alfredo is door zijn vader ingelicht over het offer dat Violetta heeft gebracht. Hij zoekt haar op en smeekt haar om vergeving, die zij hem schenkt. Violetta is zeer verheugd en Alfredo spreekt over het leven dat ze samen zullen leiden in de toekomst, maar Violetta weet dat ze zeer spoedig zal sterven. Ze sterft ten slotte in zijn armen. De film begint om acht uur en van de bezoekers wordt een bijdrage van 10 florin gevraagd voor het instandhouden van deze filmavonden.

Lunch voor Centro Kibrahacha

De ouderen van Centro Kibrahacha kijken naar optredens die voorafgingen aan de lekkere lunch van Aruba Marriott Care Foundation.

ORANJESTAD — De Care Foundation van Aruba Marriott Resort organiseerde ook dit jaar weer een lunch voor de ouderen die Centro Kibrahacha bezoeken. Dit was het vijfde jaar op rij dat een dergelijke lunch op het programma stond van de liefdadigheidsorganisatie van personeel van het Marriott hotel.

De bijna 250 ouderen, die voor de ochtend waren uitgenodigd, werden op 19 december rond negen uur met bussen uit alle delen van Aruba aangevoerd. Daar begon de ochtend met allerlei vermaak nadat een pastoor in gebed was voorgegaan. Ondermeer de gaitgroep

Gaitas los Sobrenitos, Elvin Croes & Lynette Do Nascimento met hun dansgroep en Nelson Sprock, die Caha di Orgel speelde, zorgden ervoor dat de ouderen zich prima vermaakten. Rond 12 uur begaven zij zich naar de ballroom voor een uitgebreide lunch, die werd opge-

luisterd door Sharon Rose die diverse kerstliederen zong. Na de lunch zorgde de muziekgroep Tipico onder leiding van Danilo Vrolijk voor dansmuziek en gingen de voetjes van de vloer. Om twee uur namen de ongeveer 30 vrijwilligers van de Care Foundation afscheid van hun bezoekers.

Aruba Marriott Care Foundation heeft dit jaar diverse donaties gedaan. Dit jaar werd uitgeroepen tot 'jaar van het kind' en er werden

diverse activiteiten en projecten ondersteund ten bate van kinderen.

Zo werd in de zomer een Summer Family Fun Fair georganiseerd in het Entertainment Center in Dakota waar 8000 florin werd opgehaald. Dit bedrag werd grotendeels besteed aan het ondersteunen van een boekenproject om de heruitgave van *Brenda heeft een draakje in haar bloed* mogelijk te maken. Dit is een boek voor kinderen over hiv en aids.

SEASON of CELEBRATION

Celebrate the year with the brightest and best savings on the latest 2007 Ford models. Buy a car in December and get a FREE CHRISTMAS TREE. Friday's Shopping Night's till 8:00 pm in December. Saturday open from 9:00am till 13:00pm.

R. E. Yrausquin & Sons

R.E. Yrausquin & Sons (Aruba) N.V. L.G. Smith Boulevard 112, Oranjestad, Aruba, Tel: (297) 524 4444, Fax: (297) 582 6661, Website: www.reysonson.com, Email: info@reysonson.com

ROTTERDAM — Op de nauwelijks bespeelbare grasmat van stadion Woudestein gleed Ajax zondagmiddag ongenadig hard onderuit over de hekkensluiter van de eredivisie. De Amsterdammers verloren niet alleen drie kostbare punten (2-1), ze verspeelden eveneens de koppositie aan PSV.

Ajax, dat nog nooit eerder in de clubhistorie van Excelsior verloor, verspeelde niet alleen de voorsprong op de landskampioen uit Eindhoven. Ook Feyenoord streeft de Amsterdamse club op de ranglijst voorbij. Ajax, dat nu derde staat, koesterde de afgelopen weken nog wel de stille hoop dat het na de winterstop met enkele versterkingen als koploper aan de tweede helft van het seizoen mocht beginnen. “Dit is allemaal heel pijnlijk”, treurde Adrie Koster even na de wedstrijd. “We willen graag meestrijden om de prijzen. Dan mag je natuurlijk onder geen enkele omstandigheid van Excelsior verliezen. Al zat vandaag wel alles tegen.” Het begon allemaal met scheidrechter Bas Nijhuis, die met het drukke competitieprogramma in het achterhoofd besloot het onverwarme speelveld van Excelsior alsnog goed te keuren. Hij beloonde met zijn beslissing de tientallen vrijwilligers die de grasmat zaterdag en zondag sneeuwvrij

Foto: AFP

De Ajacieden druipen af na de nederlaag.

maakten. Excelsior heeft met goedkeuring van de KNVB als enige club in de eredivisie geen veldverwarming. De nationale voetbalbond schrijft

voor dat een club pas over een dergelijke installatie dient te beschikken wanneer het voor het derde achterevolgende seizoen op het

hoogste niveau uitkomt. “Allemaal leuk en aardig”, oordeel de verliezende trainer Koster. “Maar op zo’n veld mag natuurlijk nooit worden

gevoetbald. Sommige plekken waren keihard, andere delen van het veld weer heel zacht. Beide ploegen hebben daar last van. Maar wij wa-

ren het meeste in het nadeel. We moesten het spel maken. Al hebben we niet verloren door het veld. We verloren door persoonlijke fouten. We

misten ook te veel kansen.” Zoals wel vaker in zijn korte loopbaan bij Ajax ging Jurgen Colin als eerste in de fout. De vervanger van de zieke George Ogararu verloor al na 30 seconden een duel van de veel fellere Kees Luijckx. Mitchell Piqué profiteerde dankbaar van het slippertje van Colin en zette zijn oude club binnen de minuut op achterstand: 0-1. Voor Colin betekende de fout een nieuwe etappe in de ljdensweg die hij bij Ajax meemaakt. De dit seizoen door de Amsterdamse aanhang veelvuldig beschimpte verdediger overwoog de afgelopen maanden serieus zijn loopbaan te beëindigen. De toekomst zal leren of hij de zoveelste tegenslag in dienst van Ajax nog verwerkt. Koster wisselde hem in de rust voor jeugdspeler Jan-Arie van der Heijden. Ook zonder de gewisselde Colin gunde Ajax de thuisclub in de beginfase van de tweede helft twee enorme mogelijkheden. Geert Den Ouden stuitte in de 46e minuut nog op Maarten Stekelenburg. De clubtopscorer van de thuisclub liet de doelman in de 48e minuut wel kansloos: 2-0. Ajax koos met Albert Luque als extra aanvaller nog nadrukkelijker voor de aanval. Hedwiges Maduro verkleinde in de 63e minuut het verschil tot één doelpunt. Huntelaar, Suarez en Luque misten vervolgens uitstekende kansen op een tweede treffer.

Amrabat maakt het verschil

VENLO — Nordin Amrabat heeft zijn vraagprijs weer iets hoger gemaakt. De getalenteerde aanvaller van VVV-Venlo maakte zondagmiddag het verschil in het duel tegen het zwakke Vitesse: 2-0. Amrabat nam in De Koel beide treffers voor zijn rekening en was na rust een voortdurende plaag voor de defensie van de Arnhemmers, waar de zieke trainer Aad de Mos ontrak. Assistent Pieter Huistra nam zijn taken over. VVV-Venlo paste zich in de eerste helft het beste aan de moeilijke veldomstandigheden aan. De Limburgers kregen tal van kansen om het duel al voor rust te beslissen, maar met name Jason Oost toonde zich alles behalve een koele afmaker. De spits stuitte voortdurend op doelman Piet Veldhuizen of miste de scherpte in de afronding. Veldhuizen toonde

zich ook een sta-in-de-weg voor Leon Kantelberg (schot) en Ken Leemans (kopbal). Vitesse mocht dan ook zijn doelman én arbiter Dick Jol bedanken dat het ongeschonden de rust haalde. De arbiter verzuimde de thuisclub een strafschop te geven toen Leon Kantelberg in het strafschopgebied opzichtig werd vastgehouden. Vitesse dook slechts één keer gevaarlijk op voor het Venlose doel. Giovanni Espinoza raakte echter van dichtbij de lat. Na rust begon de show van Nordin Amrabat. Eerst was hij het meest alert bij een hoekschoot (1-0), vervolgens glipte hij door de verdediging en prikte hij de bal behendig voorbij Piet Veldhuizen (2-0). Zijn mooiste actie leverde geen treffer op. Amrabat pikte de bal op eigen helft op, passeerde vijf spelers maar zakte zijn schot gekeerd door Veldhuizen.

Mark Tuitert niet naar NK allround

ERFURT — Mark Tuitert schaatst dit seizoen geen allroundtoernooien. De voormalig Europees kampioen besloot zaterdag de voorkeur te geven aan deelname aan het Nederlands kampioenschap sprint (5-6 januari) en zal zich daarom afmelden voor het NK allround, dat evenement vindt één week voor de NK sprint plaats. Tuitert presteert dit seizoen zo goed op de 1000 en 1500, dat de Holtenaar zich ook kansrijk acht voor kwalificatie voor de WK sprint. Mede daarom twijfelde de DSB-schaatser of hij wel moest starten bij de NK allround. Na enkele testjes tijdens de

training in Erfurt zaterdag hakte Tuitert de knoop door. “Hij maakt gewoon meer kans op de sprint, daarom rijdt hij dit jaar geen allroundtoernooien”, verklaarde zijn coach Jac Orie de keuze. De 27-jarige schaatser presteerde de afgelopen twee seizoenen - door blessures en pech - tegenvallend. Dit jaar kwam hij sterk terug op de 1000 en 1500 meter. Op die laatste afstand eindigde Tuitert al tweemaal op het podium bij een wereldbekerwedstrijd. “Mark kent zichzelf als geen ander”, zei Orie na afloop van de training. “Daarom was snel duidelijk dat hij zich nu beter op de sprint kan richten.”

Rutten: ‘Wij scoorden op de goede momenten’

HEERENVEEN — Fred Rutten zag zijn FC Twente zaterdagavond in Heerenveen met 1-2 winnen van een directe concurrent voor Europees voetbal. “Uiteraard ben ik heel tevreden. Het was een levendige wedstrijd, waarin wij op de goede momenten aan de goede kant van de medaille zaten.” Bij de tweede treffer, van Romano Denneboom, ging Gianni Zuiverloon namens Heerenveen in de fout. De verdediger schoot de bal zomaar bij de ex-Heerenvenner in de voeten. “Sneeu”, vond trainer Gertjan Verbeek. “Ik heb het er wel eens met hem over dat hij de bal soms gewoon de tribune in moet roeien in plaats van mooi

te voetballen. Nu was hij dat een keer van plan, maar raakt hij hem compleet verkeerd.” Voor rust had Heerenveen op voorsprong kunnen komen als Afonso Alves, na vier wedstrijden schorsing weer van de partij, na negentien minuten niet gefaald had vanaf de strafschopstip. “Maar we hebben ook andere kansen gehad. We hebben het niet alleen daar laten liggen”, aldus Verbeek. Hij vond dat scheidsrechter Kevin Blom terecht beide ploegen een strafschop gaf in de eerste helft. “Maar eigenlijk had hij er drie moeten geven, want de situatie vlak voor rust met Alves was ook zeker een overtreding.”

EINDHOVEN — Kenneth Perez heeft zaterdagavond ondubbeltzinnig zijn waarde voor PSV bewezen. De 33-jarige Deen is sinds het aantreden van Jan Wouters als interim-trainer lang niet altijd zeker van speeltijd. Tegen FC Utrecht begon hij vanaf de aftrap en had met twee goals een belangrijke bijdrage aan de zege: 4-1. Dat Perez tegen Utrecht kon excelleren, had de Deen te danken aan een toevalligheid. Wouters wilde het duel eigenlijk beginnen met de jonge Ismail Aissati, maar de middenvelder wenste door privé-omstandigheden liever niet vanaf de aftrap te spelen. Op het laatste moment kwam Perez daardoor in beeld.

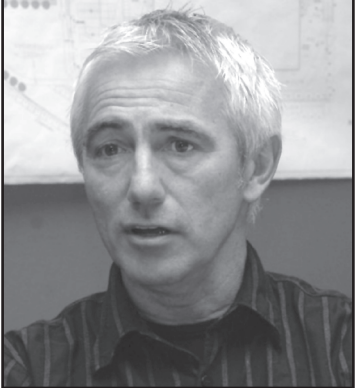
Dat Perez speelde, was opmerkelijk. Wouters slachtofferde de Deense veteraan na het vertrek van Ronald Koeman opzichtig, ondanks de goede cijfers die hij kon overleggen. In elf wedstrijden - voorafgaand aan het duel met Utrecht - scoorde hij al vijf keer en bereidde bovendien twee doelpunten voor. Wouters ziet de frivole aanvaller echter ook als een gevaar omdat hij verdedigend niet altijd voldoende arbeid levert.

Na afloop was Wouters lovend over de inbreng van de Deen. “Hij heeft aangetoond dat hij een geweldige voetballer is. Normaal vind ik hem altijd kwetsbaar bij momenten dat het elftal moet omshakelen van aanval naar verdediging. Vandaag heeft hij laten zien dat dat geen probleem hoeft te zijn. Als

Feyenoord heeft aan één helft genoeg

NIJMEGEN — Trainer Bert van Marwijk piekert zich dit seizoen suf bij Feyenoord. Hoe kan hij zijn ploeg leren met de juiste instelling aan een wedstrijd te beginnen? Ook zondag bij NEC maakte de Rotterdammers weer een potje van de eerste helft. Na de rust kwam het in Nijmegen toch nog ruimschoots goed met het opgepepte Feyenoord, mede dankzij twee treffers van Jonathan de Guzman: 0-2.

Voor de wisselvallige brigade van Van Marwijk was het de eerste zege in de laatste vier uitduels. Door de verrassende nederlaag van rivaal Ajax bij Excelsior (2-1) kon Feyenoord zelfs naar de tweede plaats klimmen. NEC, dat onder coach Mario Been (oud-Feyenoord) voor de eerste keer verloor van de Rotterdamse club, zakte door de vierde nederlaag in vijf wedstrijden dieper weg op de ranglijst. In de aanloop naar het duel met NEC liet Van Marwijk weten dat hij niet graag voetbalt rond en tijdens de feestdagen in december. Hij vindt dat die tijd is bestemd voor familie en vakantie. Gezien het verloop van de eerste helft in Nijmegen leken

Bert van Marwijk

zijn spelers evenmin veel zin te hebben in een partij-tje voetbal met de Kerst in aantocht. Zoals wel vaker dit seizoen startte Feyenoord, in dezelfde opstelling als twee weken geleden bij VVV (0-0), in een te laag tempo. De opbouw van achteruit was slordig en traag. Bij gebrek aan aanspeelpunten voorin en op het middenveld ging de bal veelvuldig terug naar doelman Henk Timmer. Pas na een half uur kregen de plichtmatige Rotterdammers de eerste kans. Op aangeven van De Guzman tikte Roy Makaay de bal tegen de uitgestoken hand van doelman Gabor Babos (ex-Fey-

enoord). Van NEC, dat meer dan een half elftal miste door blessures en schorsingen, ging voor de rust aanzienlijk meer dreiging uit. De gehavende thuisploeg probeerde het vooral van afstand. De best wel drukbezette Timmer liet zich echter niet verrassen, ook niet door een aantal veraderlijke vrije trappen van specialist Youssef El-Akchaoui. Met Chun-Soo Lee, hersteld van een aanval van heimwee, voor de nog anonieme tiener Georginio Wijnaldum trachtte Van Marwijk zijn ploeg in de tweede helft meer offensieve impulsen te geven. Feyenoord kwam inderdaad snel op voorsprong, hoewel de Zuid-Koreaanse spits part noch deel had aan het doelpunt. Het was Andwélé Slory die een verkeerde pass van Lorenzo Davids attent oppikte en de bal vanuit een moeilijke hoek in de doelmond bracht. De Guzman gaf het beslissende tikje, 0-1. De jonge Canadees, die in de eerste helft nogal veel kritiek langs de lijn kreeg van de ontevreden Van Marwijk, sloeg in de zestigste minuut opnieuw toe. Vanuit een chaotische situatie werkte hij de bal achter Babos, 0-2.

AZ versterkt zich met Deens international

ALKMAAR — AZ heeft Simon Poulsen vastgelegd. De 23-jarige Deense linkermiddenvelder komt uit eigen land over van de club Midtjylland. Poulsen, die tot dusverre drie interlands speelde, ondertekende in Alkmaar een contract tot 2012. In totaal speelde Poulsen drie seizoenen bij

Midtjylland. Hij maakte vijf doelpunten in 63 duels. Daarvoor speelde Poulsen bij HFK Sonderjylland. AZ maakte haast met de transfer wegens personele problemen aan de linkerkant op het middenveld. Stijn Schaars en Maarten Martens zijn langdurig uitgeschakeld.

‘Ajax niet met Boulahrouz bezig’

ROTTERDAM — Trainer Adrie Koster benadrukte zondagmiddag na de nederlaag van Ajax tegen Excelsior (2-1) dat Khalid Boulahrouz in de winterstop niet naar Amsterdam komt. “Dat is helemaal nieuw voor mij. Nee, dat is echte grote onzin”, reageerde hij op aanhou-

dende berichten in de Spaanse media. Boulahrouz is nog steeds eigendom van Chelsea, dat de verdediger aan Sevilla heeft verhuurd. Boulahrouz krijgt echter ook in Spanje nauwelijks speeltijd. Hij zou zich via Ajax weer terug in het Nederlands elftal willen voetballen.

Ronaldo bezorgt ManUnited zege

MANCHESTER — Cristiano Ronaldo heeft Manchester United zondagmiddag in de kampioensrace gehouden. De Portugees was met twee doelpunten verantwoordelijk voor de zege op Everton: 2-1. De laatste, en winnende goal viel pas vlak voor het einde van het duel. Bij de stand 1-1 schoot Ronaldo vanaf elf meter raak. Tim Cahill scoorde namens de bezoekers.

Verhaeren: Wereldrecord 100 vrij gaat er snel aan

AMSTERDAM — Jacco Verhaeren verwacht dat Pieter van den Hoogenband binnen nu en een half jaar zijn wereldrecord op de 100 meter vrij op de langebaan kwijtraakt. Hij verwacht

dat bij de diverse olympische kwalificatiewedstrijden die de komende tijd op het programma staan, een buitenlandse concurrent onder de uit 2000 daterende 47,84 van Van den Hoogenband zal

duiken. “Er zijn nu zo veel jongens die nu rond de 48,1 kunnen zwemmen, dan mag je verwachten dat er een wereldrecord gezwommen gaat worden. Het zal me verbazen als het niet gebeurt.”

Volgens Verhaeren kunnen de Zuid-Afrikaan Roland Schoeman, de Zweed Stefan Nystrand en de Italiaan Filippo Magnini het wereldrecord verbeteren. “En dan moet ik eigenlijk ook nog

de Fransman Bernard, één of twee Amerikanen en een Australiër meetellen. Er kunnen straks maar acht mannen starten in de olympische finale. Dat gaat nog lachen worden in Peking.”

Het is tijd voor Hillary's goede inborst

DES MOINES — “Hillary is écht heel aardig. Je ziet het aan hoe goed ze altijd is omgegaan met mijn kinderen. Ze heeft oprechte belangstelling voor ze.” Elizabeth Frawley Bragley zucht. Steeds weer moet ze de Amerikanen overtuigen van de menselijkheid van presidentskandidaat Hillary Clinton.

De oud-ambassadeur in Portugal kent Clinton al twintig jaar en is goed met haar bevriend, vertelt ze. Daarom zei ze meteen ‘ja’ toen Hillary haar hulp vroeg. Nu stuurt de Clinton-campagne de diplomate Bragley naar de besneeuwde maisvelden van Iowa om de kiezers die op 3 januari als eersten in de VS mogen stemmen, te vertellen over haar vriendin. Ze is een officiële surrogate geworden, zoals zo’n rondreizende aanprijzer heet. “Hillary heeft het als vrouw dubbel moeilijk”, zegt Bragley. “Eerst moet ze stevig overkomen om een geloofwaardige president en op- perbevelhebber te zijn. Vervolgens moet ze weer vrouwelijk overkomen om niet koud te worden gevonden. Dat soort problemen hebben mannelijke kandidaten veel minder.” Campagnes voor de presidentsverkiezingen zijn miljoenenoperaties waarin niets aan het toeval wordt overgelaten. Maar één factor valt moeilijk te beïnvloeden, terwijl die wel zwaar mee weegt bij de overwegingen van de kiezer: sympathie of, zoals het hier in de opiniepeilingen wordt genoemd, de likeability van de kandidaat. Neem Mitt Romney. Een Republikeinse kandidaat die zijn campagne perfect organiseert en miljoenen van zijn eigen fortuin in Iowa pompt. In de eerste negen maanden

Hillary Clinton probeert menselijker over te komen in haar campagne.

zond hij in de dunbevolkte staat vijfduizend tv-spotjes uit en stond bovenaan in de peilingen. Maar nu is hij overvleugeld door de straatarme Mike Huckabee uit Arkansas, die in dezelfde periode geen enkel spotje uitzond. Huckabees kantoor in Des Moines is een oase van amateurisme en goedmoedigheid vergeleken met de uitgestrekte en streng bewaakte callcenters van de bemiddelde kandidaten. Een van de redenen is dat Huckabee door iedereen die hem ziet op slag aardig en authentiek wordt gevonden. En dat telt bij de selectie van een persoonlijkheid, wat deze verkiezing in eerste plaats is. Hillary Clinton geldt nog

steeds als de grootste kanshebber – *The Economist* gokt in zijn beroemde wereldoverzicht voor het volgende jaar dat zij in november president wordt. Over haar capaciteiten is vrijwel iedereen het eens. In debatten is ze slim, uitstekend ingevoerd en formuleert ze helder en vloeiend. Haar indrukwekkende campagnemachine loopt op rolletjes. Afgelopen weekeinde koos de in Iowa zo belangrijke krant *Des Moines Register* voor haar, nadat Hillary en Bill Clinton, maar ook concurrent Barack Obama uitgebreid bij de hoofdredactie hadden gelobbyd: “De baan vereist een president die niet alleen de verandering

begrijpt die nodig is om het land vooruit te helpen, maar die ook de discipline en vaardigheid bezit om te laveren door de resistente machtsstructuur in Washington en dingen gedaan te krijgen.” En toch heeft Clinton een probleem. Ze blijft op de punten van likeability en eerlijkheid veel slechter scoren dan Obama. “Ze is wat mechanisch, je hebt het gevoel dat alles wat ze zegt en doet precies berekend is”, zegt een jonge vrouw in een café in Des Moines. Misschien doet ze het wel té perfect. De Clinton-campagne zou de Clinton-campagne niet zijn als hier geen antwoord op kwam. Dus is dit de week van het grote Hillary-als-mens-

offensief. Knap laat, volgens sommige van haar adviseurs, die dit al veel eerder wilden doen. Maar degenen die haar eerst als bekwaam en ervaren wilden neerzetten, hadden de overhand.

Clinton moet zich over iets heen zetten. Het lukte haar deze week een detail uit haar schooltijd aan de kiezers te vertellen: dat ze op school vaak haar bril met de dikke glazen afzette ‘omdat er altijd wel een jongen rondliep van wie ik hoopte dat hij me zou opmerken’. Maar al snel was ze weer terug bij de precieze cijfers van haar beleidsvoorstellen. “Ik vind het niet makkelijk over mezelf te praten”, gaf ze toe. Vandaar dat de campagne anderen inzet om de warmere kant van de kandidaat te tonen, in de eerste plaats de familie. In de ‘Hill-A-copter’ waarmee ze door Iowa vliegt, zitten ook moeder en dochter. Die figureren prominent in de nieuwste tv-spotjes, waar Hillary te zien is als dankbare dochter en warme moeder. “Mijn mama heeft me geleerd om op te komen voor mezelf en voor diegenen die het niet in hun eentje kunnen”, zegt zij in een van de spotjes. “Ik ben er trots op naar die waarden te leven. Maar waar ik nog trotser op ben, is te weten aan wie ik ze heb doorgegeven.” In beeld verschijnt dochter Chelsea. Op de grond wordt naast oud-ambassadeur Bragley een keur aan persoonlijke vrienden van de kandidaat ingezet, maar ook kiezers uit haar staat New York en zien- kenen die ze heeft geholpen. Zo horen de inwoners van Iowa over het goede hart van Hillary. Er is zelfs een website geopend, waarop de vrienden hun boodschap hebben ingesproken: thehillaryiknow.com.

Veel cadeaus vermiste Maddy

LONDEN — Honderden meelevende mensen hebben de afgelopen dagen cadeautjes en kerstkaarten gestuurd naar de ouders van de vermiste Britse peuter Madeleine McCann.

De familie McCann brengt de feestdagen in alle rust door, aldus een woordvoester van de familie vrijdag in het dorpje Rothley.

“Kate en Gerry McCann zijn iedereen die hen ondersteunt en aan Madeleine denkt tijdens kerst buitengewoon dankbaar. Het geeft hen kracht”, zo zei de zegsvrouw. De toen nog 3-jarige Madeleine verdween begin mei uit een vakantieappartement in Portugal. De Portugese politie beschouwt ook de ouders als verdachten in de verdwijningzaak.

Trabelsi ontkent voorbereiding aanslag

BRUSSEL — De Tunesiër Nizar Trabelsi heeft zondag in een ingezonden brief ontkend dat militante moslims in België een terreuraanslag voorbereiden. De Belgische autoriteiten sloegen eind vorige week alarm omdat zij een plan zouden hebben verijdeld om de voor terrorisme veroordeelde ex-profvoetballer uit de gevangenis te bevrijden. De politiediensten zijn sinds vrijdag in verhoogde staat van paraatheid. Zij pakten in verband met de zaak veertien verdachte moslimextremisten op, maar lieten hen

zaterdag weer gaan. In de ingezonden brief in dagblad *La Dernière Heure* stelt Trabelsi dat hij het slachtoffer is van „paranoïde mensen die paniek hebben gezaaid.” België “was en is” volgens hem geen doelwit van moslims.

Een rechtbank veroordeelde Trabelsi in 2003 tot tien jaar cel omdat hij plannen had gemaakt voor een aanslag op de NAVO-basis Kleine Brogel in België. Trabelsi heeft zelf toegegeven dat hij van plan was een aanslag in België te plegen.

‘Thaksin-getrouwen winnen verkiezingen Thailand’

BANGKOK — De Thaise partij die de verdreven premier Thaksin Shinawatra steunt, lijkt af te stevenen op een overwinning bij de parlementsverkiezingen van zondag in Thailand. Het is volgens de eerste peilingen echter nog onzeker of de People Power Party (PPP) een meerderheid behaalt. De stembusgang van zondag was de eerste democratische verkiezing sinds de militaire coup tegen Thaksin vorig jaar. De PPP krijgt vooral steun van de

armen in het noorden van het land die Thaksin nog steeds een warm hart toedragen.

Grootste rivaal van de PPP is de Democratische Partij, die volgens de peilingen op een goede tweede plaats komt. De oudste partij van het Zuidoost-Aziatische land heeft vooral veel aanhang in de hoofdstad Bangkok en in het zuiden. Het leger beschuldigt Thaksin van corruptie. De ex-premier leeft nu in ballingschap in Londen.

Nog steeds miljoen Bengalen dakloos

DHAKA — Meer dan een miljoen Bengalen hebben een maand na de verwoestende cycloon Sidr nog steeds geen eigen onderdak. Dat heeft het Internationale Rode Kruis zondag bekendgemaakt. Internationale steun heeft onder meer voorkomen dat na de natuurramp grote gezondheidsproblemen ontstonden in Bangladesh, aldus een verklaring van de hulporganisatie. Maar uit

„alarmerend onderzoek” van meer dan dertig organisaties, blijkt dat nog meer dan een miljoen mensen hulp nodig hebben bij het krijgen van nieuw onderdak. Het noodweer, dat gepaard ging met een stormvloed die het laaggelegen kustgebied van Bangladesh overstroomde, eiste half november meer dan 3300 levens. Meer dan 1,5 miljoen huizen werden gedeeltelijk of volledig verwoest.

FBI plande massale arrestaties in 1950

NEW YORK — De voormalige Amerikaanse politiecommandant J. Edgar Hoover had begin jaren vijftig een plan om 12.000 Amerikanen op te pakken. Zij vormden volgens de FBI-directeur mogelijk een gevaar voor de nationale veiligheid. Dat blijkt uit tot voor kort geheime stukken waaruit dagblad *The New York Times* zondag citeert. Hoover, die tot zijn dood in 1972 48 jaar lang aan het roer stond van de FBI, stuurde zijn voorstel vlak na het begin van de Koreaanse oorlog in 1950 naar de toenmalige Amerikaanse president Harry Truman. Met de massale arrestaties wilde de federale politie het land beschermen “tegen verraad, spionage en sabotage.” Het wettelijke recht op habeas corpus, het in beroep gaan tegen een illegale arrestatie, zou de verdachten worden ontnomen. Er zijn geen aanwijzingen dat Truman, of zijn opvolger in het

Witte Huis, Dwight Eisenhower, het plan van Hoover ondersteunden. Hoover was in de beginjaren van de Koude Oorlog in eigen land immens populair. Na zijn dood schilderden historici een kritischer beeld van hem. Hij zou vaak zijn macht hebben misbruikt, burgerlijke vrijheden hebben geschonden en de dreiging van verraad, vooral door communisten, hebben overtreden. Het recht op habeas corpus is al decennia in de Amerikaanse grondwet verankerd. Het staat de laatste jaren weer ter discussie. Van terrorisme verdachte gevangenen in het gevangenkamp Guantanamo Bay hebben bijvoorbeeld ook geen recht om zich te verzetten tegen hun gevangenschap. Het Amerikaanse Hooggerechtshof buigt zich momenteel over de vraag of deze arrestanten in de ‘oorlog tegen het terrorisme’ het recht ook moeten krijgen.

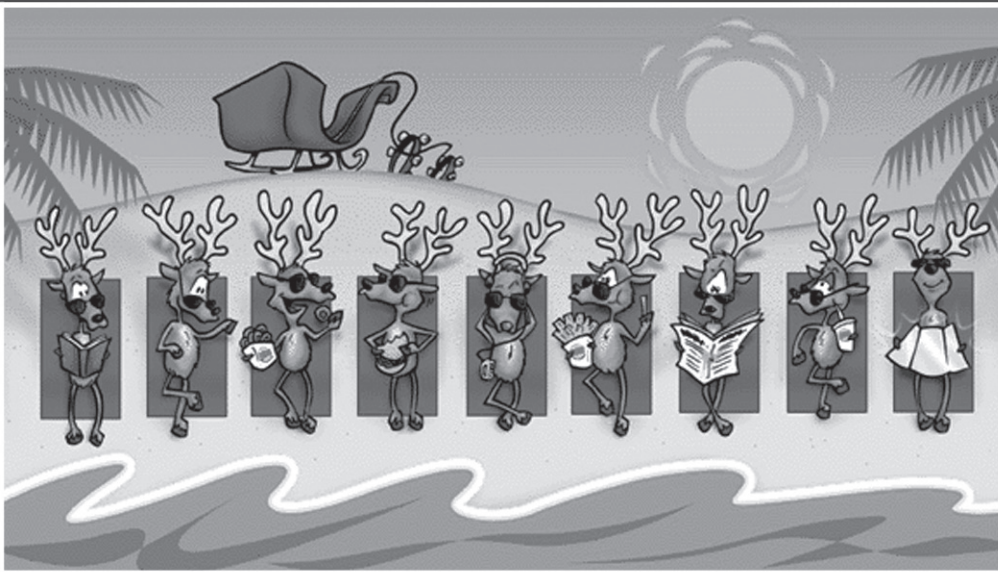
Italiaanse premier Prodi in Kabul

KABUL — De Italiaanse premier Romano Prodi is zondag in Kabul gearriveerd voor een verrassingsbezoek. Hij praat eronder meer met de Afghaanse president Hamid Karzai en commandanten van de vredesmacht Isaf. Karzai had het de afgelopen dagen druk met het ontvangen van regeringsleiders. Zaterdag verwelkomde hij al de Franse president Nicolas Sarkozy en de Australische premier Kevin Rudd.

**BURGER KING WISHES ONE AND ALL
A JOYOUS CHRISTMAS FILLED
WITH LOVE, PEACE AND HARMONY
AND A HAPPY NEW YEAR 2008**

HAVE IT YOUR WAY!

Banco di Seguro Social

Ta informa cu su oficinanan lo ta sera pa publico **Diabierna, 21 di December 2007, 12'or di merdia te cu Diaranzon, 2 di Januari 2008.** Nos oficinanan lo habri bek riba Diahuebs, 3 di Januari 2008.

Sinenbargo nos departamento (Call Center) pa notifica AO pa tur aseguradonan y empleadonan publico lo ta habri pa ricibi jamada entre 7:00 a.m. te cu 11:00 a.m. riba e fechanan 22 di December 2007 te cu 2 di Januari 2008. E number di telefoon pa jama ta:

527-2782 (toll-free)

Na momento di raporta AO mester sigui e instruccinnan di e Call-Center. Solamente riba indicacion di Call-Center mester acudi na oficina di SVb pa control.

ir. Edwin M. Jacobs
Director

SVb Seguridad pa Aruba su Comunidad

KING
FOR A
WEEKEND
All inclusive weekend for 2

Altijd al willen leven als een vorst?
Bij aankoop van **minimaal Naf 25,- cash** maakt u kans op een koninklijk **'all-inclusive weekend for two'**, compleet verzorgd met ontbijt, lunch en diner in het Aruba Marriott Resort & Stellaris Casino.

KOOYMAN
T E C H N I E K

Kooyman Techniek Aruba • Tarabana Residence Solo 44 • Tel: 588 2150 • Fax: 588 2149
Mail: info-techniek@kooymanbv.com • Web: www.kooymanbv.com

Wasmachine beschilderd

Foto: Ednel Smitha

WILLEMSTAD — Hellouisa, beter bekend als Hellen Sint Jago, heeft gisteren weer een nieuw project aan haar toch al lange lijst kunstzinnige uitingen toegevoegd. De op Bonaire geboren, maar sinds 1977 in Nederland wonende en werkende beeldend kunstenaar die nu even op het eiland is teruggekeerd, beschilderde in Landhuis Bloemhof een wasmachine. Ze is als kunstenaar autodidact en werkt vooral met olie- en acrylverf, zand, steen, glas en hout. Ze ontwerpt en vervaardigt sieraden van natuurlijke producten, beschildert porseleinen borden, schoenen, nagels en sinds gisteren dus ook wasmachines. “Mijn doel”, zo laat ze weten, “is zonder vooropgezet plan te werken met veel fantasie en kleur.”

Wet Kinderopvang per 1 januari van kracht

WILLEMSTAD — Het Bestuurscollege heeft deze week beslist dat de Wet Kinderopvang per 1 januari van kracht moet worden. Dit betekent dat alle crèches, speelscholen en dagopvang verplicht zijn een vergunning aan te vragen.

Aan deze vergunning zijn eisen verbonden zoals opgeleid personeel, de openings- en sluitingstijden,

het programma dat gevolgd wordt en de vereiste meubels en materiaal die gebruikt moeten worden. Bovendien dienen de crèches ouders of voogden te voorzien van informatie over het beleid, de pedagogische methodes, het behandelen van klachten, hoe deelname van de ouders is geregeld en de procedures in geval van een calamiteit. Centra die zich bezighouden met de vorming van peuters

zijn tijdelijk vrijgesteld van enkele eisen in de wet. Zij wachten nog op een traject om aan bovengestelde eisen te voldoen. Voor meer informatie kan contact opgenomen worden met de Dienst Cultuur en Educatie via telefoonnummer 461-5133. De Eilandsverordening Kinderopvang Curaçao betreft de opvang van kinderen van 0 tot 4 jaar en werd al op 19 december 1997 afgekondigd.

18 Uur vertraging ArkeFly

WILLEMSTAD — De problemen in het (hele) vluchtschema van ArkeFly zijn nog altijd niet opgelost. Zeker tot na de kerstdagen wordt met flinke vertragingen rekening gehouden. Het toestel dat gistermiddag uit Amsterdam op Hato moest aankomen, landde pas in de loop van de ochtend met ruim 18 uur vertraging.

ArkeFly kampt al zo'n drie weken met vertragingen die vorige week opliepen tot meer dan 30 uur. Passagiers worden in Amsterdam in het aan de rand van Osdorp, midden in het weiland gebouwde nieuwe Holiday Inn Hotel ondergebracht in afwachting van hun vertrek en ook op het eiland wordt – indien mogelijk in de eigen accommodatie – onderdak geboden. De vertragingen vloeien nog altijd voort uit de materiaalproblemen van de Boeing 767 die op 10 december in de Dominicaanse Republiek werden geconstateerd. Het beveiligingssy-

steem van de vleugelkleppen kon niet ter plaatse worden gerepareerd en er moesten nieuwe onderdelen worden ingevlogen. De reparatie liep bovendien vertraging op door de weersomstandigheden in Puerto Plata. Storm maakte het lange tijd onmogelijk dat toestellen konden landen.

BEPERKTE VLOOT

Omdat ArkeFly maar over een beperkte vloot vliegtuigen beschikt en zeker in de huidige hoogseizoendagen geen back-up achter de hand heeft, raakte het gehele schema van de maatschappij in

de war, waaronder dus ook de vluchten naar de Antillen. Bijkomend probleem is dat in deze weken rond de kerst er internationaal heel veel vraag naar vliegtuigstoelen is waardoor de maatschappij – zoals anders – geen vervangende toestellen heeft kunnen inhuren. Ook overboeken naar andere maatschappijen is praktisch onmogelijk omdat bijvoorbeeld de vluchten van de KLM naar de Antillen al dagen helemaal vol zitten. Binnen het in deze periode strakke schema moet ArkeFly trachten de vertragingen in te lopen. Temeer omdat schrappen van vluchten geen optie is. Volgens een woordvoerder van de maatschappij is ArkeFly immers geen maatschappij die uitsluitend vluchten aanbiedt maar vooral vakantie- en gezinsreisorganisator.

vervoert. “Schrappen van vluchten zou dan ook een streep door de vakantie betekenen.”

VRAAG GROOT

De komende dagen, tot en met Kerstmis, is de vraag naar vluchten bij ArkeFly zo groot dat er weinig uitzicht bestaat dat de vertragingen gewegwerkt kunnen worden. Zo staat het vertrek van de vlucht naar Bonaire en Curaçao van vanmorgen (zaterdag) half twaalf pas voor vannacht (zondagmorgen) om kwart voor vijf gepland vanaf Schiphol; een vertraging van nog altijd ruim 17 uur. Het 'zo spoedig mogelijk' dat areamanager Carst Lindeboom vorige week aan de Amigoe meldde, duurt daarmee veel langer dan verwacht en gehoopt.

Damoen maakt zich sterk voor ontwikkeling Rifstadion

WILLEMSTAD — FK-lid Gregory Damoen wil dat het Bestuurscollege onderzoek doet naar het Johnny Vrutaalstadion te Rif in de toeristische ontwikkelingen in Otrobanda kan worden betrokken. In een brief aan het BC stelt Damoen, zelf een voormalig lokale honkbalster, voor om het Rifstadion om te bouwen tot een multifunctioneel sportcomplex.

Het idee dat Damoen voor ogen heeft gaat ervan uit dat het Rifstadion niet alleen door lokale mensen, maar ook door toeristen gebruikt wordt. In dit verband zouden ook sporten zoals tennis, squash, maar ook fitness, in het stadion beoefend kunnen

worden. “Met een beetje creativiteit kan je het gebied zo ontwikkelen door het stadion te verbouwen dat het niet alleen toeristen aantrekt, maar dat je ook te maken krijgt met een interactie tussen toeristen en lokale burgers.” Het is overigens niet de eerste keer dat Damoen bij het eilandgebied aan de bel trekt over de toekomst van het Rifstadion. Begin november had hij ook al een serie vragen over dit onderwerp naar het BC gestuurd. Maar Damoen zegt dat hij hierop nog steeds geen antwoord heeft gekregen, wat tegen de regels indruist die stellen dat schriftelijke vragen binnen vier weken door het BC beantwoord dienen te worden. Het FK-lid constateert dat de

bouwwerkzaamheden te Rif zo ver gevorderd zijn dat het niet meer mogelijk is om het stadion te berekenen en gebruiken voor sportactiviteiten. Met het komend honkbalseizoen voor de deur maakt Damoen zich hierover zorgen. Want als het Rifstadion niet meer gebruikt kan worden, zal in het honkbalseizoen in slechts één stadion, het Tio Daou Ball Park te Sta. Rosa, gespeeld kunnen worden. Dit brengt tal van moeilijkheden met zich mee, omdat het ball park niet altijd beschikbaar is, omdat honkbalploeg Sta. Rosa Indians het voor haar trainingen gebruikt. Gezien deze situatie dringt Damoen bij het BC aan om snel een nieuw plan voor het stadion te Rif te presenteren.

Brandweer collecteert

WILLEMSTAD — Brandweermannen van ploeg 2 van Rio Canario hebben een inzamelingsactie van etenswaren gehouden voor minderbedeelde mensen. De opbrengst is overhandigd aan de commissie Un pan pa Bo Ruman (brood voor een broeder). Op deze wijze hopen de brandweermannen dat de kerst ook voor deze families die het thuis niet goed hebben, toch iets aangenamer zal zijn.

Vrije dagen personeel Eiland

WILLEMSTAD — Alle diensten van het eilandgebied zullen zowel aanstaande maandag 24 als de week daarop op 31 december gesloten zijn. Dit laat de Dienst Communicatie en Voorlichting (DCV) weten.

Curaçaosche Hartstichting
Fundashon Kuida Nos Kurason
kurason@curweb.com
www.kurason.com
Tel/Fax 8683114

Advertenties Curaçao

Nieuwe cao Mijnmaatschappij

WILLEMSTAD — Vakbond CFW en de Mijnmaatschappij hebben deze week een akkoord bereikt over een nieuwe driejarige cao. Deze gaat in met terugwerkende kracht tot 1 januari van dit jaar en gaat uit van een gemiddelde loonsverhoging van 10 procent.

De loonsverhoging zal in drie termijnen worden doorgevoerd. Dit jaar werden de salarissen al met 4 procent verhoogd, terwijl ze de komende jaren telkens met 3 procent stijgen. CFW-voorzitter Wilfred 'Boy' Spencer is zeer te spreken over het bereikte akkoord. Hij wijst erop dat de onderhandelingsomstandigheden in een goede sfeer zijn

verlopen en spreekt verder zijn waardering uit voor de leiding van de Mijnmaatschappij. De secundaire arbeidsvoorwaarden van het Mijnmaatschappij-personeel behelzen onder meer een dertiende maand en een 100 procentskerstbonus. Maar dit betreft al bestaande regelingen, aldus Spencer. Niet in de cao opgenomen is het instellen van een pensioenregeling. Het personeel heeft op dit moment een voorzieningsfonds. Maar vakbond en werkgever hebben afgesproken dat een commissie een pensioenregeling nader gaat bestuderen. Van de ongeveer 100 werknemers van de Mijnmaatschappij zijn er 60 lid van de CFW.

In 2008 meer nadruk op doelstellingen Totolika

WILLEMSTAD — Oudervereniging Totolika wil in 2008 meer dan ooit de nadruk leggen op haar doelstellingen. Met name dat elke persoon met een beperking zijn plaats krijgt in de gemeenschap.

Bovendien staat 2008 in het teken van Totolika op weg naar 35 jaar. Als eerste werd daartoe tijdens de goed bezochte familiedag een billboard onthuld met de tekst: 'Ook wij zijn Curaçaönaars'.

Korpodeko: Dit jaar 160 leningen

Arthur Rosaria

WILLEMSTAD — Korpodeko, ontwikkelingsbank van Curaçao, heeft dit jaar tot en met november ruim 160 leningen goedgekeurd voor een bedrag van meer dan 8 miljoen gulden. Het grootste deel van de leningen, namelijk 150, is aan kleine ondernemers verstrekt voor een totaalbedrag van 3,7 miljoen gulden. Een van de grotere leningen werd verstrekt aan Morena Eco Resort.

Per eind 2006 bedroeg het balanstotaal van Korpodeko, Korporashon Pa Desaro di Kòrsou, 82 miljoen gulden. In dat jaar werd een bescheiden winst gemaakt geboekt van 137.000 gulden. Winst maken is echter geen doel van Korpodeko, legde directeur Arthur Rosaria tijdens een persconferentie gistermiddag uit. De voornaamste doelstelling van de ontwikkelingsbank is een betere sociaal-economische ontwikkeling van het eiland door leningen te verstrekken; vanaf een paar honderd gulden tot soms enkele miljoenen. Korpodeko hanteert gun-

stige rentetarieven van minimaal 5 tot maximaal 8,5 procent. Nieuwe deviezen-genererende sectoren zoals hoger onderwijs, medische dienstverlening en lichte industrie kunnen rekenen op een laag rentepercentage. In totaal heeft de ontwikkelingsbank zo'n 2500 leningen verstrekt ter waarde van 150 miljoen gulden. In 2006 zijn de leningen met bijna 14 procent gegroeid en het balanstotaal met 3 procent. Ook in de eerste elf maanden van dit jaar signaleerde Korpodeko een sterke groei. Het businessplan houdt een agressieve benadering van de markt in, waarbij Korpodeko meer geaculeerde risico's neemt om beter invulling te geven aan haar taak als ontwikkelingsbank. Onlangs heeft het bestuur een pilotproject, Fiansa Aktivo genaamd, goedgekeurd waarbij de ondernemer maximaal 50.000 gulden kan lenen voor vlottende activa (werkkapitaal en voorraden). De ondernemer krijgt dan echter verplicht een externe adviseur toegewezen die hem – op kosten van Korpodeko – begeleidt om zodoende de risico's te beperken. De economische sectoren waarop Korpodeko zich conform het businessplan wil concentreren zijn toerisme, logistiek, e-commerce, internationale financiële dienstverlening, en nieuwe deviezen-genererende sectoren. Het kredietbeleid van Korpodeko kenmerkt zich

als volgt: alleen zakelijke leningen met een vaste looptijd; beperkte herfinanciering en financiering van vlottende activa; als uitgangspunt is een eigen inbreng van minimaal 20 procent; acceptabele dekking; financiering van onroerend goed voor verhuur alleen in toeristisch gebied. De beoordelingscriteria zijn de (terug)betalingscapaciteit; de eigen inbreng, de zekerheden; het doel van het krediet en de markt waarin het bedrijf opereert; en de opleiding, ervaring en referenties van de cliënt. Korpodeko is een fusie per 2003 tussen Fundashon pa Empresa Chikí (Feck) en Stichting Korpodeko. Feck werd in 1970 opgericht door vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en hoofddoel het kleinbedrijf te helpen door het verstrekken van gratis adviezen en het garanderen van leningen aan ondernemers. In 1976 begon Feck zelf leningen tot maximaal 150.000 gulden te verstrekken.

Korpodeko werd in 1985 opgericht door het eilandgebied, het vakbondswezen, de coöperatieve beweging en het bedrijfsleven. De benodigde fondsen werden gereëerd door een besluit van de eilandelijke overheid om per 1987 de inkomstenbelasting met vijf procent te verhogen en de opbrengsten hiervan te bestemmen voor Korpodeko. Door de precarie financiële situatie van het eilandgebied besloot het om per 1996 de geïnde opcenten niet langer af te dragen aan Korpodeko. Korpodeko heeft dus al elf jaar geen structurele 'funding' meer. Het is nu een 'revolving fund', dat zichzelf telkens moet terugverdienen, legde gedeputeerde Eugene Rhuggenaath (PAR), die tevens voorzitter van Korpodeko, uit.

Sinds 2006 staat de 40-jarige Arthur Rosaria als directeur aan het hoofd van Korpodeko. Hij was voordien werkzaam bij ING Bank en is ex-voorzitter van de Kamer van Koophandel.

Advertentie Curaçao

HET DIERENASIEL ROUWT

Onze vrolijke feestdagen: Kerst en Nieuwjaar betekenen de dood voor honderden dieren!

Why?

Why?

Hopelijk kan iemand ons uitleggen wat er nu zo vrolijk is aan deze periode!

ENNIA VERZEKERINGEN
BEL: 434 3888 KUK: www.ennia.com

In december sluit ENNIA op

maandag 24 december
Kerst dinsdag 25 december
2^e Kerstdag woensdag 26 december
maandag 31 december na 11:00 uur

ennia
Voel je zeker!

Bijleveld in januari en februari naar Antillen

'Gezamenlijk vaststellen streefdatum niet meer haalbaar'

WILLEMSTAD — Staatssecretaris Ank Bijleveld-Schouten (Koninkrijksrelaties, CDA) komt in januari en februari naar de Antillen om te spreken over de haalbaarheid van de streefdatum van het ingaan van de nieuwe statuten en 'gezamenlijk vast te stellen wat we gaan doen'. Wat Bijleveld betreft, betekent dat uitstel van de datum.

De staatssecretaris heeft er nooit een geheim van gemaakt de streefdatum 'erg ambitieus' te vinden. Het wordt volgens haar 'heel moeilijk' 15 december 2008 te redden. Tegenover de *Wereldomroep* houdt ze nu voor het eerst geen slag meer om de arm, als ze zegt: "Het knelt gewoon te veel,

denk ik." Bijleveld weet zich gesteund door de Tweede Kamer. De vaste Kamercommissie Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken (Naaz) liet woensdag tijdens een algemeen overleg met de staatssecretaris weten niet meer in de streefdatum te geloven. Bijleveld sluit zich aan bij de

mening van de meerderheid in de Kamer dat er niet van een kant vastgesteld mag worden dat de streefdatum niet meer haalbaar is, maar dat dit gezamenlijk moet gebeuren, dus met de eilanden en het Land de Nederlandse Antillen. Bijleveld: "Wij hebben onze verantwoordelijkheden, maar het Land en de eilanden zelf hebben ook hun verantwoordelijkheid en we moeten dat dus gezamenlijk vaststellen." Het grootste probleem van uitstel van de nieuwe statuten is volgens Bijleveld dat 'de ontmanteling van het Land

wel echt aan de gang is'. "Dat is iets waar we goed naar moeten kijken. Op een aantal andere punten waren we toch al inhoudelijk in gesprek, bijvoorbeeld over de gevangenis." Bijleveld maant tot snelheid. "Wat ik ook belangrijk vond van de Tweede Kamer was de oproep om ook aan de overzijde besluiten te nemen, omdat we het niet doen voor onszelf, maar omdat het wat moet betekenen voor de burgers. Ik denk dat de collega's aan de overkant zich dat ook wel realiseren en dat het op een aantal punten echt belangrijk

is om snelheid te maken." De burger moet nu te lang wachten op de resultaten, meent de bewindsvrouw: "Zolang we het er niet over eens zijn hoe de toezichthouder moet functioneren, vindt de schuldsanering niet plaats. Dan kan er dus ook geen fatsoenlijk begrotingsbeleid gevoerd worden. Men merkt dan nog niet veel van de voordelen. Men merkt wel iets van de sociaal-economische initiatieven, naar ik hoop, maar wat mij betreft zouden burgers wat sneller iets moeten zien van wat we met elkaar voor ogen hebben."

Hogere studiebeurs en titel LOFO-studenten

Minister Leeflang omringd door studenten in de vergaderzaal van de ministerraad.

WILLEMSTAD — Studenten die aan de UNA een opleiding tot leraar in het funderend onderwijs volgen ontvangen eenzelfde studiebeurs als studenten aan de pedagogische academie APK. Beide groepen studenten kunnen rekenen op een beurs van 7900 gulden per jaar die niet hoeft te wor-

den terugbetaald als zij gedurende vijf aaneengesloten jaren in het funderend onderwijs gaan werken. Als extraatje mogen de studenten tot 12.761 gulden per jaar bijverdienen zonder dat dat invloed op hun beurs heeft. Minister Omayra Leeflang van Onderwijs (PAR) heeft de overeenkomst die dit mo-

gelijk maakt met de LOFO-studenten aan de UNA getekend. In totaal gaat het om 35 studenten. Leeflang maakt voor de regeling gebruik van de reeds lang niet meer toegepaste wet Landsstudiebeurzentoelage. Ze kon daarmee de ongelijkheid in bekostiging van de LOFO ten opzicht van de APK weg-

halen. De LOFO-opleiding geeft de studenten ook (in tegenstelling tot de APK-studenten) recht op de titel bachelors of science. Minister Leeflang hoopt dat het met de studiebeurs en de bachelorstitel weer aantrekkelijk wordt voor jongeren om te kiezen voor het vak van leerkracht.

Veel Amerikaanse studenten voor zesde wintercourse UNA

WILLEMSTAD — Voor het zesde achtereenvolgende jaar is bij de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de UNA de wintercourse in International and Comparative Law van start gegaan. In totaal participeren 38 studenten. Daarvan komen er 35 uit verschillende delen van de Verenigde Staten en één uit Oostenrijk. Er zijn ook twee UNA-studenten die de wintercourse volgen.

De UNA organiseert deze course in samenwerking met Hofstra University School of Law (New York),

the University of Baltimore School of Law en de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Erasmus Universiteit Rotterdam. De wintercourse loopt dit jaar tot en met 12 januari 2008.

Tijdens deze intensieve cursus wordt gedurende drie weken lang elke dag colleges gegeven op de UNA in drie bachelorvakken op het terrein van het internationaal recht. Dat gebeurt door de professoren Arnold Rochvarg (University of Baltimore, international criminal law), Curtis Pew (Hofstra University, international commercial

arbitration) en Jeanne Gaakeer en Mireille Hildebrandt (beiden Erasmus Universiteit, comparative interdisciplinary developments in European and U.S. Law). Naast deze vakken staat er voor 3 januari 2008 een (openbare) lezing op het programma van Curtis Pew met als titel Arbitration; Dispute resolution in the domain of international trade law.

De aan de wintercourse deelnemende studenten volgen twee van de drie aangeboden vakken en sluiten deze cursus af met een examen.

Toespraak gouverneur

WILLEMSTAD — Gouverneur Frits Goedgedrag van de Nederlandse Antillen houdt op maandag 24 december zijn traditionele kersttoespraak. De toespraak zal om kwart voor negen 's avonds via radio en tv worden uitgezonden.

Prettige feestdagen en een gelukkig 2008.

Openingstijden:

Maandag - Zaterdag: 08:00 - 21:00 uur Zondag: 08:00 - 20:00 uur

Speciale openingstijden

24 december: 08:00 - 18:00 uur 30 december: 08:00 - 20:00 uur
25 december: gesloten + 31 december: 08:00 - 18:00 uur
26 december: 08:00 - 18:00 uur 1 januari: gesloten

Tel: 461 2411 www.ah.an

Albert Heijn
Feestdagen om van te smullen bij úw Albert Heijn!

Metry wijst gepensioneerden voor ziektekosten naar rechter

WILLEMSTAD — De beslissing om Nederlandse gepensioneerden in de Nederlandse Antillen een verplichte ziektekostenregeling te geven, is genomen tot groot verdriet van mensen die zich in de Antillen willen verzekeren.

Dat zegt de voorzitter van de PNP-fractie in de Staten, Faroe Metry, naar aanleiding van de beslissing vrijdag van minister Ab Klink van Volksgezondheid (CDA) om Nederlandse gepensioneerden in de Antillen vanaf 1 juli volgend jaar een verplichte ziektekostenregeling te geven.

Metry diende begin deze maand een motie in om het verplichtende karakter van de regeling te schrappen en te vervangen door een vrij-

Faroe Metry

willige participatie. De aangenomen motie was gericht aan de minister van Volksgezondheid en de staatssecretaris van Koninkrijksrelaties, Ank Bijleveld-Schouten (CDA). Eerder had een groep

gepensioneerden bij Nederland en bij de Nederlandse Antillen aangedrongen op deze regeling. Voor een groep gepensioneerden is de 'Antillenregeling' helemaal niet voordelig. Zo hebben gepensioneerden met een mager pensioentje nu recht op gratis ziektekosten. Die willen geen verplichte verzekering. Sommige Nederlandse gepensioneerden zijn al verzekerd in de Antillen. Ook zijn er groepen, zoals Nederlandse rechters, die momenteel een eigen regeling hebben en geen verplichting willen voor een andere verzekering. Metry: "Boze Nederlandse gepensioneerden in de Antillen zullen naar de rechter moeten stappen indien ze onder de Antillenregeling uit willen. Deze zal de redelijkheid van de regeling moeten toetsen."

Commissie onderzoekt staatkundig traject

WILLEMSTAD — Premier Emily de Jongh-Elhage (PAR) en haar Nederlandse collega Jan Peter Balkenende (CDA) zijn het eens geworden over de oprichting van een gemengde commissie die de vorderingen op staatkundig gebied in kaart moet brengen. De Jongh-Elhage benadrukt dat deze commissie niet als taak heeft gekregen om de vermeende vertraging te onderzoeken.

"De commissie zal in kaart moeten brengen wat wij tot nu toe hebben gedaan. Wat wij aan het doen zijn en wat wij nog zullen moeten doen", aldus de premier. Het is de bedoeling dat de commissie tijdens het politieke overleg van januari op St. Maarten verslag uitbrengt. Dit verslag zal volgens de premier aan moeten geven wat er al gedaan is en nog gedaan moet worden in het huidige proces. Zij omschrijft het dan ook als een 'inventarisatie'. Volgens De Jongh-Elhage blijft 15 december 2008 nog steeds centraal staan als streefdatum voor de ingang van de nieuwe statuten van de nieuwe enti-

teiten die op dit moment deel uitmaken van de Antillen. Maar geeft de PAR-leider aan, het gaat er niet om dat je een streefdatum haalt, maar hoe en wat je dan bereikt hebt. "Wij zijn bezig met de opbouw van nieuwe landen. Dit is een unieke gelegenheid, zo'n kans krijg je nooit meer." In de afgelopen weken zijn er vanuit de Nederlandse politiek voortdurend vraagtekens geplaatst bij de haalbaarheid van 15 december. Ook heeft de Nederlandse Tweede Kamer voortdurend haar bezorgdheid geuit over de vertraging die het proces heeft opgelopen. Ook wat de ontbinding van het Land de Antillen betreft. Maar volgens De Jongh-Elhage blijft zij positief over een goede afloop. Dit positivisme wordt volgens haar ook gedeeld door de Nederlandse premier Balkenende. Het is overigens nog niet bekend wie er in de commissie zitting zullen moeten nemen. Maar het is wel de bedoeling dat het een gemengde commissie wordt met vertegenwoordigers van zowel de Antillen als van Nederland.

Geen voorstel verhoging nutstarieven naar BC

WILLEMSTAD — Het BC heeft nog geen voorstel ontvangen voor een verhoging van de tarieven van water en stroom. Dat verklaart gedeputeerde Humphrey Davelaar (Energiebedrijven, PNP). Dit wordt bevestigd door waarnemend Aqualactra-directeur Anthon Casperson, die erop wijst dat er in samenspraak met alle betrokken partijen aan nieuwe voorstellen wordt gewerkt. Volgens verschillende bronnen zouden er op dit moment voorstellen klaar liggen voor verhogingen van 8,3 procent voor water en 20 pro-

cent voor stroom. Casperson wilde hier vanochtend niet op ingaan. Hij verwees wel naar recente uitspraken van Davelaar die vorige maand aangaf dat de nutstarieven in het eerste kwartaal van volgend jaar omhoog zullen kunnen gaan. De gedeputeerde stelde indertijd dat consumenten op Curaçao begin volgend jaar met een mogelijke verhoging van 15 procent voor water en stroom kunnen worden geconfronteerd. De aangekondigde verhoging vloeit voort uit een voorstel van brandstofdistributiebedrijf Curoil om de

prijzen voor de levering van brandstof aan Aqualactra drastisch te verhogen. Door de hogere prijzen op de internationale markt heeft Curoil de levering van de brandstof aan Aqualactra voor lange tijd moeten voorfinancieren. Het brandstofdistributiebedrijf wil dit nu terugbetaald krijgen. Bij zijn aankondiging van vorige maand stelde Davelaar dat een verhoging begin volgend jaar niet meer te verkomen zou zijn, maar dat gedurende de rest van dit jaar hierover geen beslissing genomen zal worden.

Advertenties Curaçao

50% op Italiaanse Gouden Sieraden
14+18 krt.
new amsterdam store
Gomezplein #14, Punda

Voor al uw hard- en softwareproblemen komen wij bij U thuis

PC Service
@ HOME

Bel 518.0031
www.pcserviceathome.com

Sambal
Indonesian Food

SAMBAL SCHEDULE

- SUNDAY DECEMBER 23**
Open from 12 noon till 8 pm
- TUESDAY DECEMBER 25**
Closed
- WEDNESDAY DECEMBER 26**
Open from 1 pm till 8 pm
Special Xmas rijsttafel takeout!

SUNDAY DECEMBER 30
Open from 12 noon till 8 pm

MONDAY DECEMBER 31
Open from 11 am till 3 pm

TUESDAY JANUARY 1
Open from 1 pm till 9 pm

RESERVATIONS CALL: 738.9444
Location: Zuikertuin Mall

Boutique Chic

Wij wensen iedereen prettige feestdagen en een gezond en gezegend 2008!

Wij hopen u spoedig te mogen ontvangen om onze prachtige Kerst- en feestcollectie te tonen.

Chic International N.V. • Winkelcentrum Brievengat, tel.: 737 6055, e-mail: info@boutiquechic.nl, www.boutiquechic.nl

Kerstpuzzel

© Puzzelland

Horizontaal:

Sierplant die omstreks Kerstmis bloed; 8 met groen opemaakt bloemstukje; 17 drank; 25 deel van een bijenkorf; 26 geladen atoom; 27 scharnier; 28 toegangsbewijs; 30 uitroep ter aanmoediging; 31 waterplant; 32 lichaamsdeel
34 toon; 35 kweekhuis; 37 losse draad; 40 kaasstremsel; 41 inhoudsmaat; 42 platvis; 44 naaigerei; 45 muze van het minnedicht; 47 soort appel; 48 dik boek; 50 muzieknoet; 51 denken; 53 poeriger; 54 wit metaal; 56 gril; 57 groot
logement; 59 gebak; 61 rivier in Siberi; 63 verlangen; 65 uitgave; 67 muzieknoet; 68 erwtensoep; 70 uniek; 71 oorlogsgod; 73 troefkaart; 74 joviaal; 76 soort; 77 kerstboomversiering; 79 wildebeest; 80 plezier; 81 hedendaags; 82
kerstboomversiering; 84 woonschip; 85 talmen; 87 totaal; 88 onder andere; 89 zoutachtig; 90 schoorsteenkap; 92 soort papagei; 94 botongkeurde papagei; 95 suikerpalm; 97 lidwoord; 98 Griekse letter; 99 larie; 100 kerstversie-
ring; 101 nieuwsoorgaan; 103 legertop; 105 lekkernij; 107 kleur; 109 mager; 111 afgezaag van God; 112 verordening; 114 weldra; 116 hevig; 117 schoeisel; 121 haarvesteiger; 122 haarkleur; 124 slagader; 126 de vier werken van
Kerstmis; 128 feestartikel; 130 Romeinse godin; 132 oude lengtemaat; 134 veldhospitaal; 136 groep voetballers; 137 eerwaardig grijsaard; 138 vuurmond; 139 junior; 140 vrouw van Aegir; 142 dondergod; 144 handelsterm; 145
vogel; 146 toneel; 148 koopsomgoed; 150 bogelvatteget; 151 buitelandse sprong; 153 zoon van Odin; 154 vaartuig; 156 gevangenis; 158 zach; 159 de mensen; 160 kerkelijke straf; 161 aanwijnend vzw; 162 bouwland; 163 drank
165 aanwijnend vzw; 166 voorzetsel; 167 koning; 169 doctor; 170 muzieknoet; 171 vogel; 173 persoonlijk vzw; 174 visje; 175 kinderspeelgoed; 177 vlaktemaat; 178 moerasvogel; 180 restbedrag; 181 nevel; 182 deel van een voet-
183 draagbak; 185 lage temperatuur; 186 gangstem; 187 kunstaal; 189 straatsteen; 191 emeritus; 193 boerenroos; 195 en omstreken; 196 buisverlichting; 198 stemming; 200 persoonlijk vzw; 201 knaagder; 203 hoofddeksele
204 voor (Latijn); 205 verhoogde toon; 207 heftig; 208 ribbenstoel; 209 vogelbek; 211 soort meelpap; 213 slimmerd; 215 oot; 216 driekroon; 218 Griekse godin; 219 aanwijnend vzw; 220 plantenziekte; 221 mak; 222 belhamel
226 decemberfeest; 228 deel van een vinger; 229 keurmerk; 230 gezellig praten; 231 toernooi bij tennis; 235 ruimtelijk; 240 eetgerei; 242 bevel; 243 gangstem; 244 verdienste; 246 mannelijk dier; 248 voegwoord; 250 seintaal
251 naaldboom; 252 vrijstaande klokkentoren; 255 kleefmiddel; 257 onkruid; 259 smalle vaargeul; 260 geloofsbelijdenis; 262 Engels bier; 263 moeder van Jezus; 264 niet knap; 266 mestvork; 268 vaardel; 269 vuurpijl; 270 wilde
bende; 271 voorwerp; 272 rondhout; 274 uurwerk; 276 uitroep; 278 prul; 280 bevel; 281 ontstekingskoord; 282 heur; 283 sneeuwschaats; 285 weideplant; 287 roofdier; 288 mannelijk hert; 290 gebatikte doek als kledingstuk; 292
woud; 293 uitdrukking; 295 boterton; 296 kip; 297 persoonlijk vzw; 299 kielwater; 301 klef; 302 soort revolver; 303 vaartuig; 305 file; 306 lijfeigene; 308 insect; 311 thans; 312 bijeenvoegen; 313 borstharnas; 315 strandmeer; 316
schuin gedrukt; 318 waterkering; 320 muziekschoot; 322 zage vrouw; 324 wief; 325 opbrengst; 327 autohutel; 328 land in Azi; 329 bedorven; 330 voorzetsel; 331 horizon; 334 redenaar; 336 plaaggeest; 337 stroomopwaarts; 338
oode vochtmaat; 340 nobel; 342 vroeger; 344 roofdier; 346 drijvend hotel; 347 een zekere; 349 loog; 350 tapijtwever; 351 kerstboomversiering; 352 vluchtende gevangene.

Verticaal:

Zwak; 2 Engelse titel; 3 mannelijk dier; 4 heilige; 5 muzieknoet; 6 gesloten; 7 plus; 8 ontploffen; 9 slot; 10 veerkracht; 11 de oudere; 12 hoorn; 13 hummel; 14 voertuig; 15 tijdperk; 16 nalatenschap; 18 stopteken; 19 indien; 20 persoonlijk vnm; 21 bijwoord; 22 kreet; 23 familielid; 24 kluchtspel; 27 vangoot; 29 uniform; 33 doopbekken; 34 toiletartikel; 35 rondte; 36 beroep; 38 poreus; 39 treksluiting; 42 aardhoogte; 43 voorzeitsel; 45 lof; 46 bejaard; 48 rivier; 49 vis; 51 zeepst; 52 actief koolpoeder; 54 godsdienst; 55 welriekende gomhars; 57 dans op Hawa*; 58 deel van een oog; 60 dwergbuffel op Celebes; 62 slaapplaats; 64 vogelbek; 66 deel van een boom; 67 projectieplaatje; 68 kleur; 71 gehoorzaal; 72 Italiaanse mevrouw; 75 tokkelinstrument; 77 neuslem voor dieren; 78 vrucht; 81 overzicht van de best verkochte CD's; 82 spreekwoord; 85 deursluiser; 86 jeukende huiduitslag; 89 echte zeeman; 9 deelde van een hoofd; 92 zedig; 93 deel van een kolenkachel; 94 vlaktalement; 96 imiteren; 98 werpkroed; 99 Scandinavische munt; 102 ogenblik; 104 vreemde taal; 106 voorzeitsel; 108 band; 110 bloeiwijze; 113 compactdisc; 115 gedorstte halmen; 117 branie; 118 Griekse letter; 119 Griekse godin; 120 tennismert; 122 club van schilders; 123 christelijk feest; 125 verrijking; 127 insect; 129 delid; 130 korte voordracht; 131 toasten; 133 vrolijkheid uitm; 135 zuivelproduct; 138 steeltje zonder leuning; 139 vermoedheid na een lange vlucht; 141 edelgas; 143 advies; 144 loofboom; 145 vel papier; 147 nummer; 149 snelle aanval (m vliegtuigen); 150 schaamte; 152 voor de middag; 154 rivier in Frankrijk; 155 versierde sparrenboom; 156 nabootsing van de stal waar Jezus geboren is; 157 zonder geld; 160 vogel; 164 wonder; 167 ruim voldoende; 168 vreemde munt; 171 kapitaal; 172 wellusteling; 174 bundel; 176 bloem; 177 meetlat; 179 gesteente; 184 tijd voor Kerstmis; 186 gast; 188 aanbieden; 190 25 december; 192 fanaat; 194 grondsoort; 195 god van de liefde; 199 plechtige gelofte; 200 door de zon beschenen; 202 sportploeg; 204 jeugd; 206 laag onderhuids vet; 208 niveau; 210 broeder; 212 loven; 214 figuur uit de kerststal; 215 schaakafkorting; 217 sierplant met witte bloemen; 220 stadsbewoner; 223 loopvoeg; 224 Europeaan; 225 spinneweefsel; 227 tweetal; 230 actierid; 231 soort herf; 232 zenuwtrek; 233 staat van de USA; 234 deel van een fiets; 236 vlekkenwast; 237 verharde huld; 238 herkauwer; 239 oculist; 241 verborgen; 243 rondrit; 244 deelnemen; 245 staat bij menigen op het kerstmenu; 247 vastberaden; 248 nakomeling; 250 meester; 251 meteen; 253 ovenschop; 254 draaikolk; 256 Chinese vermicelli; 258 zijde van een schip; 259 met Kerstmis uitgereikt relatiegeschenk; 261 wijfjes-schaap; 263 sporenplant; 265 bijzondere aflevering van een periodiek; 267 maalstrook; 271 zachte veren; 273 puttemertje; 275 kerstverlichting; 277 drank; 279 vader van Jezus; 281 Egyptische waterlelie; 282 kuiltje bij golf; 284 land Azi; 286 vakantie; 287 afgelegen; 289 keukenmeester; 291 kippenloof; 292 koude valwind; 294 wand; 296 boerderij; 297 wild rund; 298 wintersporter; 300 gedreun; 302 rolbezetting; 304 huiduitwas; 306 vorm van neerslag; 307 stuf; 309 opstootje; 310 omslag aan de voorzijde van een jas; 312 intrige van een verhaal; 314 ten bedrage van; 315 raamscherm; 317 praktijkperiode; 319 echtgenoot; 321 winters voertuig; 323 opera van Verdi; 326 destijds; 328 Griekse letter; 330 vruchtbaar oord; 332 klak; 333 plant; 335 achterzijde van het menselijk lichaam; 337 rolronnd Halsbont; 338 takje; 339 binnenschip; 341 Chinese munt; 342 loofboom; 343 muzieknoet; 345 persoonlijk vnm. 346 kledingstuk; 347 vogelproduct; 348 waterstand; 349 dieregeling.

De oplossing van de kerstpuzzel vindt u op 2 januari in de eerste Amigoe van 2008.

Herbeplanting Klein Bonaire en Washington Slagbaai Park

Twee soorten bomen, de sabal palm en de makurá, zijn ernstig bedreigd en komen bijna niet meer op Bonaire.

KRALENDIJK — Stinapa-Bonaire en Carmabi uit Curaçao zijn vorige maand begonnen met de herbeplanting van Washington Slagbaai Nationaal Park en Klein Bonaire. In totaal zijn er 121 bomen geplant.

De bedoeling van de herbeplanting is om de mondi's die verloren zijn gegaan in hun glorie te herstellen en ook om hun ecologisch belang terug te krijgen. De financiering hiervan is tot stand gekomen door een samenwerking van Stinapa Bonaire, Carmabi en het KNAP-fonds.

Op Klein Bonaire werden *mata piská*, *mansaliña bobo*, *palu di pushi* en *wayaká* geplant. Vroeger was Klein Bonaire begroeid met planten en bomen die altijd groen waren, maar rond 1950 verloor het eiland het grootste deel van de grote bomen aan de productie van houtskool en door geiten en ezels die al het groen opaten.

Ook Washington Slagbaai Nationaal Park verloor veel groen om dezelfde redenen. Daardoor vind je heel weinig belangrijke boomsoorten terug of ze zijn heel schaars. Twaalf verschillende soorten bomen zijn er geplant in gebieden die omheind zijn om te voorkomen dat geiten erbij kunnen. Twee van die soorten zijn de *sabal palm* en de *makurá*, die allebei ernstig bedreigd zijn

en bijna niet meer op Bonaire voorkomen. De bomen groeiden in de plantage van Captain Don op Bonaire en bij Carmabi op Curaçao.

GEITEN

Vorig jaar werden al met succes bomen geplant. Het is interessant om te zien dat in de omheinde terreinen verschillende planten die allang niet meer voorkwamen in dat gebied uit zichzelf weer zijn gaan groeien. Dat is een goed bewijs dat

het belangrijk is dat geiten uit het park geweerd moeten worden zodat de herbeplanting met succes plaats kan vinden. Op dit moment is heel Slagbaai al omheind en spoedig worden alle geiten uit het park gehaald zodat de natuurlijke regeneratie weer plaats kan vinden. De bomen die in het kader van dit project geplant zijn, zullen zaden produceren waardoor ecologisch herstel een goede kans heeft.

Harpoenschutter Saba krijgt twee jaar cel

PHILIPSBURG — Sabaan Ralph Hassell (63) die zijn drinkmaatje beschoot met een harpoen omdat hij dacht dat hij geld had gestolen, kreeg gisteren van de rechter twee jaar gevangenisstraf. Hij moet bovendien ruim 25.000 dollar schadevergoeding betalen.

De rechter achtte poging tot moord niet bewezen en veroordeelde de schutter voor doodslag. Hassell kreeg op 24 augustus ruzie met S.R.H. (33) over geld dat hij miste. Hij had eerder die dag een groot

bedrag aan cash geld dat hij onder zijn matras bewaarde, aan zijn vrienden, waaronder S.R.H., laten zien. Even later was het geld weg en Hassell verdacht S.R.H. Hij ging met twee harpoenen achter S.R.H. aan. Hassell beschoot zijn vriend en raakte hem in zijn borst.

R.A.H. legde tijdens de zitting uit dat hij alcoholist is en die avond onder invloed was. De rechter was van mening dat hij niet zo dronken was dat hij niet toerekeningsvatbaar was. Het vermiste geld is nog steeds niet boven water.

Zorgcontract met stichtingen

KRALENDIJK — Het Bestuurscollege tekende een zorgcontract met verschillende stichtingen. Gedeputeerde van Cultuur Maritsa Silberie en gedeputeerde van Sociale Zaken Boy Clarendra (beiden UPB) tekenden namens de overheid de contracten. Om de verschillende ngo's te ondersteunen voert de Bonaireaanse overheid sinds het jaar 2000 het beleid om dat via zorgcontracten te doen.

De organisaties die deze week een zorgcontract tekenden met de overheid zijn Fundashon Sosial Edukativo, Fundashon Bon Kuido, Stichting Sebiki, Stichting Bonaireaanse Jeugdzorg, Stichting Jeugdwerk Jong Bonaire, Stichting Zr. Maria Hoppner, Fundashon Porta Habrí, Fundashon Komishon Kuido di Ansonianon Rincon, Fundashon Kuido i Bienestar di Grandinan Boneiru, NGO Platform en Fesbo.

Advertentie Curaçao

MEDEDELING

Openings tijden:

Maandag tot 4 uur
31 December tot 12:30

Wij wensen iedereen fijne
Kerstdagen
en een voorspoedig 2008

SAMSOM

BOEK PLUS

Leerlingen St. Dominic bovengemiddeld in IT

Op de foto de leerlingen met de beste resultaten Ahsaan Mirpuri (links) en Neha Dayalani. Beiden zijn zeventien jaar oud.

PHILIPSBURG — 41 Leerlingen van St. Dominic High kregen woensdag hun diploma. De leerlingen deden acht of negen CXC-examens en/of Nederlandse Cambridge examens. 90 Procent van de leerlingen die het CXC-examen deden scoorden op

niveau 1-3. Drie leerlingen scoorden niveau 1 op alle vakken en een A Nederlands. St. Dominic High-leerlingen scoorden bovenmatig goed in Informatie Technologie (IT). Dertig van de 41 leerlingen die dit vak volgden scoorden niveau 1.

ADC pas in april over naar Bonlab

KRALENDIJK — Staatssecretaris van Volksgezondheid Joan Smart-Berkel (National Alliance) was op Bonaire om met gedeputeerde Boy Clarendra (UPB) te praten over de overdracht van het laboratorium van het Analytisch Diagnostisch Centrum (ADC) aan het eilandgebied Bonaire. Op 27 juni 2007 werd een protocol getekend om die

overdracht per 1 januari 2008 te laten plaatsvinden. Om verschillende redenen is dit niet meer mogelijk.

Daarom is een nieuw akkoord getekend door de staatssecretaris, de gedeputeerde, ADC-directeur Potmis en Bonlab-directeur Hose Booi. De overdracht moet nu op 1 april 2008 plaatsvinden.

Tweede verdachte inbraken gearresteerd

ORANJESTAD — Politie en leden van het Vrijwilligers Koprs St. Eustatius (VKE) arresteerden woensdag een verdachte, S., in verband met het onderzoek naar de vele inbraken die de laatste maanden plaatsvonden. Het

onderzoek gaat voort. Dinsdagochtend was de politie aan het zoeken in overgroeide gebieden. Verschillende gestolen goederen werden woensdag teruggevonden in een put. Het betrof juwelen, schoenen en kleding.

Vier mannen opgepakt 70 Kilo cannabis geconfisqueerd

MARIGOT — Vier mannen zijn gearresteerd door de gendarmerie dinsdagnacht nadat tijdens een actie in Marigot een partij van 70 kilo cannabis werd gevonden. De drugs waren aan boord van een boot en zouden net van het eiland afgevoerd worden. De boot en een auto die door de verdachten werd gebruikt,

werden in beslag genomen. De verdachten werden al geruime tijd in de gaten gehouden. Dertig man van verschillende divisies van de gendarmerie namen deel aan de actie, inclusief de Brigade Nautique en de Brigade des Recherches. De vier mannen zitten nog vast. De zaak is in onderzoek.

Diensten dicht; wel bereikbaar

KRALENDIJK — Eilandsdiensten zijn anderhalve week gesloten door de beslissingen van het Bestuurscollege om eerst een vrije dag te geven op 24 en 31 december en daarna om op 27 en 28 de-

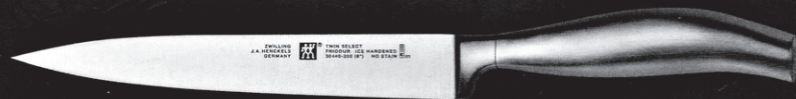
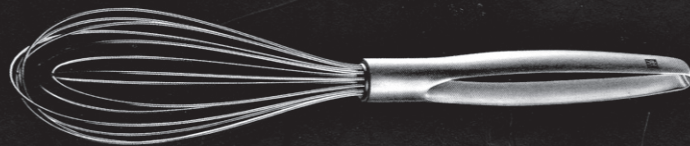
cember extra vrije dagen te geven, omdat de eindejaarsgratificatie niet uitbetaald kan worden. Volgens het UPB-Bestuurscollege is dit helemaal geen probleem omdat belangrijke

diensten als Saso, DGH, Burgerzaken, LUV, Financiën en Drob bereikbaar blijven voor dringende zaken. Via officiële kanalen blijven deze diensten bereikbaar, ook al zijn de kantoren dicht.

Advertenties Curaçao

Extra Openings tijden:

Vrijdag 21 dec 09.00-19.00
Zaterdag 22 dec 09.00-19.00
Zondag 23 dec 09.00-18.00
Maandag 24 dec 09.00-16.00

DE KOKSMAAT
DE PASSIE VOOR HET BESTE
Curaçabaaiweg 40
Tel. 465-7980

Op Maandag 24 December is [ASKA] de hele dag gesloten.

[ASKA] wenst u veilige feestdagen toe. Rijden? Drink met mate!

Kaya W.F.G. Jombi Mensing 5 Tel. 461 5566 info@askanv.com

...p'esei **[ASKA]** t'ei.
Insurances

Miss France riskeert kroontje

De nieuwe Miss Frankrijk dreigt twee weken na het winnen van de titel haar kroontje al weer kwijt te raken. Op één foto is de schoonheidskoningin te zien in een christushouding dobberend op een houten kruis in een zwembad, op een ander likt ze provocatief yoghurt.

De publicatie is de organisatie in het verkeerde keelgat geschoten. De 22-jarige Valérie Bègue werd nog als een held onthaald op haar thuishoof, het Franse Réunion in de Indische Oceaan. “Laat haar daar maar blijven”, aldus organisatrice Geneviève de Fontenay op de Franse radio. De foto's werden drie jaar geleden geschoten en waren nooit bedoeld voor publicatie, aldus een geschrokken Bègue zaterdag. Ze zegt zich verraden te voelen door de verspreiding van de beelden en beraadt zich op haar toekomst. Elke deelnemster moet van

te voren een document ondertekenen waarin staan dat zij nooit eerder naakt of in compromitterende houdingen is gefotografeerd. Als zij voor de wedstrijd van de foto's had geweten, zou Bègue nooit zijn toegelaten tot de Miss-verkiezing, stelde De Fontenay. “Ik zou tijdens de tournee door de provincies niet gezien willen worden met een meisje als zij.”

Droogte in China

De aanhoudende droogte die delen van Zuid-China in de greep houdt, neemt steeds ernstiger vormen aan. Meer dan 500.000 mensen hebben intussen een ernstig tekort aan drinkwater en voor miljoenen anderen gelden er rantsoenen. Dat meldde *The South China Morning Post* (Hongkong) in de zaterdageditie. Alleen al in de provincie Guangdong zijn meer dan 200.000 hectare landbouwgrond door de droogte aangetast. Waterbekkens zijn nagenoeg leeg doordat het al maanden niet heeft geregend. Het grootste meer van China, Poyang, is al bijna drooggevalen. Het meer ligt in de provincie Jiangxi. Volgens meteorologen is er nog geen zicht op een periode van langdurige regenval, waardoor de problemen de komende periode alleen maar zullen toenemen.

Eddie van Halen gescheiden

Rockgitarist Eddie Van Halen (52) en de Amerikaanse actrice Valerie Bertinelli (47) zijn na 26 jaar huwelijk gescheiden. Het paar leefde al zeven jaar niet meer bij elkaar. Bertinelli had de scheiding twee jaar geleden aangevraagd wegens onoverbrugbare verschillen. De rechtbank in Los Angeles liet niet los hoe de voogdij over de 16-jarige zoon Wolfgang is geregeld, meldden media zaterdag. Wolfgang begeleidt zijn vader op diens Van Halen-reunietournee. Eddie Van Halen, geboren in Nederland, geldt als een van de invloedrijkste rockmuzikanten in de Verenigde Staten. In 2000 werd bij hem tongkanker geconstateerd.

Sneu foutje Michelin

Blij en trots was chef-kok Angelo Rosseel van het restaurant La Durée in het Belgische Izegem onlangs met zijn eerste Michelinster. Maar een tikfout in de Michelinings geeft een sneue bijsmaak.

Wie namelijk het nummer belt zoals dat in de gids vermeld staat, komt niet bij restaurant La Durée, maar wel op de kamer van een 93-jarige dementerende vrouw in een rusthuis, zo meldt de Vlaamse krant *Het Laatste Nieuws* zaterdag. “Voor alle betrokkenen een pijnlijke zaak”, aldus de chef. Heel veel reserveringen hoopt hij overigens niet mis te lopen, omdat veel mensen eerst even op de website van het restaurant kijken voor ze gaan bellen. En in het rusthuis kent de verpleging het juiste nummer van het restaurant inmiddels ook uit het hoofd.

Nick & Simon naar Ahoy

Het Volendamse duo Nick & Simon gaat in 2009 optredens geven in de grote Nederlandse hallen zoals Ahoy in Rotterdam, Mecc in Maastricht en de Brabant-hallen in Den Bosch. Dat heeft hun manager Aloys Buys laten weten.

Hij bouwt nog wel een voorbehoud in. “We willen eerst afwachten of hun theatertournee komend jaar een succes is. Maar al die kaarten zijn al bijna verkocht.”

Honden en fluitjes

Nigeriaanse families zouden in de strijd tegen criminaliteit de politie moeten helpen door honden en fluitjes aan te schaffen. Dat advies heeft een hoge Nigeriaanse politiecommandant zondag gegeven.

Nigeria heeft te kampen met veel gewapende overvallen op banken, markten, cafés en huizen. Het probleem wordt erger in de weken voor kerst als veel van de 140 miljoen inwo-

ners met geld en cadeaus door het land reizen om hun families op te zoeken. Ondanks harde maatregelen lukt het de politie niet de criminaliteit in te dammen. De hoogste politiebaas in Afrikaanse land liet onlangs weten dat zijn mannen in drie maanden tijd bijna achthonderd verdachte overvallers hadden gedood. Dat ‘goede nieuws’ kwam hem evenwel op kritiek van mensenrechtenorganisaties te staan.

Elizabeth op YouTube

De Britse koningin Elizabeth mag dan 81 jaar zijn en daarmee de oudste regerende monarch van Groot-Brittannië, zij gaat nog steeds met haar tijd mee. De vorstin heeft sinds zondag haar eigen kanaal op de populaire videowebsite *YouTube*.

Dat heeft een woordvoerder van Buckingham Palace meegedeeld. Het kanaal werd in de nacht van zaterdag op zondag ingesteld. Er zijn historische archiefbeelden te zien over

de koningin en andere leden van het koningshuis. Ook zal de kerstboodschap van de vorstin er te zien zijn. “Ik hoop echt dat dit nieuwe medium mijn kerstboodschap meer persoonlijk en direct maakt”, aldus the Queen. De installatie van het kanaal is ter gelegenheid van het eerste televisieoptreden van Elizabeth vijftig jaar geleden. De officiële benaming van het kanaal is ‘The Royal Channel - The Official Channel of the British Monarchy’.

Piraten eren Arne Jansen

Zanger Arne Jansen werd zaterdagavond emotioneel herdacht tijdens het Giga Piratenfestijn in het Gelredome in Arnhem.

De zanger pleegde een kleine twee weken geleden zelfmoord. “Arne was emotioneel in de problemen gekomen, daar mogen wij niet over oordelen”, zei presentator Willie Oosterhuis.

Jansen zou optreden tijdens het Piratenfestijn. Op het moment dat hij zou opkomen, werd het donker in de zaal en kwam er een

spot op de microfoon en de lege plek erachter. Op videoschermen werden beelden van de zanger getoond en het publiek zong luid zijn grote hit Meisjes Met Rode Haren mee. Er stegen witte ballonnen op en één rode. “Die rode is voor zijn Piratenhart; Arne stond altijd in het hart van deze festivals”, sprak Oosterhuis. De presentator vroeg ook om een applaus voor zanger Benny Neyman, omdat hij vecht tegen kanker. “Wij klappen omdat we willen dat Neyman volhoudt.”

Kerstboom onder water

Een duikvereniging in Wijk bij Nijmegen heeft zondagochtend op 17 meter onder de waterspiegel een kerstboom opgezet. De kerstboom is vanwege de hoge druk versierd met massieve golfballetjes van een nabijgelegen golfbaan, die massaal door duikers op de bodem van de plas worden gevonden.

De kerstboom staat in het onderwaterhuis van de vereniging, een omgebouwde zeecontainer op de bodem van recreatieplas Berendonck. Het onderwaterhuis is een omgebouwde zeecontainer, voorzien van perslucht

en verlichting. Zo kunnen mensen er zonder luchtflessen vertoeven. Een intercomsysteem en een camera zorgen voor een veilig contact met de Bedieningsruimte aan wal.

De operatie duurde al met al een half uur, waarbij acht duikers de kerstboom aan een touw naar beneden loodsten. Het is niet de eerste keer dat er een kerstboom in het huis staat: ook enkele jaren geleden sierde een kerstboom het huis op de bodem. Die bleef toen een half jaar in goede staat, waarschijnlijk door de constante lage temperatuur en de hoge luchtvochtigheid.

Cadeaus met raket

Een Russisch ruimteschip is zondag op weg gegaan naar het internationale ruimtestation ISS met aan boord onder meer kerstcadeaus voor de driekoppige bemanning.

De Progress werd gelanceerd vanaf een platform in het Russische Bajkonoer in Kazachstan en moet woensdag aankomen bij het zwerende laboratorium. Het vrachtschip arriveert weliswaar een dag na kerst, maar heeft toch cadeaus mee voor de Amerikaanse commandant Peggy Whitson en ingenieur Dan

Rijdend wrak

Politieagenten hebben in Capelle aan den IJssel een rijdend wrak van de weg gehaald. Dat liet een politiewoordvoerder zaterdag weten. De auto kampte met diverse gebreken. Zo stonden de achterbanden schuin en staken ze uit, had de auto scherpe uitstekende delen, zat de bestuurdersstoel los, was de uitlaat lek, werkten de remmen niet goed, lag de accu los, konden de gordels niet rollen, was de linker koplamp kapot en zat er een gat in de reflector. De 33-jarige bestuurder uit Rotterdam kreeg diverse bekeuringen. Zijn passagier bleek nog een boete van 240 euro te hebben openstaan, die hij direct moest betalen.

Rust voor koning

De Belgische koning Albert II moet een maand rust houden om nu eindelijk echt te gaan herstellen van zijn heupbreuk van afgelopen juni. Eigenlijk had hij de maanden daarna heel rustig aan moeten doen, maar daar kwam door de voortslepende politieke crisis in België weinig van terecht. Sinds vrijdag heeft België weer een regering en voorlopig hoeft koning Albert zich even niet te bemoeien met ruziende politici. Meerdere keren moest Albert de afgelopen maanden nieuwe gesprekken voeren als de formatie weer eens op een dood punt zat. Albert houdt nog de kersttoespraak, maar daarna neemt hij drie tot vier weken absolu-

te rust, aldus een woordvoerder van het paleis zaterdag in de krant *Het Laatste Nieuws*. Afgelopen donderdag bleek de 73-jarige Albert nog zeer moeizaam te lopen toen hij nieuwe adel ontving op zijn kasteel in Laken. Hij moest steun zoeken bij zijn vrouw, koningin Paola. Albert zou zelfs hebben gezegd dat zijn heup ‘om zeep’ is, maar de woordvoerder van het paleis verzekert dat slechte dagen deel uitmaken van het revalidatieproces. Een specialist heupchirurgie waarschuwt in de krant nog: “Weg van de stress is goed voor het genezingsproces, maar hij moet wel actief blijven. Zeker niet de hele dag in de zetel zitten.”

Giraffes bedreigd met uitsterven

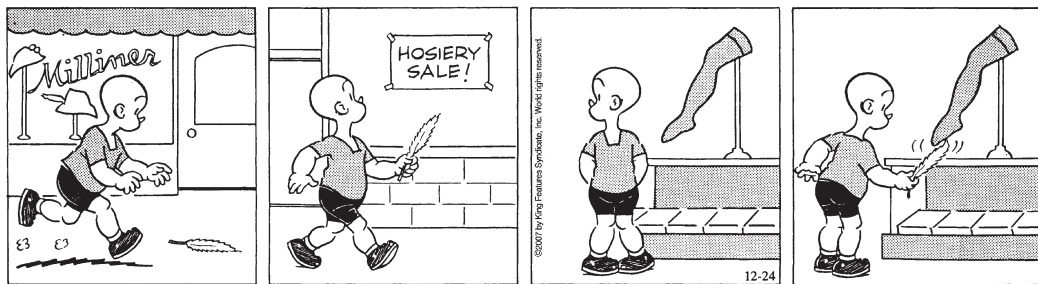

De giraffes in Afrika worden met uitsterven bedreigd als er geen maatregelen genomen worden om ze te beschermen. Dat is de conclusie van een onderzoeksrapport van Keniaanse en Amerikaanse biologen dat zaterdag verscheen, meldde de *BBC*. Er leven in totaal in Afrika nog maar honderdduizend giraffes. Door stroperij en oorlogen in Somalië, Ethiopië en Kenia is het aantal netgiraffes (giraffa camelopardalis reticulata) drastisch verminderd. Begin jaren negentig waren er nog 27000 exemplaren. Nu nog maar 3000, aldus de onderzoekers. Van de Tsjaadgiraffe (giraffa camelopardalis peralta) zijn

er nog maar 160 over. De onderzoekers hebben bovendien vastgesteld dat de verschillende soorten giraffes, die tot dusver werden beschouwd als ondersoorten, moeten worden gezien als aparte volwaardige soorten. De twee giraffesoorten die het meest aan elkaar verwant zijn, de netgiraffe met rode ronde vlekken en de Massagiraffe (giraffa camelopardalis tippelskirchi) leven al een half miljoen tot anderhalf miljoen jaar gescheiden van elkaar. De giraffe staat niet op de rode lijst van beschermde diersoorten van de World Conservation Union (IUCN), omdat er nog honderdduizend zijn.

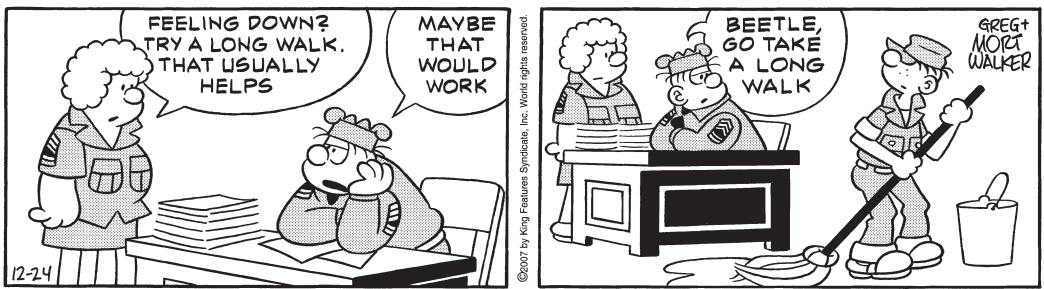
HENRY

By Carl Anderson

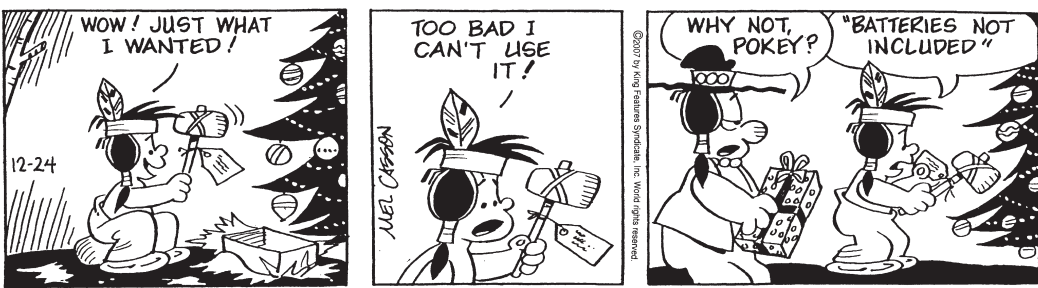
BEETLE BAILY

By Mort Walker

REDEYE

By Bill Yates & Mel Casson

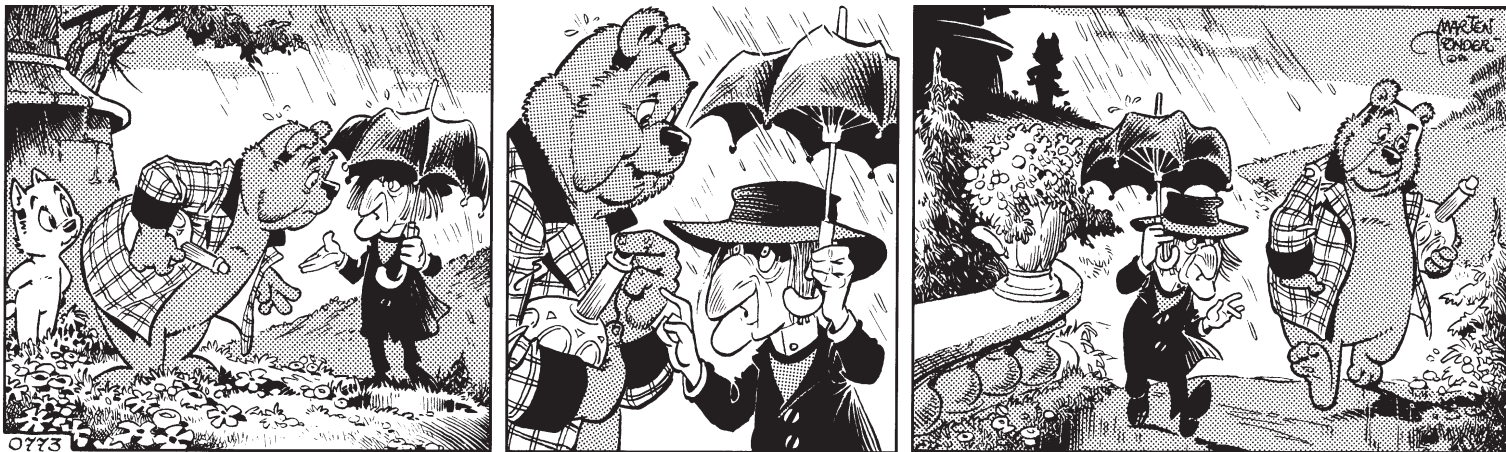
BUCKLES

By David Gilbert

HEER BOMMEL EN DE SPIJTLIJDEN

Door Marten Toonder

Heer Bommel wendde zich verrast om naar de stemmig geklede vreemdeling. ‘De wereld verbeteren?’ vroeg hij. ‘Dat is nu net wat ik wil, nadat ik aangeslagen ben. Allemaal narigheid, bedoel ik.’ ‘Regen’, gaf de ander toe. ‘Het regent overal; in de media en in ons zelf, door galligheid en venijn. Berouw en spijt zouden ons kunnen helpen. Maar omdat wij vol slechtheid zitten, hebben wij de hulp van een heilbrengend zaad nodig. Het zaad van de spijtgrein.’ ‘Zou het?’ vroeg heer Ollie oplevend. ‘Zou het ook een ambtenaar eerste klasse tegen galligheid helpen? Nu, ik weet toevallig waar die spijtplanten bloeien; en u hoeft niet bang te zijn, want ik heb een pardoes bij

me. Komt u maar mee, dan zal ik u er met de Oude Schicht naar toe brengen.’ De ander gaf niet direct gehoor aan deze uitnodiging. Hij wees op het apparaat en vroeg met zuinig mond: ‘Een pardoes? De naam deugt niet, broeder. Die zit vol wonderigheid.’ ‘Dat kan’, gaf heer Bommel toe. ‘Er zit heel wat wind in, al zou je dat niet zo zeggen. De grote is om doerakken weg te blazen en de kleine is voor de lokpieper om spijtlijsters te lokken.’ Zo sprekende begaf hij zich naar de garage, en de vreemdeling volgde hem in een kleine regenbui. ‘Dat is een toestel vol ijdeluiterij’, sprak hij afkeurend. ‘Het lokken van spijtlijsters is tegen de orde der dingen. We kunnen het niet meenemen, broeder.’

Bestuur Alitalia kiest voor Air France-KLM

MILAAN — Het bestuur van Alitalia wil dat de Frans-Nederlandse branchegenoot Air France-KLM de Italiaanse luchtvaartmaatschappij overneemt. De Italianen willen daarover exclusief onderhandelen met de Frans-Nederlandse branchegenoot. Dat meldde Alitalia vrijdag.

Het bestuur van het noodlijdende Alitalia was vrijdagavond bijeen om te kiezen tussen twee biedingen. Naast Air France-KLM heeft ook een consortium met daarin de kleinere Italiaanse luchtvaartmaatschappij Air One een bod uitgebracht.

De Italiaanse regering heeft medio januari het laatste woord, als houder van een belang van 49,9 procent in Alitalia. Sommige politici geven naar verluidt de voorkeur aan Air One omdat een Italiaanse partij op de langere termijn mogelijk minder banen zal schrappen. Alitalia zei na afloop van de bestuursvergadering dat een overname door Air France-KLM aanzienlijke synergieën zou opleveren. De Frans-Nederlandse luchtvaartmaatschappij is volgens Alitalia van plan op de langere termijn 6,5 miljard euro te investeren in het verliesge-

vende bedrijf. Het aantal banen dat Air France-KLM wil schrappen bij Alitalia is volgens het bestuur in lijn met een plan voor herstructurering dat het zelf al heeft opgesteld. Dat zouden er maximaal 1700 zijn. Verder blijven bij een overname door Air France-KLM het merk en de meeste binnenlandse routes van Alitalia behouden. Air One zou 5,3 miljard euro willen steken in Alitalia. Het bedrijf zou 3700 banen willen schrappen. Verder zou de luchtvaartmaatschappij minder diep voor Alitalia in de buidel willen tasten. Alitalia is op de beurs ongeveer 1,1 miljard euro waard. Verder rust er op het bedrijf nog een schuldenlast van ongeveer hetzelfde bedrag. Air France-KLM is verheugd, maar niet verrast, aldus een woordvoerder van het concern. “Nu moet de overheid nog beslissen aan wie ze haar aandelen wil verkopen. De voorkeur van Alitalia voor ons zal daarin zwaar meewegen.” Air France-KLM wil het door Alitalia genoemde investeringsbedrag van 6,5 miljard euro niet bevestigen. “Nadere details over investeringen, synergievoordelen en saneringsplannen volgen nadat de Italiaanse overheid zich heeft uitgesproken”, aldus de woordvoerder.

Danone en Chinese partner zien af van rechtszaken

PARIJS — Het Franse voedingsmiddelenconcern Danone en de Chinese drankenfabrikant Wahaha staken voorlopig de juridische strijd en gaan proberen hun onenigheid door middel van overleg op te lossen. Dat hebben beide bedrijven vrijdag laten weten. Danone en Wahaha sloten in 1996 een samenwerkingsovereenkomst, maar zijn de afgelopen jaren in conflict geraakt. Danone beschuldigt Wahaha ervan buiten de joint-venture om nagemaakte Danone-drankjes te produceren en diende daarover

verscheidene klachten in. Op zijn beurt begon een Chinese vakbond die de werknemers van Wahaha vertegenwoordigt eerder deze week een rechtszaak tegen Danone, omdat het Franse bedrijf met de eerdere juridische acties de goede naam van Wahaha zou hebben beschadigd. In een verklaring meldden Danone, dat eerder dit jaar het Nederlandse Numico overnam, en Wahaha dat de terugkeer naar de onderhandelingstafel mede op aandringen van de Franse en Chinese overheid heeft plaatsgevonden.

Akzo Nobel in beroep tegen vonnis ziektekosten

AMSTERDAM — Verf- en chemieconcern Akzo Nobel gaat in hoger beroep tegen een uitspraak van de kantonrechter in Arnhem. Deze bepaalde dat het bedrijf de bijdrage aan de ziektekostenverzekering van gepensioneerden gewoon moet blijven betalen.

Akzo Nobel maakte dit vrijdag aan het einde van de dag bekend. Het gaat om gepensioneerden die deze bijdrage voor 1 januari 2006 ook al ontvingen. Het ziektekos-

tenstelsel in Nederland en de financiering ervan door de overheid is per 1 januari 2006 ingrijpend veranderd. Volgens Akzo Nobel is de vrijwillige bijdrage voor gepensioneerden door het concern daardoor in ander daglicht komen te staan. Net als veel andere bedrijven, stelt Akzo in een persbericht, heeft het besloten de bijdrage geleidelijk te stoppen.

Vakorganisaties eisten echter voor de rechter dat Akzo de gepensioneerden gewoon blijft betalen en de kantonrechter gaf hen gelijk.

Miljardenschuld doet staatbank pijn

FRANKFURT — De Duitse staatsbank KfW zal nog jarenlang de gevolgen voelen van de verliezen die IKB Deutsche Industriebank heeft geleden met risicovolle beleggingen op de Amerikaanse hypotheekmarkt. De totale last voor KfW, met een belang van 38 procent de grootste aandeelhouder van IKB, zullen zo'n 5 miljard euro bedragen. Dat meldte het Duitse blad *Der Spiegel*. Der Spiegel baseert zich op interne documenten van KfW. Het grootste deel van de last, 85 procent, zal nog tot 2011 de resultaten drukken. KfW heeft samen met een consortium van andere banken de afgelopen maanden IKB verscheidene malen noodd kredieten verstrekt van naar schatting in totaal 5 miljard euro. IKB kwam in de problemen door beleggingen in de subprime-sector, de Amerikaanse hypotheekmarkt voor mensen met weinig inkomen. De investeringsdivisie van IKB die het diepst in de problemen raakte, werd in augustus door KfW overgenomen.

Toyota opent eerste autofabriek in Rusland

SINT-PETERSBURG — De Japanse autofabrikant Toyota Motor heeft vrijdag zijn eerste autofabriek in Rusland geopend. De fabriek ligt in Sint-Petersburg en moet binnen twee jaar jaarlijks 50.000 wagens gaan produceren.

De openingsceremonie werd bijgewoond door Toyota-topman Katsuaki Watanabe. De Russische president Vladimir Poetin brengt waarschijnlijk later op de dag een bezoek aan de fabriek. Toyota investeerde meer dan 140 miljoen euro in de vestiging, waar auto's van

AMSTERDAM — Hoewel de huidige kredietcrisis als een grauwsluiër boven de economie hangt, zijn marktvorsers over het algemeen positief gestemd over 2008. Grote banken en beleggingsinstellingen rekenen erop dat de AEX, de belangrijkste beursgraadmeter in Amsterdam, terrein zal winnen.

Het is traditie dat grote financiële instellingen aan het einde van het jaar een blik werpen in hun glazen bol. Geen sinecure, zo blijkt. Kenners spraken eind 2006 de verwachting uit dat de AEX dit jaar zou eindigen op 520 tot 560 punten. Dat lijkt te hoog gegrepen. Vrijdag sloot de AEX-index op 513,71 punten. Er resteren nog twee handelsdagen. Bij de bespiegelingen is uiteraard veel aandacht voor de kredietcrisis, die voortvloeide uit problemen op de Amerikaanse huizenmarkt. Fortis verwacht dat de huizenmarkt in de Verenigde Staten zwak blijft. De bankverzekeraar zegt dat ook andere landen klaar lijken voor een correctie. Fortis noemt het Verenigd

Koninkrijk, Spanje en Ierland. ABN Amro rekent erop dat de VS te maken krijgt met een lichte recessie, die niet langer dan twee maanden zal duren. Volgens ABN Amro laat de Amerikaanse huizenmarkt momenteel volstrekt geen stabilisering zien. Iris, het onderzoeksbureau van Rabobank en Robeco, denkt dat de huidige problemen op de kredietmarkten volgend jaar leiden tot grote koersschommelingen. Een recessie acht Iris, net als analisten van ING, onwaarschijnlijk. Behalve de kredietcrisis noemt Fortis enkele andere redenen voor bezorgheid: de dure euro, de hoge olieprijs en het wereldwijd overgewaardeerde vastgoed. Maar ook

het inflatiespook en de tragere groei in Japan vormen risico's, meent Fortis. Ondanks deze negatieve factoren zal er volgend jaar op de aandelenbeurzen geld worden verdiend, zo is de algemene opvatting. Fortis denkt dat de AEX-index in 2008 stijgt naar 555 punten, Iris rekent op een eindstand van 560 tot 580 punten en ABN Amro gokt dat de hoofgraadmeter klimt naar 560 punten. ABN Amro wijst op de sterke Amerikaanse bedrijfsresultaten, de stabiele arbeidsmarkt en verdere renteverlagingen. “Het bedrijfsleven staat er goed voor. De winstmarges zijn uitzonderlijk hoog, dus bedrijven kunnen wel tegen een stootje”, aldus econoom Joost van Leenders van de bank. Fortis ziet vooral kansen in de nieuwe wereld, de economieën in opkomst in Azië, Latijns-Amerika, Centraal- en Oost-Europa, het Midden-Oosten en Afrika. Fortis

‘BMW schrap 8000 banen’

Achtduizend werknemers van BMW verliezen hun baan.

MUNCHEN — De Duitse autofabrikant BMW schrap het komende jaar ongeveer achtduizend banen om kosten te drukken en de winstgevendheid te vergroten. Dat meldte het Duitse tijdschrift *Der Spiegel*.

Een woordvoerder van BMW wilde het cijfer niet bevestigen, maar zei wel dat de meeste ontslagen in Duitsland zullen vallen. Het con-

cern wil vooral snijden in het aantal uitzendkrachten, maar ook worden banen geschrapt door gepensioneerde werknemers niet te vervangen en medewerkers vertrekkelingen aan te bieden. Daar staat tegenover dat het bedrijf de werkgelegenheid bij zijn fabrieken in de Verenigde Staten en China wil uitbreiden. BMW telt wereldwijd meer dan 107.000 vaste werknemers.

BMW (met naast BMW ook de merken Rolls-Royce en Mini) is 's werelds grootste producent van luxe auto's. De winstgevendheid blijft echter achter bij die van aartsrivaal Mercedes-Benz. BMW-topman Norbert Reithofer kondigde in september een besparingsprogramma aan, waarmee de kosten met 6 miljard euro omlaag moeten gaan in de komende vijf jaar.

Corio koopt winkelcentrum in Frankrijk

ROTTERDAM — Het vastgoedbedrijf Corio heeft een winkelcentrum gekocht in de Franse stad Marseille voor 385 miljoen euro. Dat maakte Corio vrijdag bekend. Het winkelcentrum,

genaamd Grand Littoral, zal wat betreft waarde het grootste winkelcentrum zijn in de portfolio van Corio.

Grand Littoral is het op drie na grootste winkelcentrum

in Frankrijk. Corio neemt het centrum over van Macif, een van de grootste verzekeringsmaatschappijen in Frankrijk. De overdracht van het winkelcentrum vindt in maart volgend jaar plaats.

Antigua en Barbuda wint van VS

GENEVE — De Caribische staat Antigua en Barbuda mag van de Wereldhandelsorganisatie WTO handels-sancties instellen tegen de Verenigde Staten. Een geschillencommissie van de WTO heeft bepaald dat de eilandstaat niet volgens de regels uit de Amerikaanse internetmarkt voor kansspelen is gestoten. Alleen Amerikaanse bedrijven mogen zich daar in de VS mee inlaten.

De commissie bepaalde dat Antigua en Barbuda voor een bedrag van 21 miljoen dollar aan sancties mag instellen tegen de VS. Dat bedrag is een stuk lager dan de 3,4 miljard die het land had geëist. De Amerikanen vonden de eis buitensporig hoog, gezien de kleine omvang van de economie van de Caribische staat. Gokken op internet is voor Antigua en Barbuda een belangrijke bron van inkomsten geworden, nu er als gevolg van orkanen minder toeristen naar het gebied komen.

Het nietige Antigua en Barbuda boekte een belangrijke overwinning.

TGV voor vracht in de maak

PARIJS — De Franse spoorwegmaatschappij SNCF slaat de handen ineen met de Franse posterijen om een snelle vrachtdienst op te zetten. Dat maakten de twee bedrijven donderdag bekend. De TGV Vracht moet in 2009 gaan rijden.

Volgens de Franse post en de SNCF biedt snel goederenvervoer per spoor een betrouwbaarder en schoner alternatief voor vervoer over de weg. Zij denken dat hun gezamenlijke dienst ook de concurrentie aan kan gaan met luchtvrachtbedrijven. De twee bedrijven denken vooral van betekenis te kunnen zijn voor pakketbezorgers die hun zendingen over een afstand tussen de 300 en 800 kilometer willen laten vervoeren. Zij verwachten in 2012 circa 150.000 ton vracht te transporteren.

‘Milieuvignet Duitse steden probleem voor Nederlanders’

DEN HAAG — Nederlandse ondernemers en toeristen komen in de problemen als Duitse steden het centrum gaan afsluiten voor bepaalde auto's en vrachtwagens. De steden willen op die manier zorgen voor een beter milieu. De Nederlands-Duitse Handelskamer (DNHK), die de handelsbetrekkingen tussen Nederland en Duitsland bevordert, wil dat de Nederlandse regering de zaak met

de Duitse autoriteiten gaat bespreken. Op 1 januari worden in Berlijn, Hannover en Keulen milieuzones ingesteld. Alleen wagens met een speciaal milieuvignet mogen de stad dan nog in. De bedoeling is dat later in het jaar andere Duitse steden dit voorbeeld zullen volgen. De maatregel is er vooral op gericht de uitstoot van stikstofdioxide en fijnstof terug te dringen.

Malta en Cyprus klaar voor euro

BRUSSEL — Malta en Cyprus zijn klaar voor de invoering van de euro per 1 januari. Dat meldde de Europese Commissie. Met Malta en Cyprus komt het aantal landen waar de euro het officiële betaalmiddel is op vijftien. Na de oorspronkelijke twaalf (Nederland, België, Luxemburg, Frankrijk, Spanje, Portugal, Italië, Duitsland, Oostenrijk, Griekenland, Finland en Ierland, kwam Slovenië er vorig

jaar januari bij. In de vijftien eurolanden wonen 320 van de 495 miljoen inwoners van de EU. Op Malta en Cyprus zijn burgers, ondernemers en de overheid klaar voor de nieuwe munt. De burgers hebben begin deze maand ‘mini-kits’ gekregen om alvast te wennen aan de munten. Slowakije is waarschijnlijk het eerstvolgende land dat daarna toetreedt tot de eurozone. Het wil dat doen per 1 januari 2009.

Grote overname op Russische telecommarkt

MOSKOU — Het Russische mobiele telefonieconcern VimpelCom koopt zijn branchegenoot Golden Telecom op voor een bedrag van 4,3 miljard dollar (3 miljard euro). Dat hebben de twee bedrijven bekendgemaakt. VimpelCom is de op een na grootste mobiele telefonie-aanbieder in Rusland. Golden Telecom biedt vaste telefoonlijnen en internet

door heel Rusland en andere voormalige Sovjetstaten. VimpelCom denkt met de overname de eerste geïntegreerde telecomaانبieder te worden in Rusland en verscheidene buurlanden en marktleider op de zakelijke telefoniemarkt. VimpelCom heeft meer dan 61 miljoen klanten in Rusland en de voormalige Sovjetstaten.

AMIGOE

Kerstkrant 2007

pagina 2

Amsterdam
Manor

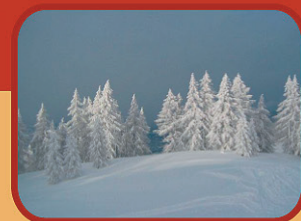
pagina 5

Mannen en
hun dagdromen

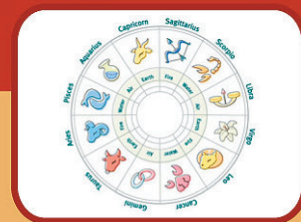
pagina 7

Het cadeautje

pagina 13

Horoscoop 2008

pagina 18-19

Kook mee met May
Kerstmenu's

Prettige Feestdagen

Amsterdam Manor: één grote familie

Het Amsterdam Manor Beach Resort aan de Eagle Beach op Aruba, met zijn opvallende koloniale uitstraling, wordt sinds de oplevering van het hotel in 1989 gemanaged door de familie Van Schaijk. Al sinds die begintijd worden de gasten verast door de persoonlijke benadering en keren daarom steevast terug. Jaar in, jaar uit boeken dezelfde vakantiegangers dit huiselijke oord aan één van Aruba's mooiste stranden. Voordat de gasten weggaan is er soms al geboekt voor het volgende jaar.

“We onderscheiden ons van andere hotels door onze betrokkenheid bij de gasten”, licht Jurgen van Schaijk (42) toe, die het hotel runt sinds hij begin jaren negentig de dagelijkse leiding van vader Piet (66) overnam. “Overall worden fouten gemaakt maar het verschil is de manier van oplossen. Luisteren naar wat je gasten zeggen. Als iemand voor ons een opmerking of vraag heeft, luisteren we en gaan we meteen op zoek naar een oplossing. Zoals die keer dat iemand draadloos op zijn computer wilde kunnen internetten. Regelden we een paar antennes en klaar.” De betrokkenheid van de telgen Van Schaijks verdwijnt niet met het pensioen. Dat bewijst Piet van Schaijk die het niet kan laten om vaak in ‘de Manor’ te zijn. Als hij daar rondloopt bij het zwembad, of personeel gedag zegt bij de restaurants van het hotel, Mango's en Passions, wordt hij voortdurend begroet door gasten die hem kennen. En daar neemt hij alle tijd voor. Daarna wandelt hij even door naar de receptie om op de hoogte te blijven van de nieuwste ontwikkelingen. Maar alles weten, doet hij wel, want nadat hij aanvankelijk een jaar ‘rust’ had genomen, was hij de laatste maanden actief betrokken bij de grondige renovatie van de 72 kamers van Amsterdam Manor. Samen met Jurgens vrouw Selva, volgens Piet ‘een vrouw uit duizenden’. De kamers kregen nieuwe baden, bedden en keukens, flatscreens voor de bijna vijftig tv-kanalen, Wi-Fi-verbinding, en eigenlijk alles ‘wat los en vastzat’, net op tijd klaar voor de kerstperiode en het hoogseizoen. “Een safebox waarin het zelfs mogelijk is om apparatuur op te laden”, reageert Piet van Schaijk. “En allemaal *top of the line*”, garandeert Jurgen van Schaijk. Totale investering: 3,5 miljoen dollar. Veel geld, maar geen riskante onderneming want het hotel zit altijd goed vol met loyale gasten. Gewaagder was ooit de stap die Piet van Schaijk

Vader en zoon Van Schaijk

met zijn vrouw maakte begin jaren tachtig, toen ze voor het eerst op Aruba kwamen. Ze woonden in Nederland waar ze een koffiezaak en ‘petit restaurant’ hadden, en waren op vakantie naar Aruba gegaan. Thuis hadden ze al eens eerder gesproken over het hebben van een hotel in een warm land. Ze dachten aan Spanje en Portugal, toen ze op Aruba beseften: hé, dit is ook iets. Al vijf maanden later kochten ze een stuk grond. Tijdens hun derde verblijf boekten ze een kamer van het appartementencomplex Camacuri. Hoewel een deel nog moest worden afgebouwd, bleek dat tot hun verrassing te koop te staan. De beslissing was gauw gemaakt, en de twee wisselden elkaar af in het managen van de zaak in Nederland en het gastenverblijf op Aruba. Na een aantal jaar verkochten ze de zaak in Nederland en vestigden zich met hun zoon op het eiland. Daarmee hield het ondernemen niet op. Tijdelijk had Piet van Schaijk

een materiaalhandel, toen zich een nog grotere kans voordeed. Bij een voetbalclub leerde hij iemand kennen die gebruik wilde maken van de mogelijkheid om te investeren in een groot hotel. Op Aruba hadden ze door de olieraffinaderij meer hotelbedden nodig. Investeren was vooral ook winstgevend door de *tax holiday* van tien jaar die de overheid verleende. Samen met nog een partner was de deal zo snel gemaakt en de basis voor Amsterdam Manor was gelegd. Eerst was er nog sprake van dat het een *timeshare*-complex zou worden. Van Schaijk: “Totdat we zagen dat de mensen met een *timeshare* er meer aan verdienen dan de investeerders. Reden om er een hotel van te maken, dacht ik.” Aandelen werden teruggekocht en de familie Van Schaijk nam het management op zich. Nog geen twee jaar later al, nam ‘zoon Jurgen’ op 25-jarige leeftijd de leiding over. Tot dan toe werkte hij op een accountantskantoor.

Voor de ‘ouwe’ Van Schaijk werd dit echter geen pensioen, zoals hij onlangs nog liet zien bij de renovatiewerkzaamheden. En het contact met de gasten verliest hij uiteraard nooit. “Er zijn er die komen om met me mee te golfen in The Links of Tierra del Sol”, zegt hij. Piet van Schaijk is een fanatieke sporter; hij fietst, loopt en golft, doet nog mee aan marathons en reed op vakantie in Frankrijk delen van het Tour de France-traject zoals de Alpe d'Huez, de beroemdste bergroute van de tour. Hij probeert zijn zoon mee te krijgen, maar die heeft het vaak te druk met het hotel. En dat is nooit af.

Voor een nieuwe planning van het Amsterdam Manor, heeft Jurgen van Schaijk foto's gemaakt vanuit een helikopter. “Dan krijg je goed inzicht in je terrein, en weet je hoe het land er bijstaat met bijvoorbeeld je bomen”, zegt hij. De manager van de familie hekelte andere hoteliers die met bulldozers het terrein gladstrijken en er dan op gaan bouwen. De bossen achter Amsterdam Manor hebben een plaats in de planning. Het hotel staat bekend om zijn toewijding aan Aruba en het milieu. Het heeft als eerste hotel op Aruba zelfs een Green Globe certificaat gekregen, voor onder meer minimaal gebruik van energie, water en natuurlijke hulpbronnen, minimale afvalproductie, werkgelegenheid voor de lokale bevolking en gebruik van milieuvriendelijke producten en services.

Al deze ‘milieuaanpassingen’ doen uiteraard niets af aan het familiale en luxe aanbod, verzekeren vader en zoon Van Schaijk. “Omdat we gebruik maken van Amerikaanse nieuwigheden, lopen we voor op wat Europese hotels aanbieden, erg exclusief voor de Nederlanders die wel veertig procent van het totale aantal gasten uitmaken”, legt Jurgen van Schaijk uit. “Voor de veertig procent uit Amerika is ook de Europese sfeer een reden om te komen. De mensen die hier werken hebben namelijk geen nummer. En we hebben bitterballen en frikadellen op de menukaart staan, waarin we ons toch onderscheiden van alle andere hotels hier, die allemaal hetzelfde eten aanbieden. Ten slotte is Aruba zelf een fantastisch goed product met zijn mooie stranden, aardige mensen en wilde Noordkust. Afwisselend dus. In april was ik in Suriname. Heel mooie natuur, maar na twee, drie uur in een bootje wist je ook wel wat er weer aankwam na de volgende bocht van de rivier.”

“Lagoen di Playa”

De geschiedenis van een eeuwenoude rooi op Aruba

Belangstelling van een frère bij Rooi di Mahuma in (1954)

Gracht Lagoen di Playa gezien vanaf de brug van LG Smith Blvd (1954)

Frères nemen de schade in ogenschouw vanaf de brug bij Parkietenbos (1954)

Ingestorte brug van Rooi Malanchi te Paradera 1954

door Jan Meelis

Een zonnig eiland, zoals Aruba dat is, kent wegens haar weinige regendagen per jaar geen permanente rivieren. Zelfs in haar natte jaargetijd, die van oktober tot en met januari loopt, schijnt de zon nog vele uren tussen de regenbuien door. Tropische regenbuien zijn veelal van korte duur doch met een hevige regenval, zodat in de kortst mogelijke tijd de straten met stromend regenwater zijn volgelopen. Lopen door de regen is dan praktisch niet meer mogelijk wegens slipgevaar en drijfmat worden. Ook het Arubaans autoverkeer ligt op vele buitenwegen plat wegens te hoge waterstand en onzichtbaarheid van het wegdek waardoor men moet raden wordt hoe de weg loopt. De reden is dat de rotsachtige bodem van Aruba bijna geen regenwater absorbeert en het regenwater met kracht van het heuvellandschap in steeds grotere hoeveelheden naar de laag gelegen kustvlakte afdaalt en woest de zee instroomt. Door het grote verlies van zoet regenwater naar de zee is Aruba een erg droog eiland, met een aangepaste plantenwereld van vele soorten cactussen, hoge sisals en aloëplanten. Ook de dividivi-bomen zijn iets apart. Aruba's natuur is hierdoor betoverend mooi te noemen.

Wel is het betreurenswaardig te moeten vermelden dat in het verre verleden door gebrek aan bruggen Arubaanse inwoners bij het oversteken van de rooien in woeste stromingen zijn verdronken.

Door de eeuwen heen spoelt het regenwater door kloofachtige dalen naar de kust en staan deze dalen in het droge seizoen van het jaar op meeste plaatsen kurkdroog. De waterwegen heten 'rooien' naar het Spaanse woord 'arroyo'. Net als rivieren hebben deze rooien op Aruba een eigen naam. De enige rooi die eindigt midden binnen de stad van Oranjestad draagt de mooie naam 'Manonchi'.

Rooi Manonchi ontstaat bij de buurt Roncade van het district Paradera en loopt kronkelend via de steeds lager gelegen plaatsen San Barbola en Portrera via de duiker waar de familie van Ma Nonchi Wever concessiegronden bezat. Mevrouw Ma Nonchi was de grootmoeder van de bekende zakenman en begrafenisondernemer wijlen Zepp Wever. Daarvoor heet deze waterweg

vanaf haar beginpunt Rooi Malanchi. In de stad loopt deze rooi onder bruggen of duikers door en eindigt in de stadsgracht 'Lagoen di Playa'. Tot 1930 was deze gracht de scheidingslijn van het bebouwde gedeelte van de stad en de wildernis op de Klip. Dit veranderde toen de actieve gezaghebber Isaac Wagemaker (1928 – 1945) de gracht liet indammen met taluds en in 1930 een steenen brug liet bouwen. Deze brug, ter hoogte van de Julianastraat, hield het één jaar uit en werd verwoest door de grote druk van het stromende water bij een zware regenval in september 1931. Door ervaring wijzer geworden werd de tweede brug van staal en nu met open zijwanden en is door deze bouwwijze nog steeds in functie. Via deze brug was de Klip en Mon Plaisir toegankelijk geworden voor het aanleggen van wegen en kreeg Oranjestad hierdoor een nieuw woongebied. Oranjestad was met de komst van de olie-industrie namelijk in oppervlakte te klein geworden en begon zich langs de kust uit te breiden.

Door de aanleg van een brug kreeg de gracht aan weerszijde één straat, die maar aan een zijde in de beide straten bebouwd mocht worden, zodat de bewoners aan het Lagoen een mooi zicht op de met palmbomen versierde gracht hadden. De reeds bestaande Lagoenweg werd nu Lagoenweg Noord genoemd de nieuw onstane weg heette Lagoenweg Zuid. De overheid o.l.v. gezaghebber Wagemaker bouwde in snel tempo op Lagoenweg Zuid een serie ambtswoningen zoals de gezaghebberswoning en de woningen voor de Gouverneur van Willemstad, de rechter en de ontvanger. Nadat deze woningen al in gebruik waren werd de naam van de straat gewijzigd naar de Maria Christinastraat en woonde de ontvanger tot 1939 in het pand van de Gouverneur. Momenteel is deze historische en gerestaureerde woning in eigendom en als kantoorpand in gebruik van de Arubaanse Volkskredietbank.

Welgestelde burgers begonnen na verkaveling van de Klip en Mon Plaisir in de beginjaren dertig modieuze en smaakvolle woningen te bouwen terwijl in de buurt van het Lagoen veel ambtenaren een dienstwoning kregen toebedeeld. De Lagoenweg, het oude gedeelte, bleef bestemd voor overheidskantoren zoals D.O.W., kadaster, bibliotheek en

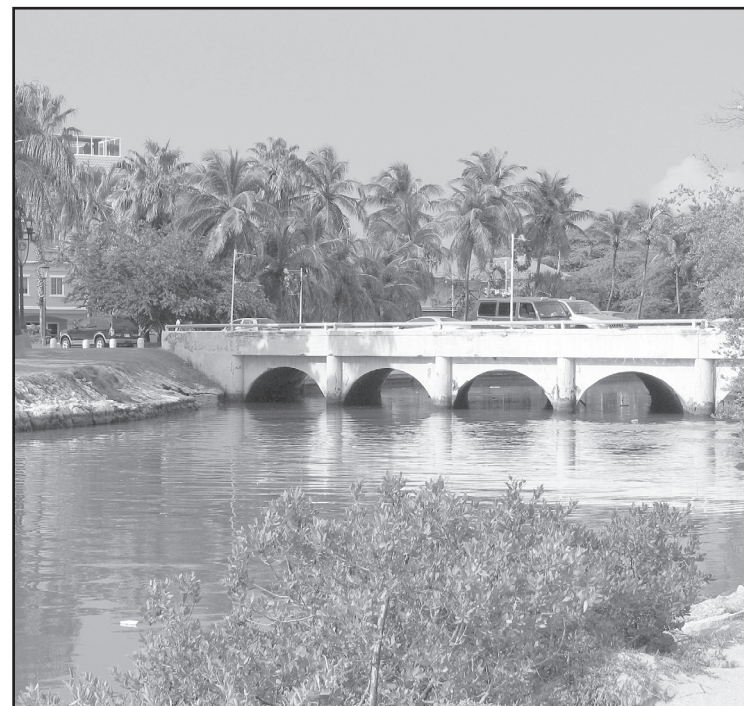

Spelende kinderen in de Spinozastraat (1954)

overheidsadministraties. In de oorlogsjaren en daarna kwam Gouverneur Piet (Petrus Albertus) Kasteel (1901 – 2003) voor werkbezoeken regelmatig naar Aruba en woonde dan, net zoals Gouverneur Wouters (1936 – 1942) in deze ambtswoning. De ambtsperiode van deze mandataris liep van 1942 tot en met 1948. Door het wonen van gouverneurs en gezaghebbers aan de mooie gracht werd de Lagoen di Playa een van de toplocaties van Aruba.

De Lagoen-gracht had helder water met veel kleurrijke visjes en was hierdoor een grote trekpleister voor de toenmalige jeugd uit deze omgeving en wijde omtrek. Toen de afdeling filmtheek van de Openbare Leeszaal en Boekerij, die in het bezit was van ongeveer 700 kinderfilms, regelmatig gratis filmvoorstellingen gaf in haar openluchtbioscoop aan de Lagoenweg werd de Lagoengracht ook een kindderparadijs. Veel Arubanen zullen zich de vele Kuifje-films en de filmtopper 'Marcelino Pan y Vino' van hun jeugdjaren op de gracht blijven herinneren.

Ook de kinderen van Gouverneur Kasteel genoten als zij op Aruba waren mee met de Arubaanse jeugd. Een van hen was Karel, een studiehoofd en vroom van aard. Hij werd in 1935 geboren en in 1959 tot priester gewijd. Hij werd door zijn overste voor verdere studie naar Rome gestuurd en behaalde aldaar twee maal een doctorstitel: theologie en kerkelijk recht. Al vele jaren is deze intelligente priester in Rome de hoogst geplaatste Nederlander in het Vaticaan in de functie van secretaris van 'Cor Unum', zijnde de

Brug over de gracht anno 2007

katholieke hulpverlenende wereldorganisatie. Oud-gouverneur Piet Kasteel en zijn echtgenote, die voor de Antillen een grote sociale steun waren in de bange oorlogsjaren, liggen samen naast elkaar begraven te Rome. Evenals Karel Kasteel hebben veel Arubaanse kinderen, die tijdens de tweede helft van de vorige eeuw aan de oude gracht speelden, het ver gebracht in hun carrière. Ook zij gingen voor een academische studie naar Nederland en vormden later het kader op bestuurlijk- of juridisch gebied of bij handel en industrie, en zijn wij trots op onze eigen artsen en specialisten.

Zij zullen bij het lezen van dit artikel met heimwee terugdenken aan hun jeugdjaren. Vele van hen hadden hun eigen gevangen visjes van het Lagoen in een glazen visbakje naast hun studieboeken op de lessenaar staan. De originele Lagoenbrug ten behoeve van de L.G. Smith Boulevard werd na de orkaan Hazel in 1954 verlengd en kreeg met haar vijf bogen een betere waterdoorgang naar de zee. Om stilstaand water te voorkomen met het gevolg van sterfte van de vis- en garnalenstand, besloot DOW, als beheerder van de gracht,

drastische maatregelen te treffen. Na wijs beraad in de beginjaren 1990 werd besloten de navolgende werken ter verbetering van de stadgracht te laten uitvoeren: Een opstaande wand met palen voor de ingang naar de Irene-brug om het meegesleurde huisvuil bij sterke stroming aldaar op te vangen; De oevers van de gracht te versterken met een damwand van aaneengesloten rij van ingeheid houten palen; Het uitgraven van de grachtbodem zodat het zee-water bij eb en vloed weer kan uit- en instromen; De stadsriolering die uitmondt op de gracht te verbeteren; Een onafgebroken waterval onder de Irene-brug door ingepompt zeewater vanaf de kust door de Irenestraat te laten installeren.

De op bogen steunende brug van de L.G. Smith Boulevard werd in 1955 voor het eerst geillumineerd in de kersttijd en vele gezinnen kwamen naar het Lagoen di Playa om van de indrukwekkende feestverlichting te genieten. Deze fantasierijke grachtverlichting is al een halve eeuw een jaarlijkse, bezienswaardige traditie en verhoogt al meer dan vijftig jaar de kerststemming bij het vieren van het kerstfeest.

AIG
ARUBA

AMERICAN
HOME
ASSURANCE

Global Reach, Local Service

Thank you for your
business and support

Wishing You
and Your family
a very
Merry Christmas
and a
Happy New Year

Closed on December 24th and 31st

Sun Plaza, Suite 202, L.G. Smith Boulevard 160 • P.O. box 61, Oranjestad, Aruba
Phone (297) 582-5500, Fax (297) 582-2126 • E-mail: aharuba@aig.com

Seroe Blanco Service Station
Gresulene nr.
De La Sallestr. 89, Oranjestad, Aruba
Tel: 5825766, Fax: 5825172,
email: Gresulene@dynameks.com

Wenst u
Prettige Kerstdagen
en
een Voorspoedig 2008

De jeugd van nu: kansrijk of bedreigd?

De millenniumgeneratie

door Tineke Alberts

In de afgelopen decennia zijn onze normen en waarden aan sterke veranderingen onderhevig geweest. In westerse culturen, zoals de Nederlandse en Amerikaanse, wordt bijvoorbeeld steeds meer belang gehecht aan de sociale vaardigheid van kinderen. Was het dertig jaar geleden een algemeen aanvaarde norm dat kinderen zich tegenover volwassenen bescheiden gedroegen; nu moet het ideale kind spontaan, actief en goed gebekt zijn, maar toch ook sociaal en niet brutaal of agressief.

Ook is er veel meer belangstelling voor het gevoelsleven van het kind ontstaan. Met name het gevoel van eigenwaarde, in het Engels *self-esteem*, wordt steeds belangrijker geacht voor een gezonde sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind. In het Amerika van de 21e eeuw is de aandacht voor het self-esteem van het kind bijna verworven tot een doctrine. Het kwetsen van iemands gevoel van eigenwaarde is meer dan onbeschoft, het wordt beschouwd als immoreel. Het is zelfs bijna illegaal. Zo las ik in een tijdschrift (Readers Digest, een column van Tucker Carlson) dat ergens in Connecticut enkele leerlingen hadden ingebroken in hun school. Ze hadden een paar dingen gestolen en een flinke puinhoop aangericht. De schoolleiding kwam erachter en de jongens werden geschorst. Terecht, zult u zeggen? Niet volgens de ouders van één van hen. Zij klaagden de school aan omdat hun zoon was belast. Ze wilden financiële genoegdoening voor de behandeling die bij hun zoon gevoels van onwaardigheid had veroorzaakt en zijn self-esteem had aangetast. In een samenleving die gevoel van

eigenwaarde als hoogste waarde ziet is deze reactie begrijpelijk: de jongens hebben misschien een misdaad tegen hun school begaan, maar de school heeft hun gevoelens gekwetst. Dus de jongens waren de werkelijke slachtoffers.

Nog een voorbeeld uit hetzelfde tijdschriftartikel: een school in Manhattan heeft moederdag afgeschaft. Want het blijkt dat niet iedereen een moeder thuis heeft. In dit licht bezien, verklaarde de schoolleiding in een brief aan de ouders, kan moederdag voor sommigen een onplezierige ervaring zijn.

Dit is helemaal waar. Niet alle ervaringen in het leven zijn positief. Sommige zijn onplezierig, zelfs pijnlijk, dit is altijd zo geweest. Wat nieuw is zijn de pogingen om deze ervaringen uit te bannen. Zo is onder Amerikaanse opvoedingsdeskundigen een trend waarneembaar om traditionele kinderspellen, zoals stoelendans en ezeltje prik, uit te bannen omdat ze competitief zijn en kinderen uitsluiten, en derhalve slecht voor het gevoel van eigenwaarde.

Heeft deze belangstelling voor het gevoelsleven van het kind nu ook iets opgeleverd? Hoe belangrijk is self-esteem? Een groep onderzoekers (California Task Force on Self-Esteem) heeft de vele studies op dit terrein geëvalueerd. Wat bleek? Er is weinig of geen samenhang tussen een hoog gevoel van eigenwaarde en een reductie in tienerzwangerschappen, drugsgebruik of geweld op scholen. Oftewel: aan kinderen vertellen dat ze geweldig zijn geeft ze een goed gevoel, maar het levert niet per se positieve gedragsveranderingen op. Andere onderzoekers hebben het effect van self-esteem getest door te meten hoe middelbare schoolleerlingen hun eigen academische talenten beoordeel-

den. De leerlingen werd gevraagd in hoeverre ze het eens waren met de stelling 'Ik ben goed in wiskunde'. Wat bleek? Hoe meer de kinderen overtuigd waren van hun eigen talenten, hoe minder talent ze hadden en vice versa. Kortom, jaren van eigenliefde-propaganda hebben voornamelijk geleid tot zelfbegoocheling. Toen ik dit las, begreep ik iets meer van het Amerikaanse televisieprogramma 'American Idol'. Heeft u ooit naar deze talentenjacht gekeken? En keek u ook snikend van het lachen en soms huiverend van ongeloof naar al die jongelui die zo dodelijk vals zongen, bloedserieus en volledig overtuigd van hun eigen talenten? Allemaal een kwestie van gevoel van eigenwaarde!

OPVOEDEN

Hoe zit het nu met de normen en waarden rondom opvoeding in de Curaçaose cultuur? Deze zijn vanzelfsprekend ook aan verandering onderhevig, maar veel minder op de individuele ontplooiing van het kind gericht dan in Nederland en

Amerika.

Een belangrijke pijler in de Antilliaanse opvoeding is *gêne* en schaamte. In een schaatcultuur – voorbeelden zijn de islamitische, Japanse en Latijnse cultuur – gaat de groep vóór het individu. De angst voor beschaming en afwijkend zijn wordt opgeheven door te behoren tot de groep. De individualiteit en de individuele ontwikkeling worden ondergeschikt gemaakt aan de 'mores' van de groep. De sociale controle is sterk. Overtredingen worden effectief gesanctioneerd door roddel en uitsluiting uit de groep.

Wat betekent het behoren tot de ene of de andere cultuur voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind? Het opgroeien in een schaatcultuur zal eerder samengaan met ontkenning van problemen of afwijkingen van de norm (homoseksualiteit, handicaps) en met schroom om eigen talenten te etaleren.

Men kan niet zonder meer stellen dat een schaatcultuur beter of slechter is voor de ontwikkeling van

het kind dan een individualistische cultuur. Belangrijker is in dit verband dat er sprake is van eenduidige en heldere normen en waarden, hetzij uit de ene cultuur hetzij uit de andere, en een consequent opvoedingspatroon. Kinderen zijn gebaat bij helderheid en eenduidigheid en, in het verlengde hiervan, veiligheid en geborgenheid. Wanneer een Curaçaos gezin met traditionele normen en waarden verhuist naar Nederland staan zij voor een ingrijpende mentale omslag. Een van de belangrijke pijlers in de opvoeding, schaamte, wordt ondergraven door de 'schaamteloosheid' die in de Nederlandse samenleving heerst en door de mondigheid en vrijheid waarmee Nederlandse kinderen worden opgevoed. Bovendien ontbreekt ineens de sociale controle; men gaat op in de anonimiteit van de samenleving. Geconfronteerd met de Nederlandse situatie verlaten veel Antillianen de traditionele opvoedingspatronen zonder dat er een nieuw eenduidig patroon voor in de plaats

komt. Dit proces van verval van traditionele normen en waarden en een falende opvoeding wordt gezien als een van de belangrijke oorzaken van de hoge jeugdcriminaliteit onder Antillianen in Nederland (Rapport 'Net loke falta' Adviescommissie Antilliaans Medeburgerschap in Nederland, 2001).

KINDEROPVANG

Belangrijk is in dit kader de toenemende rol van scholen bij de opvoeding van kinderen. Meer en meer wordt onderkend dat opvoeding een gedeelde verantwoordelijkheid is van ouders en school. Niet alleen scholen, ook de kinderdagverblijven en speelschooltjes vormen een belangrijk pedagogisch milieu. We zien de laatste jaren kinderopvang, oorspronkelijk bedoeld als een arbeidsmarktinstrument om werk en opvoedingszorg te combineren, toegroeien naar een plaatsvervangende gezinssituatie.

Aandacht voor de kwaliteit van professionele kinderdagopvang op Curaçao wordt dan ook steeds belangrijker. Voor kinderen in achterstandssituaties (die thuis aandacht en ontwikkelingsmogelijkheden tekortkomen) kan volgens buitengewoon hoogleraar kinderopvang Louis Tavecchio de kinderopvang een compenserende werking hebben ten opzichte van de gezinssituatie. Met andere woorden: die kinderen worden meer opgevoed door de leidsters van de kinderopvang dan door de ouders thuis. Maar, dan moet de kinderopvang wel van goede kwaliteit zijn. Als dat niet het geval is levert de kinderopvang juist *meer* risico op ontwikkelingsproblemen bij kinderen uit een ongunstige thuissituatie.

In het verleden werden er nauwelijks kwaliteitseisen gesteld aan kinderdagverblijven op Curaçao. Gezien hun toenemende rol als mede-opvoeders is de noodzaak van toezicht op de geleverde kwaliteit en wettelijke verankering van basiskwaliteitseisen evident.

Ook in het reguliere onderwijs wordt steeds meer aandacht besteed aan de opvoeding en vorming van

leerlingen. Scholen staan tegenwoordig voor de uitdaging om te komen tot de optimale combinatie van een goed curriculum en een stimulerend pedagogisch-didactisch klimaat, waardoor ieder kind in de gelegenheid wordt gesteld een optimale ontwikkeling te bereiken. Persoonlijkheidsvorming en identiteitsontwikkeling van jongeren laten zich niet zonder meer persen in een vak Burgerschapskunde, Normen en Waarden of Godsdienst. In andere landen, waaronder Nederland, zien we dan ook een trend naar het in dienst nemen van hulpverleners en professionele opvoeders door scholen. Aan steeds meer scholen zijn bijvoorbeeld een maatschappelijk werkende en een orthopedagoog verbonden voor consultatie en verdiept onderzoek. Op Curaçao worden inmiddels ook, zij het in zeer beperkte mate, externe begeleiders ingezet op scholen.

DE OVERHEID

Kinderen van nu staan bloot aan veel uitdagingen. Veranderende normen en waarden en toenemend inzicht in de ontwikkeling van het kind hebben geleid tot meer aandacht voor kleine persoonsjes, maar doen ook een groter beroep op hun cognitieve en sociale vaardigheden. Opvoeden is niet langer het exclusieve domein van de familie, meer en meer wordt deze taak gedeeld met professionele opvoeders. Voor kinderen in een ongunstige thuissituatie wordt de kans op een evenwichtige ontwikkeling hiermee vergroot, tenzij de opvang buitenshuis van slechte kwaliteit is, dan lopen zij juist een groter risico om in de problemen te raken. Dit gegeven legt een grote verantwoordelijkheid bij de gemeenschap (c.q. overheid) om erop toe te zien dat opvang van goede kwaliteit voor alle kinderen toegankelijk is. Een stabiele opvoeding die het kind voldoende 'tools' meegeeft om zich optimaal te ontwikkelen in de veranderende maatschappij is een van de sleutels tot de ontwikkeling van een toekomstbestendige samenleving.

MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID

*drs. Candelario A.S.D. Booshi Wever,
Minister di Salubridad Publico, Medio Ambiente,
Asuntonan Administrativo y di Stranhero,*

tambe den number di su famia,

*ta desea tur su familiarnan, su simpatisadornan, amigonan,
y pueblo di Aruba en general*

Un Feliz Pasco

y

Un Feliz y Prospero Aña 2008

*yen di bendicion, felicidad y harmonia
den tur hogar di Aruba*

*Na nos pensionistanan y nan famia y na
comunidad Arubano en general*

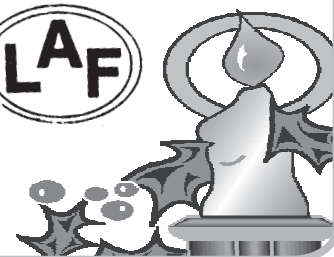
*Mejor deseonan pa un Bon Pasco y
un Feliz Aña 2008*

**LAGO ANNUITY
FOUNDATION**

Miramarbuilding L.G. Smith Blvd. 62, office 20864

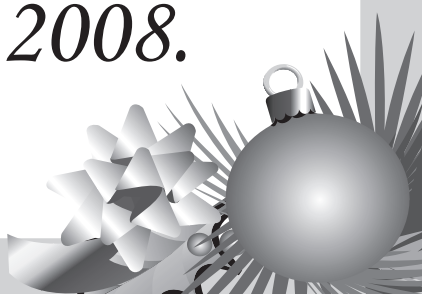

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

*De medewerkers van de Vertegenwoordiging
van Nederland in Aruba
wensen u*

*prettige feestdagen
en een
voorspoedig 2008.*

Mannen en hun Dagdromen....

Fernandez droomt van Santo Domingo.

De dromen van Emilio gaan richting Bonaire.

Het geloof is voor Chuck het belangrijkste.

De maand december is een tijd van stilte, pas op de plaats maken, bezinning. Een tijd om het werk even te laten, het gereedschap te verruilen voor een gemakkelijke stoel. Het hoofd niet vol van dagelijkse zorgen en beslommeringen. De agenda's even opgeborgen. De auto stil naast het huis.

Een tijd om de ogen verder te laten reiken dan de horizon. De gedachten, grenzen te laten passeren. Dagdromen de ruimte geven...

Uw verslaggever zoekt enkele mannen op, die hardop over hun dagdromen wilden praten...

'...Wat zoek je toch de ganse aardbol rond in 't oosten en het westen, altijd zwervend? Ik zou het weten als ik 't eenmaal vond.

Is het de zon, het licht, is het geluk; Wat stilt de eeuwige onrust in je wezen? Als ik 't vond was 't onherstelbaar stuk.

Zijn het de tropen, is het zelfverweer; De eenzaamheid of juist misschien de ander? Als het bestond bestond het al niet meer.

Wat zoek je dat je altijd weer ontgaat, Is 't van de aarde, is het van de hemel? Misschien van beide en wat niet bestaat....'

[Willem Brandt: 'Dialogo']

Fernandez droomt van zijn huis. Dat huis heeft hij laten bouwen in Santo Domingo. Hij werkt nu hard op Aruba. Hij werkt mee aan de renovatie van Airport Reina Beatrix. Hij vindt hard werken niet vervelend, want hij weet: straks ga ik met mijn lief, in mijn nieuwe huis wonen op dat mooie eiland.

Santo Domingo (Spaans: Santo Domingo de Guzmán) is de hoofdstad van de Dominicaanse Republiek. Het is de oudste stad in de 'Nieuwe

Wereld', zoals de Spanjaarden het veroverde gebied noemden in Midden-Amerika. De stad werd gesticht op 4 augustus 1496 door de Spaanse gouverneur Don Bartolomé Colón, en telt zo'n slordige 2 miljoen inwoners.

Fernandez wil daar geld gaan verdienen. Het is een grote stad, dus er is werk genoeg te vinden. Hij wil daar beginnen met een mini-market. Daar kunnen de mensen hun levensmiddelen, wat kleding en huishoudelijke artikelen kopen. En dan ziet hij wel verder hoe het zich zal ontwikkelen.

De moderne stad heeft een grote verscheidenheid aan bezienswaardigheden. Zo is er de Malecon, de lievelingspromenade van de Dominicanen. De laan is afgezet met rijen palmbomen en strekt zich kilometerslang uit langs de Caraïbische Zee. Van hieruit kan je 's avonds en 's nachts het grote verlichte kruis zien dat geprojecteerd wordt door de Faro de Colon (Vuurtoren van Columbus), een enorme kruisvormig bouwwerk waarin zich het marmeren mausoleum bevindt met de overblijfselen van de ontdekker van Amerika.

Betico houdt van muziek. Caribische muziek. Calypso, merengue, salsa, maar vooral de tumba. Hij speelt zelf gitaar en kan behoorlijk zingen. Zijn jongere broer is zeer bedreven in het schrijven van liedjes. Hij wil graag optreden met zijn familie en vrienden tijdens de Arubaanse feestdagen: 25 januari (Betico-dag), 18 maart (Dag van de Vlag en het Volkslied), enz. Hij droomt van mooie prijzen tijdens muziekfestivals. Speelt bij een gaita groep. En is nu aan het oefenen voor de Dande.

De Dande is ontstaan tijdens de afschaffing van de slavernij en vindt op Aruba plaats tijdens de jaarwisseling. De naam komt vanuit het Papiamentse dandare, wat feesten betekent. Meestal bestaat een Dande groep uit vijf of zes muzikanten. Samen met de zanger gaan ze

van deur tot deur om hun muzikale gelukwensen voor het nieuwe jaar te brengen. In het refrein van de songs wordt achter elke zin, "ai nobe" (aña nobo, Papiaments voor Nieuwjaar) gezongen.

Betico komt uit een muzikale familie en heeft zijn liefde voor de muziek geërfd van zijn vader. Hij zal zijn eiland niet zo gemakkelijk verlaten en woont er met veel genoegen.

De gaita is herkenbaar aan het aparte ritme, de vrolijke muziek, en het trommeltje waar mee vrolijk getrommeld wordt.

Chuck houdt zich veel bezig met Het Geloof. Hij gaat niet of nauwelijks naar een kerk. Maar het geloof vindt hij heel belangrijk. Het geeft je een goed gevoel. Een gevoel dat er voor zorgt, dat je je niet eenzaam hoeft te voelen. Hij leest regelmatig in De Bijbel en ziet in de figuur van Jezus een voorbeeld voor zijn leven.

Volgens de Bijbel werd Jezus geboren opdat hij de mensen zou en zal redden van hun zonden. De evangelieën naar Lucas en Mattheüs geven aan dat Jezus in de plaats Bethlehem, gelegen in de streek van Judea, werd geboren uit een maagdelijk meisje genaamd Maria, en dat Hij in haar was verwekt door de Heilige Geest van God.

De Kerst heeft voor hem verder niet zoveel betekenis. Hij zal geen andere dingen gaan doen, dan op andere dagen. Chuck doet ook wel aan sport, zoals voetbal en karate.

Voor Frits zijn de uitjes naar 'lama' het leukst. Hij is dan fanatiek in de weer met zijn skimboard. En kan zo wel een hele dag met zijn vrienden doorbrengen aan de zee. Skimboarding is een watersport die wordt uitgevoerd in de branding van de zee. Een houten plank (woodie) is het enige wat je nodig hebt. Je probeert dan op het laagstaande water van de branding je plank er over heen te laten glijden en wanneer dit

gaat, probeer je op de plank te gaan staan. D.m.v van de wrijving met het water zal je nu vooruit gaan..... Als je eenmaal gaat kun je diverse trucs proberen.

Behalve skimboarden, speelt hij ook graag een potje poolbiljard met zijn vrienden. Daarnaast draagt hij graag pearcings en laat hij tattoos zetten. Hij zou heel graag de techniek, die je daarvoor nodig willen leren. Op Aruba is niet zo heel veel te beleven en hij droomt ervan om naar Nederland te gaan. Hij zou dan naar diverse rock-festivals kunnen gaan, zoals 'Lowlands', want hij houdt veel van rock muziek. Bijvoorbeeld The Doors.

Pedro droomt van lange vakanties in 'Hulanda'. Hij houdt van het afwisselende klimaat, dat daar heerst. Je hebt er een lente, zomer, herft en winter.

Hier op Aruba is het tropisch en zijn de temperaturen altijd hetzelfde. Hij vindt de Nederlandse vrouw erg mooi. Vanuit Nederland wil hij – al of niet met een 'mooie Hollandse dame' – andere Europese landen bezoeken. Op zijn ipod staat dan muziek van Jimi Hendrix, Led Zepelin en Deep Purple. Ook zou hij graag de Verenigde Staten willen bezoeken, met name California.

Bobby wil ook verre reizen maken. Aruba is klein en je bent er snel uitgekeken. Omdat hij erg geïnteresseerd is in geschiedenis, zou hij graag door Egypte willen reizen. Daar zou hij de pyramides willen gaan bekijken.

De eerste Egyptische piramide is ruim 4500 jaar geleden gebouwd als grafmonument voor een Egyptische farao, de toenmalige heerser. Zijn op-

volgers volgden hem in deze begraafwijze en zij werden net zoals hun voorganger na hun dood gemummificeerd en met kostbaarheden en persoonlijke bezittingen in het binnenste van een piramide gelegd.

Ook zou hij door Mexico willen reizen om meer te leren over de geschiedenis en de cultuur van de indianen, die daar eeuwenlang gewoond hebben, zoals de azteken.

De Azteken waren een inheems volk dat het centrale deel van Mexico domineerde ten tijden van de Spaanse verovering onder leiding van Hernan Cortez in het begin van de 16e eeuw. Volgens hun eigen legendes kwamen de Azteken oorspronkelijk uit Aztlan, een gebied in het noord-westen van Mexico, en noemden zij zichzelf Mexicas of Tenochas.

Geschiedenis is heel belangrijk, omdat je door het kennen van het verleden, je beter begrijpt waarom en hoe de wereld van nu in elkaar steekt.

Emilio's dromen gaan eerst in de richting van Curaçao. Daar: in Willemstad, wil hij behalve zijn familie bezoeken, ook gaan shoppen. Hij houdt van kleding, waarin hij zich lekker voelt. Hip-hop-stijl. Broeken met het kruis tussen de knieën en natuurlijk ruim zittende shirts met mouwen tot over je handen.

Daarna zou hij heel graag op Bonaire willen gaan wonen. Het is er nog lekker

rustig en de natuur is er heel mooi. Daar zal hij ook regelmatig naar de kerk gaan, want de kerk leert je een goed mens te zijn.

De gesprekken vonden plaats bij de SAMBA (Stichting Alcohol Misbruik Bestrijding Aruba). Deze Stichting bestaat nu ruim 5 jaar en is ontstaan op initiatief van enkele artsen en verpleegkundigen. Zij constateerden bij hun patiënten, waaronder toen veel werknemers van de Lago-raffinaderij, nogal wat klachten en ziekteverschijnselen, die het gevolg waren van overmatig alcoholgebruik. De kliniek waar de gesprekken plaatsvonden, valt onder de verantwoordelijkheid van deze Stichting en staat er sinds 1993. Nadat de kliniek in de aanvangsfase vooral veel drugsverslaafden als patiënten binnen kreeg, worden er tegenwoordig meer alcoholverslaafden behandeld en functioneert ze zoals het oorspronkelijk ook bedoeld was.

'...Ik droomde laatst 'reis van een kat, Die op een' berg te heng'len zat, Niet anders ving dan mensen! En van een' groten groene haan, Die regelregt vloog naar de maan, Om daar Nieuwjaar te wensen!...'

[Uit: 'Een Droom', Jan van Beers, 1921-1888]

RBTT Bank wenst Aruba PRETTIGE FEESTDAGEN

RBTT BANK
YOUR WAY AHEAD

Colofon

Uitgever:
Uitgeverij Amigoe N.V.

Drukker:
Uitgeverij Amigoe N.V.

Pagina opmaak:
Wendela Ataliede, Renato Garcia, Shernon Haynes, Raidy Gomes

Acquisitie:
Rachella Kelly
Zulaika Kelly

Ontwerp voorpagina:
J. Alberto

Advertentie opmaak:
Lillian Cordilia
Edseline Angelo

Coördinatie:
Karin Wooning
Brenda Bouwman

Bon Pasco y Feliz Año Nobo!

Ondanks problemen 'scoren' Curaçao en Aruba bij diëtiste Oplossingen voor obesitas liggen voor de hand

door Marius Bremmer

Joke van der Kruk (55) is een bevolgen docent en onderzoeker en dat valt op. De Hanzehogeschool Groningen roept Joke uit tot 'meest innovatieve docent'. De diëtiste krijgt de vrije hand om een bedrag van 5000 euro te besteden aan 'deskundigheidsbevordering'. Ze besteedt het geld aan congressen en werkbezoeken in binnen- en buitenland. De topper wordt haar eerste intercontinentale reis, een lang gewenst bezoek aan het Caribische deel van het Koninkrijk. Haar bevindingen zijn verrassend, want volgens de deskundige op het gebied van overgewicht en obesitas kan Nederland nog een puntje zuigen aan de ontwikkelingen op Aruba.

Van der Kruk dankt haar prijs aan een aantal wapenfeiten. Ze werkt aan een al jaren lopend onderzoek onder alle studenten van de opleiding Voeding & Diëtetiek. Van der Kruk: "Het mooie is, dat de studenten zo in het vierde studiejaar zelf kunnen zien of hun voedingspatroon en hun leefstijl tijdens de opleiding zijn veranderd. Zo ontwikkelen ze een visie, waarmee ze in hun latere beroep hun voordeel kunnen doen." Daarnaast onderzoekt Van der Kruk bij de GGD in de provincie Drenthe de rol van de diëtist bij de behandeling van overgewicht. De uitkomst was geruchtmakend: "We gingen er altijd van uit dat huisartsen patiënten bij overgewicht verwijzen naar een diëtist, maar niets daarvan! 50 Procent van de Nederlandse bevolking heeft overgewicht, terwijl maar 6 procent bij een diëtist terechtkomt."

Tot slot dankt Van der Kruk haar prijs ook aan een onderzoek – samen met een collega Mondzorgkunde (MZK) – naar de relatie tussen voeding en gebit. "Zó logisch, dat dit nooit eerder is onderzocht", lacht Van der Kruk. "Onze aanbevelingen zijn landelijk overgenomen: dagelijks een beetje kaas beschermt het gebit en per dag moet een kind niet meer dan zeven eetmomenten hebben,

waarvan maximaal drie tot vier snoepmomenten." Van der Kruk is de eerste docent die (uit 2000 collega's) de *Hanze Innovatieprijs* krijgt. Ze krijgt naast het geldbedrag als blijvende herinnering ook een prachtig kunstwerk uitgereikt. "Dat dient nu bij mij thuis als ornament op de piano, echt héél mooi."

DE WERKVLOER

Als thema voor eigen deskundigheidsbevordering kiest Van der Kruk 'Voeding op de werkvloer'. "Een heel breed thema en maatschappelijk relevant", zegt ze. "De opleiding 'Voeding en Diëtetiek' is niet meer speciaal gericht op het opleiden van diëtisten, onze ruim 150 eerstejaars komen later terecht op een bredere arbeidsmarkt." Van der Kruk heeft haar vak mee, legt ze uit. "Er zijn twee grote problemen in de wereld: *ondervoeding* en in toenemende mate ook *overvoeding*. De welvaart in delen van de wereld gaat gepaard met steeds meer gezondheidsproblemen zoals diabetes, hart- en vaatziekten en gewricht- en rugklachten en dan hebben we het nog niet eens over de daarmee gepaard gaande sterke stijging van de kosten van de gezondheidszorg."

Het is volgens Van der Kruk ook een gedragsprobleem: "Mensen hebben natuurlijk een eigen verantwoordelijkheid, maar mensen blijken maar moeilijk nee te kunnen zeggen tegen het royale aanbod van voeding. Ook op de werkvloer is voeding tegenwoordig overdadig aanwezig. Mij interesseert: 'hoe pak je dat aan?'"

Van der Kruk is – haast als vanzelfsprekend – ook betrokken bij de recente vernieuwing van het aanbod van de catering van haar eigen hogeschool. Ze is heel trots op het resultaat. "Om een lang verhaal kort te maken: het assortiment gaat veranderen naar gezond en duurzaam, met veel ecologische producten. In de kantines komen *touch screen*-schermen met voedingsinformatie. Zelfs op de kassabon staat dan te lezen wat de gezondheids- waarde van wat de student

Joke van der Kruk

zojuist heeft gekocht." Heftig knikkend: "Het is écht heel vooruitstrevend, er zijn nog zoveel plannen, joh!"

TE ZWAAR

Waarom koos ze voor een werkbezoek aan Curaçao en Aruba? "De Nederlandse Antillen en Aruba maken deel uit van ons Koninkrijk, ik heb altijd al een verbondenheid met deze landen gevoeld. Vanuit de opleiding 'Voeding & Diëtetiek' hebben we er jaarlijks een aantal studenten op stage en zelfs ook afgestudeerden aan het werk. Overgewicht en obesitas zijn daar nog een veel groter probleem dan in ons eigen land: maar liefst 70 procent van de bevolking kampt ermee. Ik was heel benieuwd: hoe gaan ze daar met de problemen om, waar loopt men in de praktijk tegenaan? Zijn er misschien mogelijkheden om vanuit onze expertise een bijdrage te leveren?"

Na aankomst in de West ziet Joke van der Kruk, dat het overgewicht er bij de bevolking dik bovenop ligt. "Het bijzondere is, dat de mensen het vaak niet aan zichzelf zien. Als iedereen om je heen dik is, valt overgewicht als aandachtspunt weg. Als Arubanen zich spiegelen aan veel Amerikaanse toeristen op het eiland, denken ze dat het bij hen zelf allemaal

nogal meevalt. In vaktermen gesproken: bij acceptatie van het probleem is interventie heel moeilijk!" Ze kiest ook een voorbeeld uit de kindwereld: "Kijk je op Curaçao of Aruba naar kinderen, dan zie je dat een slank kind de uitzondering is geworden. In de groep ziet men dat kind dan als een 'scharminkeltje'. Toch moet je uitgaan van objectieve maatstaven zoals de BMI." (zie kadertje)

BEWEGEN

De docente ziet verschillende oorzaken van overgewicht en obesitas in de Nederlandse Antillen en op Aruba, zonder dat ze pretendeert dat ze het probleem in alle facetten doorgrondt: "In een mengmoes van culturen zie je altijd dat een eetcultuur erg belangrijk is. Eten is immers een sociaal gebeuren, dat verbreedt en slaat bruggen tussen culturen." Bekend is ook dat het klimaat een grote rol speelt: "Er zijn op de eilanden door de droogte en de wind geen *kostgrondjes* zoals in Suriname. Daardoor hebben mensen verse groente en vers fruit niet direct voorhanden, het zijn van origine geen voorkeursingrediënten in het menu." Van der Kruk gaf haar ogen goed de kost: "Ik sta er versteld van dat werkelijk overal patat bij wordt geserveerd, én bij de lunch én bij het diner." Ook de lokale infrastructuur is volgens Van der Kruk debet aan overgewicht: "Mensen komen weinig in beweging. Er zijn geen goede trottoirs en al helemaal geen veilige fietspaden. De meeste kinderen worden met de auto naar school gebracht en met de auto weer opgehaald. Voor joggen is het voor de meeste mensen gewoon te heet, daar heb ik natuurlijk alle begrip voor. Toch is uit onderzoek bekend dat bewe-

"Als Arubanen zich spiegelen aan de vele dikke Amerikanen op hun eiland, valt het met hen zelf wel mee."

gen minstens zo belangrijk is voor de bestrijding van overgewicht en obesitas als aanpassing van de voeding. Daarom zijn bewegingslessen op scholen ook zo belangrijk."

VOEDING OP SCHOOL

Van der Kruk sprak op Aruba met uiteenlopende instanties op het gebied van de gezondheidszorg en deed daar verrassende ontdekkingen. "In Nederland hanteren we nog steeds de 'Schijf van Vijf' voor verantwoorde voeding. Dan gaat het alleen over de kwaliteit en de kwantiteit van voeding. Aruba hanteert al een nieuw model, daarin is ook bewegen geïntegreerd. Op Curaçao komt dit nieuwe model ook in beeld." Verder kreeg de diëtiste op Aruba te horen, dat de Jeugdgezondheidszorg afspraken heeft met groothandelaren over het prijzenpakket en de samenstelling van de voeding die de scholen aanbieden. "Daarmee is men dus al veel verder dan in Nederland."

Van der Kruk hoorde bij de Algemene Ziektekostenverzekering (AZV) op Aruba dat er twee projecten draaien ter voorkoming van diabetes. Met een voorlichtingspakket

'Gezond naar School' wordt speciaal gelet op de jeugd. De Jeugdgezondheidszorg en de wijkzorg werken daarbij nauw samen. "Ik zie dat op Aruba de lijntjes tussen de verschillende organisaties op het gebied van gezondheidszorg veel korter en effectiever zijn dan in Nederland. Ook betreft men de ouders veel directer bij de problematiek van overgewicht bij kinderen. Denk daarbij niet alleen aan een origineel aanbod van kookcursussen voor de ouders, maar ook aan een cursus 'leren nee zeggen' voor de kinderen. Dat zie je in Nederland nog helemaal niet!" Juist aandacht voor het eetgedrag is van belang, vindt Van der Kruk. "Het gaat er voor kinderen niet alleen om welke hoeveelheid op welk tijdstip gegeten moet worden. Kinderen moeten ook aanleren om eetplekken in huis te benoemen. Eten doe je bijvoorbeeld niet achter de pc of de laptop."

PARAMEDICI

Als het gesprek een draai krijgt richting Curaçao, gaat Van der Kruk toch wat voorzigtiger formuleren. "Tijdens een bezoek aan het St. Elisa-

beth Hospitaal viel me op dat het hele medische gebeuren een veel hogere prioriteit heeft dan het paramedische deel van de gezondheidszorg. De paramedici zitten er op een zolder! De diëtisten werken nauwelijks met software om de voedingswaarden te berekenen. Te veel gaat nog handmatig, die kaartenbakken: dat stamt wat mij betreft toch uit een ver verleden. Het kost allemaal heel veel tijd." Daarnaast doen de zelfstandig gevestigde diëtisten op Curaçao volgens Van der Kruk veel te veel hun eigen ding. "Ze hebben hun eigen nekje. Dat steken ze wel uit, maar veel te weinig naar elkaar toe. Gelukkig kreeg ik van de GGD op Curaçao wel een heel positieve indruk. Tijdens mijn bezoek aan Curaçao heb ik met veel individuen contact gehad. Ik was onder de indruk van het vele werk dat men daar verzet. Iedereen deed zijn best, maar helaas tot nu toe zonder onderlinge samenwerking." Van der Kruk bezocht zelf een kinderopvang op Curaçao, want ze wil graag verder met onderzoek naar de voedselverzorging tijdens kinderen buitenschoolse opvang in Nederland en 'overzee'. "Ouders op Curaçao moesten zelf zorgen voor tussendoortjes en ingrediënten voor een warme maaltijd. Ze konden kiezen uit bereiding per wok, in de pan of in de magnetron. Ik zag dat veel ouders heel veelzijdige voeding meegaven, maar dat het ook moeilijk is om ouders aan te spreken die verkeerde voeding meegeven. Kinderen krijgen wel een briefje mee naar huis als ze hun eten niet hebben opgegeten. Voor diëtisten en voedingskundigen ligt hier nog veel werk!"

CHECK

Heel vooruitstrevend vindt Van der Kruk de 'gezondheidschecks' van het Wit-Gele Kruis (WKG) op Aruba. "Die passen helemaal in mijn thema 'Voeding op de werkvloer'. Op contractbasis voert het WKG controles uit in opdracht van werkgevers zoals grote hotels, banken of telecombedrijven. Men controleert dan het bloed van de werknemers op cholesterol en bloedsuiker en meet vetpercentages. Daarna kunnen de betrokken bedrijven bij het WKG voorlichting van diëtisten inkopen of bewegingsoefeningen van fysiotherapeuten. De GGD op Aruba screent elke maand ook het eigen personeel, heel vooruitstrevend allemaal! Als er iets niet in orde is krijgt de werknemer een telefoontje en wordt dus rechtstreeks met de resultaten geconfronteerd." En met een knipoog: "De hogeschool waar ik werk zou aan al deze zaken nog een voorbeeld kunnen nemen!"

De contacten op Aruba met het Wit-Gele Kruis vond Van der Kruk hartverwarmend en die nodigen dan ook uit tot een verdere samenwerking, ook op het gebied van borstvoeding. "Ik heb er gesproken met het 'ouders en kind team'. Met elkaar waren we het eens over thema's als: kinderen op Aruba moeten (beter) ontbijten. Ze moeten minder gezoute soda's drinken, minder tv kijken en meer bewegen. Als je niet begint met de kinderen, verlies je weer kansen om het gedrag van een hele generatie te beïnvloeden. Ouders met obesitas hebben weer te dikke kinderen en zo kom je in een vicieuze cirkel terecht."

Bedreigingen zijn er genoeg, maar de kansen liggen op Curaçao en Aruba volgens Van der Kruk toch voor het oprapen: "Je hebt hier het lekkerste water van de hele wereld! Daar moet veel meer van gedronken worden, daar valt best mee te variëren. En dan de zee hier! Waarom gaat men toch niet meer zwemmen? Dat ligt hier, alle verhalen over de hitte ten spijt, toch heel erg voor de hand?"

Prettige Kerstdagen
en een
Voorspoedig 2008

*We wish all of our friends fair seas
and smooth sailing
through the holiday season.*

Thanks for your continued support.

Paardenbaai straat 8 - Tel. 5833700
Oranjestad - Aruba, Dutch Caribbean

Merry Christmas
Happy New Year
Prettige Kerstdagen
en een
Voorspoedig
Nieuwjaar

Chispito ELMAR

Het cadeautje

Mirjam was net aanbe- landt bij de speciale sinterklaas website. Ze zocht inspiratie voor een voordracht die ze de volgen- de dag op school moest hou- den. Het onderwerp moest iets met de kersttijd of sin- terklaas te maken hebben, aangezien het bijna zo- ver was. Ze dacht dat ze maar iets over sinterklaas ging vertellen. Ze wist er niet zo- veel van. Ja, natuurlijk had ze net als andere kinderen in sinterklaas geloofd. In haar fantasie woonde Sinterklaas het hele jaar door in een prachtige Spaanse villa en een keer per jaar kwam hij dan met een boot vol pakjes naar Nederland. En dan die zwarte of groene of gele pie- ten waar elk jaar weer op- nieuw een discussie over be- stond. Ze moest even lachen om zichzelf vroeger had ze namelijk gedacht dat de sint en de kerstman broers van elkaar waren. De sint was een echte zoonaanbidder en wilde in Spanje wonen. Dat kon ze heel goed begrijpen. Zijn broer hield meer van de kou en woonde op de Noord-

pool samen met zijn elfjes. Of woonde hij daar omdat ze al- leen daar elfjes hadden? Ze vroeg zich af of die elfjes een vakbond hadden en of die weleens geklaagd had dat ze soms dag en nacht moesten werken om de kerstman bij te staan. Dacht iemand ooit aan die elfjes. Eigenlijk was die kerstman best wel stoer met zijn vliegende slee en zijn zingende rendieren. Zij was niet verbaasd toen ze hoorde dat de kerstman niet bestond. Het was te mooi ge- weest om waar te zijn. Van de sint vond ze het schok- kender. Die had ze toch ieder jaar in eigen persoon ont- moet en zelfs bij op schoot gezeten. Zo iemand verteld je dan dat je stout geweest bent en dan blijkt die persoon niet te bestaan. Dat is best wel oneerlijk.

Haar vader en moeder had- den haar verteld dat Sinter- klaas wel ooit bestaan had. Hij was een bisschop van Myra geweest. Hij was een zeer vriendelijke man die al- tijd bereid was om mensen in nood te helpen. Zo was er het

verhaal van het meisje dat geen bruidschat had en die daarom niet kon trouwen. In die tijd was dat blijkbaar een hele toestand. Hij gooide wat gouden muntstukken door haar raam heen en zo kon zij toch trouwen. Daarom zijn er met sinterklaas altijd van die chocolade muntstukken te koop. Heel veel van wat zij op de website las wist ze al. Ze twijfelde of het onderwerp wel interessant genoeg was om in de klas te bespreken. Ze besepte dat ze moe was en besloot dat het beter was om er nog een nachtje over te slapen. Ze zou de volgende dag wel zien wat ze zou gaan vertellen, misschien zou ze het nog naar een andere dag kunnen verschuiven.

Ze schrok plotseling wak- ker. Het waren voetstappen geweest die haar hadden doen opschrikken. Ze waren inmiddels al weer verdwe- nen. Ze keek om zich heen en herkende niet een twee drie waar ze was. Ze stond in een hele lange donkere gang. Er waren een aantal dichte deuren en aan het eind van

de gang brandde er licht. Het licht wenkte haar en zij be- sloot te gaan kijken waar het vandaan kwam. Halverwege de gang echter bleef zij stil- staan voor een van de deu- ren. De drang om de deur te openen werd steeds groter. Zij pakte met haar rechter- hand de deurknop vast en begon de deur zachtjes open te duwen. Even later stond ze op een binnenplaatsje met een mooie fontein. Op de rand van de fontein, zat een oude man met een lange witte baard, met een licht- blauwe broek en een groen met blauw geruit overhemd. In zijn handen had hij mooi ingepakt cadeautje. Zij moest even denken aan haar fantasie van sinterklaas in zijn Spaanse villa. De ou- de man gebaarde haar om naast hem te komen zitten. “Zit je soms ergens mee? “, vroeg de oude man haar. Ja, zei Mirjam: “Ik moet morgen een spreekbeurt houden over sinterklaas of iets dat met de kerst te maken heeft.” “Ik weet alleen niet wat ik erover moet vertellen.” “Ach maar zo moeilijk is dat toch niet”, zei de oude man. “Nou” verzuchtte Mirjam, “er valt eigenlijk niets nieuws over te vertellen, zo ga ik geen voldoende krijgen voor mijn spreekbeurt.”

“Je bent precies op de juiste plek gekomen”, zei de oude man. “Dit is een heel speci- aal huis.” “Je kunt hier alles vinden wat je zoekt” “Kijk maar goed om je heen, dan vind je vast wel iets leuks om te vertellen.” “veel ple- zier op je ontdekkingsreis en vergeet niet je cadeautje mee te nemen.” Nog voor ze iets kon zeggen was de oude man al weggeslenterd. Ze stond even na te denken over zijn woorden totdat haar aan- dacht werd getrokken door een piepklein deurtje aan de linkerzijde van het binnen- plaatsje. Ze ging er naartoe en probeerde het deurtje te openen. Het deurtje zat op slot. Hoe moest ze het deur- tje nou open krijgen en ze- nuwachtig liep ze over de binnenplaats heen en weer. De andere deur waardoor ze gekomen was, leek verdwenen, ze kon hem in ieder geval niet terug vinden. Ze

keek even naar het fonteintje en het zachtjes kabbelende water. Toen ze in de fontein keek zag ze iets glinsteren. Er lag een voorwerp in, het leek wel een sleutel. Het had de vorm van een acht. Ze pakte het en ging kijken of dit de sleutel was van het kleine deurtje. Het deurtje sprong open en ze kroop door de opening naar binnen. Toen ze met haar hoofd op- keek zag ze een paar mooie sterren schitteren aan de he- mel. Het licht van die ster- ren was werkelijk prachtig. Ze bleef er gebiologeerd naar kijken totdat ze een koude wind langs haar rug voelde glijden. Ze moest er van ril- len. Met haar blote voeten stond ze in het zand. Op een afstandje zag ze een paar kamelen staan. Het leek wel alsof ze zich in een woestijn bevond. Ze liep op de kame- len af en zag dat er een aan- taal mensen bij een kampvuur zaten. Drie welteverstaan. Ze probeerde nog dichterbij te komen om te horen wat ze tegen elkaar zeiden. Ze kon het niet verstaan maar ze zag door het kampvuur iets schitteren, het leken wel ca- deautjes. Verbeelde ze zich dat maar of was het intus- sen kouder geworden: vroeg ze zich af. Ze hoefde er niet lang over na te denken want het begon het te sneeuwen. De mannen en het warme kampvuur waren verdwenen en de woestijn was veranderd in een ijsvlakte. Ze zag niets meer door de sneeuwstorm maar ze hoorde belletjes rin- kelen. Ze probeerde voor zich uit te kijken en begon lang- zaam de contouren van een slee te zien. Een stem zei te- gen haar: “He blijf daar niet staan, stap in anders vat je nog kou.” Zij ging in de slee zitten. Naast haar zat een vreemd wezentje. Het was eigenlijk een soort elfje, ten- minste zo zou zij zich een elf hebben voorgesteld. “Ik weet het ook niet, maar ik ben blij dat ik je tegengekomen ben, want ik begon het wel heel koud te krijgen” Ze merkte dat ze ook honger had gekre- gen. Na een tijdje kwamen ze bij een huisje. “Kom mee naar binnen en eet een kop soep met ons”: zei het elfje. Aan tafel zat een oude man

met een baard met nog meer van die vreemde wezentjes. Naast hem zaten twee raven op tafel. In het huisje was het lekker warm. “Mirjam”: zei de oude man, “weet je al wat je morgen in de klas gaat vertellen?” Ze vond het niet eens vreemd dat hij haar bij haar naam noemde. “Nee, ik weet het nog niet”. “Ze zei: ik ben vandaag in een Spaanse villa en de woestijn geweest en nu bevind ik me op een ijsvlakte.” In de Spaanse vil- la ben ik een man tegengeko- men die me aan Sinterklaas deed denken. In de woestijn heb ik drie mannen met ca- deautjes gezien, ze deden me aan de drie koningen denken. En nu lijkt het wel alsof ik bij de kerstman aan tafel zit, hoewel ik die twee raven niet kan plaatsen. De oude man begon te lachen. “Je bent heel opmerkzaam maar weet je niet wie ik eigenlijk ben?”. Sinterklaas, zei Mirjam aar- zeland!” De oude man begon weer te lachen. De ijsvlakte was verdwenen en ze bevonden zich op een open plek in een bos vol met naaldbomen. Ze hoorde iets ritselen en er kwam een wit paard tevoorschijn. “Dit is Sleipner mijn trouwe acht- voeter, met wie ik samen de hemel berijdt. Samen zorgen we voor vuurwerk.” Met een lenige sprong zat de oude man op het paard. Er kwam een mannetje aanlopen met een speer en een grote rode mantel. Dat is Eckhart mijn trouwe hulp, zei de oude man. De Germanen noemen me Wodan of Odin, de op- pergod. Bij de Kelten werd ik ook wel Lug genoemd. Bedenk dat het in het leven niet gaat om namen; Wodan, Odin, Lug, Sinterklaas, of hoe iemand er uitziet. We zijn allemaal deel van het- zelfde goddelijke licht. Heb je je cadeautje eigenlijk al opengemaakt?, vroeg de ou- de man. Mirjam had al die tijd niet meer aan het pakje gedacht en had hem zeker ergens laten liggen. Ze keek naar beneden en zag dat het pakje voor haar op de grond lag. Een beetje zenuwachtig raapte ze het pakje op en begon het voorzichtig uit te pakken. Nadat het papier verwijderd was, bleef er nog

een doosje achter in haar hand. Ze deed de deksel eraf en zag een kleine gouden me- daillon. Ze maakte het open en zag een foto van haar va- der en moeder. Ze begon er spontaan tranen van in haar ogen te krijgen.

De oude man zei: “je hebt me letterlijk beschreven wat je gezien hebt vandaag maar ik zal je vertellen wat je vol- gens mij werkelijk gezien hebt. Toen je het koud had, gaf iemand je warmte, toen je honger had, kreeg je te eten. Het mooiste cadeau wat ie- mand je ooit kon geven is je familie.” “Je hebt het myste- rie van het leven gezien, dat is de boodschap van kerst, hoe het ook genoemd wordt en hoe het ook vormgegeven wordt.”

Er was een irritante toon die door de stem van de oude man heen kwam, waardoor ze hem steeds moeilijker kon verstaan. Ze probeerde de toon te negeren maar het werd juist steeds indringen- der. De oude man vloog op zijn paard weg en voor ze het wist keek ze met haar slape- rige kop naar een gillende wekker. Pffff. Wat een heftige droom zeg. Echt ma! Ze liep de trap naar beneden om zich voor te bereiden voor school. Ze wist nu wat ze zou gaan vertellen over de mooiste pe- riode van het jaar. Onderaan de trap had ze haar schoen gezet voor Sinterklaas. Er zat een pakje in. Ze schrok, het leek heel erg op het ca- deautje uit haar droom, dat kon toch niet waar zijn. Ze liep er naartoe en begon het voorzichtig uit te pakken. Het zou toch niet..... Onder het papier kwam een doosje tevoorschijn, ze deed de deksel ervan af en wist ei- genlijk al wat ze te zien zou krijgen. Tot haar grote verba- zing kwam haar droom niet uit. Er lag een briefje in het doosje met een foto van haar ouders. Ze maakte het briefje open en daar stond met grote letters op geschreven:

JE DACTH TOT NIET
ECHT DAT JE EEN GOU-
DEN MEDAILLON ZOU
KRIJGEN.

Mama en papa.

*Wij wensen u allen doch
in het bijzonder onze cliënten*

*Gezellige Kerstdagen en
Voorspoedig Nieuwjaar*

*Dank voor het in ons gestelde
vertrouwen. Ook in het nieuwe jaar
staan wij voor u klaar*

**CARIBBEAN PAINT
FACTORY ARUBA INC.
ARUBAANSE SCHILDERS EN
AFWERKINGSBEDRIJF N.V.**

*Sabana Blanco 16A, Aruba
Tel.: 582-5339 Fax: 583-7063*

**MINISTER VAN
VOLKSGEZONDHEID**

*drs. Candelario A.S.D. Booshi Wever,
Minister di Salubridad Publico, Medio Ambiente,
Asuntonan Administrativo y di Stranhero,*

tambe den nomber di su famia,

*ta desea tur su familiarnan, su simpatisadornan, amigonan,
y pueblo di Aruba en general*

*Un Feliz Pasco
y
Un Feliz y Prospero Año 2008*

*yen di bendicion, felicidad y harmonia
den tur hogar di Aruba*

*We wish you the joys of the seasons,
happiness and prosperity throughout*

New Year 2008

**Casa Haime
TRADING N.V.**

L.G. Smith Blvd. # 120

Bewonderenswaardige aanwinst voor Ons eilandje Aruba van

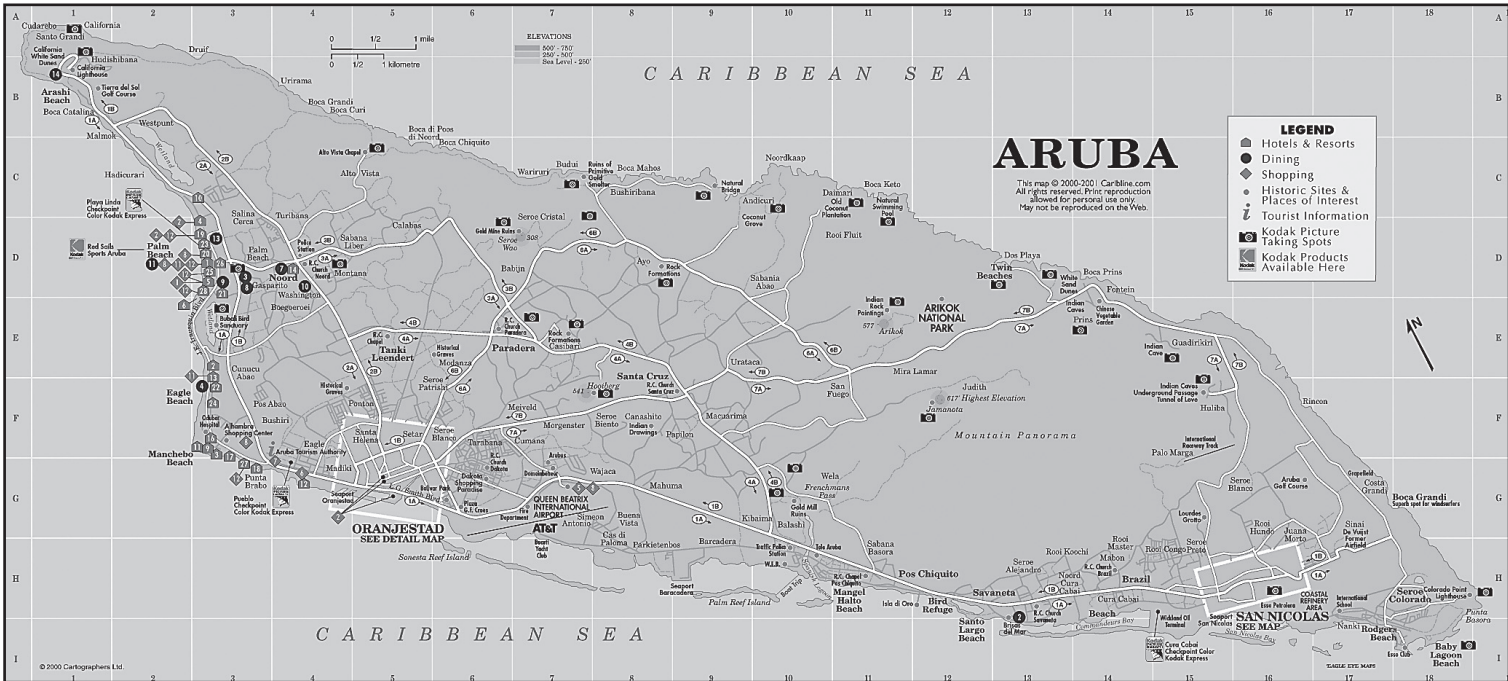
door Henry Habibe

Op 8 september 2007 was het 45 jaar geleden dat Laura Wernet-Paskel op Aruba overleed. Zij werd in 1911 te Santa Cruz geboren en volgde lager onderwijs in Oranjestad. Op vijftienjarige leeftijd ging zij naar Nederland om in Reuver (Limburg) voor onderwijzeres te studeren. In 1931 haalde zij haar diploma en werd zij onderwijzeres aan de Maria School in Santa Cruz. Zuster Cecilia, oud hoofd van de Maria School: 'Laura was een zeer intelligente en belezen vrouw. Ze wist overal wel wat vanaf, vooral over geschiedenis kon ze goed vertellen' (1). Dit blijkt ook heel goed uit haar boekje *Ons eilandje Aruba*.

Maar de onderwijzeres, 'juffrouw Laura', nam ook deel aan allerlei maatschappelijke, culturele en kerkelijke activiteiten. Ze richtte in haar huis te Santa Cruz een kleine bibliotheek in die ten dienste stond van eenieder die belangstelling had voor o.a. Nederlandse literatuur van wetenschappelijke, historische en sociale aard of Nederlandstalige romans. Zij had in het bijzonder aandacht voor het missiewerk in Afrika en in Suriname en onderhield ook schriftelijk contact met de toen be-

kende Albert Schweitzer. Ze begaf zich zelfs op het politiek toneel door in 1949 als de eerste vrouwelijke politicus op de lijst van de UNA (Union Nacional Arubano) te verschijnen. Toen was Felipito Tromp de leider van de UNA-I. Het jaar daarop, bij de verkiezingen voor de Staten, stond Laura op de lijst van UNA-II met als lijsttrekker de heer Apolonio (Pooy) Werleman. Zij was vooral een voorvechter voor de rechten van de vrouw. In 1957 constateerden de medici kanker bij de zeer intensief levende Laura. Op 1 januari 1960 moest zij haar taak als onderwijzeres neerleggen. Zij overleed in 1962 in het Lago-Hospitaal. Op 8 september a.s. wordt haar sterfdag herdacht door de Stichting die haar naam in ere houdt, de 'Stichting Laura Wernet-Paskel'.

ONS EILANDJE ARUBA
'Juffrouw Laura' schreef op 33-jarige leeftijd een boekje over aspecten van de geschiedenis, cultuur en folklore van Aruba. Dit boekje, *Ons eilandje Aruba*, werd echter niet eerder uitgegeven dan toen haar zoon, de heer André Wernet, in 1990 een ontmoeting had met Gerda de Groot en Albert Dieffenthaler (Radio Carina). Radio Carina kreeg toestemming om de inhoud van het ma-

nuscript uit te zenden in verband met de viering van Aruba-dag op 18 maart 1990. Het manuscript zou in boekvorm verschijnen, toen de familie Wernet in 1992 besloot de financiering ervan op zich te nemen. Met een subsidie van UNOCA (Union di Organizacionnan Cultural Arubano) werd in hetzelfde jaar bij Walburg Pers (Zutphen) een oplage van 2500 exemplaren gedrukt. Niet minder dan achtenveertig jaar nadat het geschreven werd! Er zijn sindsdien een tweetal besprekingen over dit boekje verschenen. De eerste is die van Eef Hermers in de *Amigoe* van 18 maart 1992. Daarin komen nogal wat interessante biografische gegevens naar voren. Tevens verstrekt de auteur gegevens over de inhoud van het boek. Het verhaalt – aldus Hermers – over de Arubaanse voorouders, de levensgewoonten en de prille groei en ontwikkeling in de jaren veertig. Je zou het bijna een romantische en humoristische beschrijving kunnen noemen'. De tweede bespreking is die van Wim Rutgers in een speciaal nummer van de *Amigoe*, Arubadag maart 1996. Rutgers schrijft 'de geschiedenis van de Arubaanse literatuur begint met persoonlijke mémoires' en beschouwt Laura's boekje als een 'mémoire' vergelijkbaar met *Aruba voorheen en thans* (1932) van H.E. Lampe en twee latere werken van W.F.M. Lampe, *In de schaduw van de gouverneurs* (1968) en *Buiten de schaduw van de gouverneurs* (1971). *Aruba voorheen en thans* verscheen (zonder vermelding van jaar en zonder paginanummering) bij Boekhandel J.W.Veldman in Den Haag. Het is – volgens Ro-

nald Donk – geen geschiedkundig boekje, maar behoort eerder tot wat de historicus een 'egodocument' noemt. Donk komt tot de conclusie dat dit boekje 'zwaar teleurstelt in het beschrijven van de tijdgeest en de maatschappelijke veranderingen tussen 1880 en 1928'. Het kan dan ook niet vergeleken worden – aldus Donk – met de geschiedkundige boeken over Aruba zoals die o.a. door Johan Hartog geschreven zijn (2). *Ons eilandje Aruba* wordt door Donk als een goed 'egodocument' beschouwd, maar niet als *historische* publicatie. Dat er echter een groot verschil bestaat tussen deze twee 'egodocumenten' is wat ik in dit essay probeer aan te tonen. Maar eerst iets over de thema's.

DE ARUBAANSE MYTHE
Zowel het verre als het nabije verleden alsook de eigen tijd wordt als een smeug verhaal gepresenteerd. Verschillende aspecten passeren de revue: historie, cultuur, gewoontes, sociologie, klimaat en flora. De auteur onderstreept de betekenis die de olieraffinaderij, de *Lago*, voor Aruba heeft gehad. Zij vertelt over de Indianen, de slaventijd, over het transport per ezel van aloësap, over het uiterlijk van de Arubaan, etc. Een van de thema's die zij benadrukt is de Arubaanse mythe, die gecreëerd werd toen er een sociale ontevredenheid ontstond na de komst van de *Lago*. In het begin was de situatie zo dat de *Lago* haar eigen employé's meebracht. Het Engels werd de voertaal van het bedrijf, waardoor aan de Engelssprekenden de voorkeur werd gegeven. Dit was niet bevorderlijk voor de integratie op het eiland. Voor

de Arubanen was die situatie onverteerbaar. Bij het voortrekken van de niet-Arubaanen rees de vraag: Wie mag zich nu Arubaan noemen? Weldra ging men zich toen beroepen op het 'Indiaan-zijn'. (3). Die waren hier toch het eerst! Wernet-Paskel steekt de draak met die Arubaanse mythe. Zij schroomt zich niet om, wanneer het gaat om het ont-kennen van het Afrikaanse element, te spreken van 'het aristocratische air' van de Arubaan. Zelfverzekerd constateert zij: 'Toen onze grootvaders en grootmoeders nog naar school gingen, bestonden de Arubanen al met alle kleuren van Gods palet'. En mocht dat geen voldoende bewijs zijn, dan geeft zij, met betrekking tot haar eigen raciale achtergrond, onverholten toe dat haar eigen grootmoeder van negroïde afkomst is. Eerst in algemene zin: 'Zo ken ik iemand, die op het ogenblik wel geen belangstelling meer voor het aardse toont, want ze ligt op sterven, terwijl ze van plan was om naar de honderd te tippelen'. Van een vage onpersoonlijke manier van beschrijven gaat de auteur gelijk over op de concrete beschrijving van haar bloedeigen grootmoeder: 'Zij is de overgrootmoeder van mijn kinderen, op ten op een blanke verschijning (...) Ze is als slavin geboren, klein-kind van een geïmporteerde negerslavin (toen de enige Negerin op Aruba bekend) en dochtertje van haar shon (een zekere Jan Croes)'. Zo'n beschrijving op-de-man-af moet stellig in het verkeerde keelgat van de Arubaan geschoten zijn, want hij acht zich een directe nakomeling van de vroegere Indianen. Met een dergelijke *autobio-*

grafische beschrijving wordt de door bepaalde politici gecreëerde mythe snel naar het rijk der fabelen verwezen. Hermers heeft er reeds op gewezen dat Laura bij tijd en wijle de Arubaan een zeer kritische spiegel voorhoudt. Ook Rutgers onderstreept deze kritische visie: 'Laura Wernet kan heel fel zijn en windt nergens doekjes om'. Hij is van mening dat Wernet-Paskel de toon heeft van iemand die durft. Het behoeft niet te verwonderen dat zij, bij de oprichting van de eerste politieke partijen op Aruba, zich bij de UNA aansloot en de eerste vrouwelijke politicus in de geschiedenis van Aruba werd.

VOORHEEN EN THANS
Dit boekje telt ongeveer 60 pagina's (inclusief de foto's) en is een verslag betreffende het Aruba in het begin van de XXe eeuw. Het leven op Aruba zag er vroeger – aldus H.E. Lampe – aangenaam uit door de 'onderlinge eenheid en de algemeene eendracht'. Die aangename sfeer is voor de auteur aanleiding om te spreken van een 'Hof van Eden'. Hij vertelt o.a. hoe het Aruba op economisch gebied is vergaan en tracht het verschil aan te geven tussen heden en verleden. Veel bladzijden worden in beslag genomen door vermelding van prijzen en tarieven. Een willekeurige greep uit dit werk: 'Is de oogst goed gelukt, dan is zoo'n cunucugezin overgelukkig en onbezorgd. Terwijl de boonen op het vuur aan het koken zijn (hun liefkoosd gerecht) wordt de inheemse mais fijn gemalen. Hiervoor gebruikt men een groote harden steen (...). Is het meel klaar, dan wordt het tot een

dikke pap...'. Het relaas van Lampe lijkt zodoende hier en daar op een instructie-boekje. Het alledaagse taalgebruik is soms weliswaar beeldend, zoals bij de beschrijving van de zgn. 'gouden droom' (groei van de welvaart) die maar niet verwezenlijkt wordt. Als de auteur, bijvoorbeeld, het economisch probleem aansnijdt, verzucht hij in andere bewoordingen: '(...) Maar de hoop schijnt steeds *gesmoord* te blijven, want alhoewel een zevental 'big chiefs' (...) aller gemoederen hier kwam *wakker schudden* en het eiland deed *dreunen* met hun 'val' uit de lucht (per vliegtuig) nog steeds merkt men geen verandering in de gewenschte richting (...) en vraagt men zich benauwd af: Is er wel hoop voor de toekomst? Zoo *dobberen* wij voort op de *baren van onzekerheid*...'. Ook komt men hier en daar een beeldspraak tegen als 'wonden hunner wanhoop' en 'roeden der gruwelijke depressie'. En passant slaakt de auteur ook wel een zucht van opluchting waarbij hij figuurlijke taal gebruikt: 'De *hemelkraan* scheen in die tijden ook niet gesloten te zijn voor dit eiland'. Maar zulke plastische wendingen komen slechts sporadisch voor en het relaas kenmerkt zich toch vooral door een zakelijke opsomming van historische aard. De schrijfrant wordt door de auteur zelf als 'nuchter' gekwalificeerd: 'Waar er hier en daar op *nuchtere* wijze gewezen wordt'.

Kortom, *Aruba voorheen en thans* is een poging tot een kort historisch verslag of een simpel instructieboekje over het Aruba uit het begin van de XXe eeuw. Diepgang en verklaring geeft dit boekje niet.

CREATIEF
In tegenstelling tot het vorige werk zien we in *Ons eilandje Aruba* van Wernet-Paskel iets met de taal gebeuren dat als 'creatief' aangeduid kan worden. De auteur schrijft over verschillende aspecten: klimaat, geschiedenis, landbouw, veeteelt, industrie, mentaliteit, flora en fauna. Daarbij haalt zij, behalve haar eigen herinneringen, ook anekdotes van haar ouders en grootouders op. Dat doet zij in negen 'delen', of zo men wil, negen opstellen. Wij maken, vanaf het begin, kennis met haar speelse wijze van vertellen. Zo heeft zij het over een zeevaarder, die nadat hij de hele nacht rond Aruba 'gezwalkt' had, in zijn

REINA AGENCIES N.V.
Quality services from a name you trust
Sun Plaza Mall, Suite #113
Tel.: 583-9633 Fax. 583-4357

Wenst al haar klanten
en het Arubaanse Volk

Prettige Kerstdagen
en
Gelukkig Nieuwjaar

Smit & Dorlas®
Caribbean™

Prettige Kerstdagen
en een
Voorspoedig Nieuwjaar

In 2008 verwachten wij U
in onze unieke en gezellige

Coffee House ARUBA

Vanuit de modernste drukkerij
van Aruba wensen wij U allen

Prettige Kerstdagen
en een
Voorspoedig Nieuwjaar

Dank voor Uw vertrouwen in ons bedrijf.
Ook in 2008 tot Uw dienst!

INTER
PRINT
Offset • Printing

Season's Greetings

Enjoy
the beauty of this season,
value family and friends.
Cherish Life!

Insurance Association of Aruba
PROVIDING BETTER INSURANCE TOGETHER

Amedex • Atradius • American Bankers Life •
American Home • American Life • British American •
Citizens • Elvira • Ennia • Fatum • Guardian Life •
Hannover • Industrial Alliance • Nagico • New India
• Royal & Sun Alliance •
Sagicor • United Insurance

de Arubaanse literatuur

Laura Wernet-Paskel

dagboek had geschreven dat hij 'om een grote kei gevaren' had. Waarop zij met een zekere spot opmerkt: 'De goede man had waarschijnlijk last van zeeziekte... of hij was geen held in de aardrijkskunde'. In het tweede opstel maakt men kennis met bepaalde gewoontes uit haar kinderjaren. Als zij vertelt over haar strenge vader gaat het in deze trant: '...dan voelde je meteen vaders boze blik in je rug. En o wee, als je het zo bont maakte dat hij in eigen persoon naar je toe kwam rennen, want dan wist je bij voorbaat wat je *achterkasteel* te incasseren kreeg (...). Mijn broer beweerde dat hij daags voor z'n trouwen zo'n pak slaag met vaders riem heeft gehad, dat na voltooiing van de *straf oefening* vader *enkel de gesp* in z'n hand hield en de *riem zelf in verschillende stukjes hier en daar in 't rond verspreid lag*'. Dit lijkt veel op een groteske manier van schrijven. Bij Lampe blijft zo'n beschrijving beperkt tot het '*regenen van stokslagen*', wanneer de leerlingen de les niet kenden'. Een bepaalde stemming wordt bij Wernet-Paskel gecreëerd mede doordat de auteur zich bedient van literaire kunstgrepen. Let op de *alliteratie* in de volgende passage: 'We *plonsden* en *plasten* en deden aan pootjebaden...' Dit spel met de klank van de woorden is een veel voorkomend verschijnsel. In het hele boek komt men rijk en *alliteratie* tegen: 'Je ziet alle mogelijke *snoeten* en *toeten*'; 'Sommigen *pronken* met 'n *prachtige* rechte neus'; 'Vol *grillen* en *rillen* van afschuw...'; 'onderwijl *kakelend* en *spektakelend*'. Maar het *creatieve* blijft niet beperkt tot de klank van de woorden. Er is ook sprake van vergelijking en beeldspraak. Als zij de vrolijke stemming beschrijft tijdens

de regenperiode, wanneer zij en anderen zich 'doornat lieten regenen', dan klonk het donderend geluid van de stromende 'rooi' hun *als muziek in de oren*. En wanneer het zonnetje later doorbrak en zij naar huis teruggeroepen werden, dan voelden ze zich *minstens even ongelukkig als Adam en Eva toen ze uit Eden verdreven werden door de Engel met het vlamrende zwaard*'. Vergelijk ook eens de volgende fysieke beschrijving van de Arubanen: 'de ene heeft zo'n *formidabele voorgevel* dat er nauwelijks plaats overblijft voor ogen en mond'. Ook ontbreekt het in het werk van Laura niet aan verbeeldingskracht. In het laatste opstel haalt zij de oudjes aan die beweerden dat het er vroeger veel mooier uitzag. Dat doet zij weer op een bijna feeëriek manier: 'Omstraaks 1500 bijv. moet ons eilandje overbegroeid zijn geweest met gras, heel hoog gras. Stelt iemand zich toch zoiets eens voor! Aruba en gras; 't klinkt zo ongeveer als: de Hooiberg *bedekt met eeuwige sneeuw*!'. Zulke fantasierijke beschrijvingen ontbreken ten enenmale bij H.E. Lampe.

HUMOR

De humor is een constante eigenschap in het werk van Laura Wernet. Die wordt soms sober, maar dan weer in stevige mate gedoseerd. Praktisch in alle opstellen is hij aanwezig. In het opstel 'Onze ouders de Indianen' duikt hij weer op, wanneer in verteld wordt over de Commandeur, die zijn mensen slecht behandelde. De originaliteit zit hem weer in het taalgebruik. Van het 'pijproken' van de Indianen wordt een nieuw werkwoord gecreëerd: 'Hij [de commandeur] liet hen zelfs met blote voeten in de cactussen werken. De dorpelingen besloten

de tyran *weg te roken*'. Op een dag verschijnt de tyran op zijn paard om zijn bevelen weer uit te delen. Maar deze keer liep het wel anders af. Het paard stopte namelijk niet, maar stapte gewoon de zee in. Daar voegt de auteur vrolijk aan toe: 'met Commandeur en al!'. In het vrij lange opstel 'Van 1863 naar 1944' lijkt de humor even op te drogen, maar er treedt later toch even een humoristische wending op na de droge opsommingen. Zo lezen we daar: '...de armen keken uit naar 'n dode ezel die gratis z'n huid afstond', en: 'De brutale varkens maakten van zo'n 'tanki' een ideaal Scheveningen; ze deden er *dierlijk vergenoegd aan pootje baden*...'. Het **VROEGERE 'PLAYA'** De auteur geeft ons een beeld van de hoofdstad, de 'Playa' (Oranjestad), zoals het vroeger was. Over het aanzicht daarvan zegt zij: 'En als we nog verder gaan en vragen hoe Playa er 50 jaar geleden uitzag, dan krijgen we te horen: toen bestond de Playa nog niet eens! Maar ze bestond wel; alleen had ze toen een *Assepoester uiterlijk*'. Wat zou de auteur hiermee bedoelen? Zag Playa er soms armoedig en alledaags uit? Wekte het aanzicht ervan weerzin? Dat kan toch niet de bedoeling zijn als er een vergelijking gemaakt wordt met de aardige en lieflijke sprookjesfiguur? Bij H.E. Lampe (die tien jaar eerder schreef) komen we in ieder geval een beschrijving tegen die wel iets ongunstigs heeft: 'Oranjestad heeft thans een vrij aardig aspect verkregen... Het *akelig* gezicht van een ezel, gespannen voor een met aloësaus *bevuilde* kar vertoont zich niet meer in onze *zindelijke* straten...'. Het was vroeger in Playa dus niet zo zinde-

lijk?? Dat 'slordige' aspect wordt bij Wernet-Paskel eufemistisch uitgedrukt en wel door de vergelijking met Assepoester.

RESUMEREND

De frisse en opgewekte manier van vertellen in *Ons eilandje Aruba* is een karakteristiek van de stijl van Wernet Paskel. Het taalgebruik ontstijgt in hoge mate aan de alledaagse taal. Haar herinneringen en de anekdotes van haar ouders en grootouders worden met zulke kunstgrepen opgetekend dat haar tekst een literair karakter krijgt. De historische feiten worden op een *subjectieve* manier gepresenteerd waardoor haar proza-werk tot een *fabula* wordt verwerkt. (persoonlijke wendingen als: 't is maar een veronderstelling, *maar ik heb zo'n idee dat*...'). Haar boekje is een unieke, bewonderenswaardige aanwinst voor de Arubaanse literatuur. Bij het afronden van dit artikel heb ik van de heer André Wernet vernomen dat men bezig is met een tweede druk van *Ons eilandje Aruba* (de eerste druk is uitverkocht). Het tweede druk zal nog meer foto's bevatten van het vroegere Aruba. In zijn speurtocht naar het 'begin' van de Arubaanse literatuur noemt Rutgers de naam van Fечи Beaujon ('Atardi'), die van H.E. Lampe, die van Zeppenveldt-Lampe, nog een paar Lampes en die van Laura Wernet-Paskel. Na de hierboven toegepaste *close-reading* kom ik echter tot de conclusie dat het werk van H.E. Lampe bij zo'n speurtocht uit de boot valt. Hetzelfde geldt voor het werk van Zeppenveldt-Lampe, waarin Aruba niet verschijnt. Het werk van W.F.M. Lampe is van veel latere datum zodat men dus niet meer van een 'begin' kan

spreken. In 2006 publiceerde ik een drietal artikelen waarbij ik aantoonde dat Aruba sinds 1944 voorkomt in de Spaanstalige poëzie van José Ramón Vicioso en Eduardo Curet (4). Bij Curet vanaf 1944 en bij Vicioso waarschijnlijk iets eerder. Maar als rechtgeaarde Arubaanse wist Laura Wernet veel meer over het Arubaanse verleden, cultuur en folklore te vertellen. Bij een strikt *literaire* speurtocht naar het 'begin' van onze literatuur ziet deze er dan schematisch als volgt uit: Fечи Beaujon, Laura Wernet-Paskel, José Ramón Vicioso en Eduardo Curet. .

Bronnen

1. Eef Hermers, 'Manuscript van wijlen Laura Wernet gepubliceerd', in *Amigoe*, 18/03/1992
2. Ronald R. Donk, 'Beeldvorming over het oude Aruba', in: *Arubaans Akkoord*, Bloemendaal, 1997; p.231-241
3. Uit 1954 zijn de volgende woorden van Henny Eman Sr.: 'Als U de geschiedenis van Aruba, door Dr. Hartog

geschreven, leest, Mijnheer de Voorzitter, dan zult U zien, dat wij op Aruba een heel eigenaardig ras hebben, t.w. de Caraïbische indianen...'. 4. Zie: Henry Habibe, 'Aruba in literair perspectief 1-2-3'; het eerste artikel verscheen in *Napa*, 18 maart, 2006; het vervolg verscheen in de loop van 2006 in hetzelfde blad.

Prettige Feestdagen
en een Gelukkig 2008.

Garage | **Centraal**
Aruba N.V.

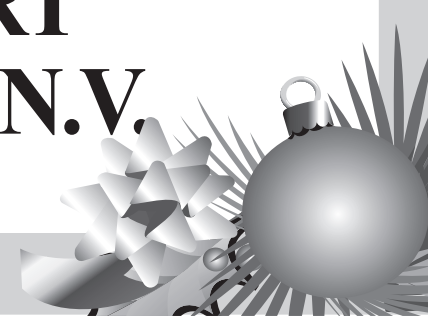

Prettige
Kerstdagen

Behouden vaart in 2008

4

ARUBA PORT
AUTHORITY N.V.

The joy of
brightening other lives,
bearing each others' burdens,
easing other's loads and
supplanting empty hearts and
lives with generous gifts
becomes for us the magic
of Christmas.

Merry Christmas and Happy New Year from

swissport

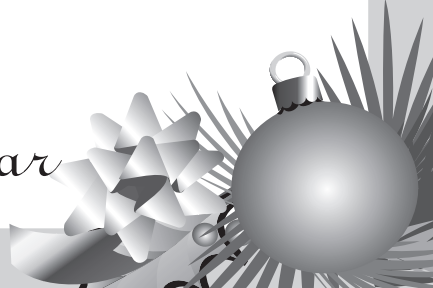
Cargo Services

Aerocargo N.V.

wenst al haar klanten
en het Arubaanse volk

Prettige Kerstdagen
en
Gelukkig Nieuwjaar

ELJO

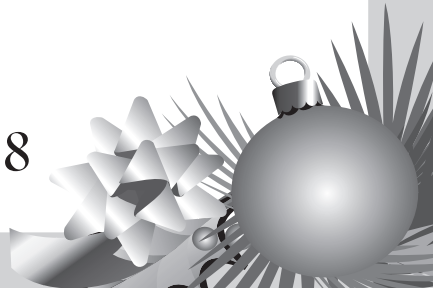
Development N.V.

INTERDRILL

SOLITO 8
Telefoon: 588 3556 / Fax: 588 0460
E-Mail: eljodev@setarnet.aw

Wij wensen U allen en in het bijzonder
onze clients

Prettige Kerstdagen
en een
Voorspoedig 2008

De Arubaanse gemeenschap
in het algemeen en onze werknemers en
hun gezinnen in het bijzonder wensen wij

Prettige Kerstdagen
en een
Voorspoedig Nieuwjaar

Samen zullen wij in het nieuwe jaar
op en voor Aruba blijven bouwen.

WERKGEVERSVERENIGING

ARUBAANSE BOUWNIJVERHEID

W.A.B.

ALBO ARUBA N.V.
ARUBAANSE WEGENBOUW
MAATSCHAPPIJ N.V.
BLOKKI NACIONAL N.V.
BOHAMA ARUBA N.V.
BOPEL TECHNICAL
SERVICES N.V.

C.H.S. TECHNICAL
CONTRACTING &
TRADING N.V.
CROON N.V.
THIEL CORPORATION N.V.

De literatuur van Suriname, de Antillen en Aruba in Caribische context

De brug van Paramaribo naar Willemstad

door Wim Rutgers

“In Nederland worden Suriname en de Antillen gewoonlijk in één adem genoemd. Maar de verschillen tussen beide landen zijn groot. Zelfs al zou men een brug bouwen tussen die twee landen (een dergelijk lachwekkend denkbeeld moet in het begin van deze eeuw door een Nederlands Kamerlid zijn gelanceerd), dan nog zouden Surinamers en Antillianen nooit of te nimmer één volk kunnen worden”, schreef Johan van de Walle in 1975 in zijn memoires *Een oog boven Paramaribo*.

Naast alle verschillen die er zeker en niet alleen op het eerste oog tussen deze twee landen zijn en die daarom ook steeds weer benadrukt worden, zag de Surinaamse geleerde, bestuurder en politicus dr. Lodewijk Lichtveld oftewel de schrijver Albert Helman toch ook vooral overeenkomst in de geschiedenis en cultuur van de Caribische delen van het toenmalige Koninkrijk. Toen op 17 juli 1946 de Surinaamse vereniging JPF (Justitia, Pietas, Fides – de vereniging ontleent haar naam aan de Surinaamse wapenspreuk) haar eerste lustrium op Curaçao vierde ter gelegenheid waarvan Albert Helman overkwam om de feestvreugde luister bij te zetten, behandelde hij in een van zijn lezingen de ‘Invloed van West-Indië op de Nederlandse letterkunde’. Lou Lichtveld besprak hier als eerste de Nederlands-Caribische literatuur als eenheid door zijn literaire alter ego Albert Helman, zijn van Curaçao afkomstige kunstbroeder Cola Debrot en de Surinamer Rudie van Lier in een adem te noemen en met elkaar te vergelijken. Volgens Lichtveld waren de genoemden een trio van on-Nederlandse literatoren omdat zij alle drie het Latijns-Amerikaanse element in de Nederlandse literatuur hebben gebracht.

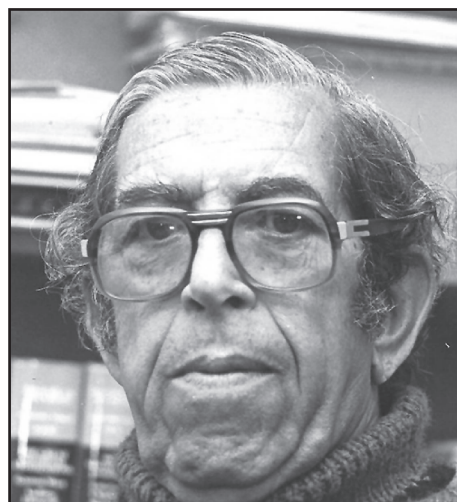
In ruimer verband worden de Cariben vanuit het Caribisch gebied zelf vaak als culturele eenheid gepostuleerd, ondanks de taalverschillen met zijn vier Europese talen en de verscheidenheid aan creolentalen. Veelal wordt daarbij de parallelle geschiedenis als getuige aangehaald: de inheemse Indianen als de autochtone bevolking; de Europese ontdekking en de conquista; de Europese rivaliteit; plantages, slavernij en emancipatie; de parallellen in koloniale bestuursvormen; de modernisering en industrialisering met zijn bauxiet en olie; de politieke ontwikkeling tot autonomie en onafhankelijkheid; de economische ontwikkeling met de sectoren dienstverlening en toerisme.

IDENTITEIT

Gezien dit soort uitspraken en constatering is het de moeite waard te onderzoeken in hoeverre er ook van literaire parallellen gesproken kan worden. De laatste decennia wordt de eigen identiteit niet meer zozeer gezocht in essentialistisch onveranderlijk naar binnen gerichte kenmerken, als wel in de pluriformiteit en onderlinge relaties. Metaforen als het beeld van de mangrove die niet een vaste en dikke stam heeft maar een veelheid van wortels die samen de boom vormen en gestalten geven, verwoorden die veelzijdigheid. Identiteit is niet statisch maar dynamisch en wordt steeds weer situationeel en relationeel gedefinieerd. Identiteit wordt verkregen in dialoog met de ander en door de ander.

De traditionele aanpak waarbij een nationale mono-linguale literatuurgeschiedenis geschreven wordt, blijkt met de moderne ontwikkelingen van veelaligheid en migratie, steeds moeilijker. Met de beperking naar taal en natie worden meertalige auteurs en migranten auteurs eenzijdig belicht en worden delen van hun creativiteit geamputeerd. Vanuit de comparistiek zou de literatuur van het Caribisch gebied systematisch bestudeerd kunnen en moeten worden in meer dan een taal, in een brede cultureel-historische context en in samenhang met andere gebieden.

De Amerikaanse literatuurwetenschapper A. James Arnold pleitte daarom dan ook voor een nieuwe fase in de bestudering van de literaire Cariben, namelijk door middel van het paradigma van de comparistiek, de vergelijkende literatuurwetenschap (*Caribbean Interfaces*, 2007). Zijn uitgangspunt is daarbij drieërlei: bestudeer systematisch de literatuur in meer dan een taal, bestudeer de literatuur in een brede cultureel-historische context en bestudeer in verband met de globalisering de literatuur van een gebied in samenhang met die van andere gebieden. Surinaams-Antilliaanse comparistiek lijkt een mooi proeftuintje voor deze drie wensen die onze beide uitgangspunten in zich verenigen.

Albert Helman

AUTEUR EN LEZER

Algemeen domineren in het Caribisch gebied traditioneel de verticale relaties de horizontale, oftewel de intercontinentale contacten de regionale. De relaties van de landen met het voormalige moederland zijn vaak hechter dan de regionale. Alle aandacht wordt op onze eilanden traditioneel gericht op Nederland en aan de bevordering van de culturele betrekkingen tussen bijvoorbeeld Suriname en de Antillen wordt weinig gedaan. Laten we daar onze aandacht nu op richten, op een brug tussen Paramaribo en Willemstad.

Van de persoonlijke literaire auteurscontacten tussen Suriname en de Antillen over en weer kunnen namen genoemd worden als die van Albert Helman, René de Rooy, Shrinivasi, R. Dobru, Clyde Lo-A-Njoe, Trudy Guda, Cola Debrot en Frank Martinus Arion. Nadere bestudering van deze auteurscontacten zou interessant zijn. Wat levert het op als we bijvoorbeeld Albert Helman en Cola Debrot of R. Dobru en Frank Martinus Arion in vergelijkend perspectief plaatsen? Of bijvoorbeeld onderzoek gaan doen naar recente parallellen in de bloei van de literatuur geschreven door vrouwelijke auteurs in Suriname, de Antillen en Aruba en vervolgens in het gehele Caribisch gebied?

TEKST EN CONTEXT

Belangrijker dan de persoonlijke contacten zijn misschien nog wel de tekstuele overeenkomsten en verschillen in inhoud, thematiek, vorm en stijl. In literair opzicht zou een vergelijkende verkenning van taalmogelijkheden voor het Sranan en Papiaments nuttig zijn, bijvoorbeeld door Trefossa en Pierre Lauffer met elkaar te vergelijken. Ondanks de grote verschillen in positie en richting van het Nederlands in Suriname en de Nederlandse Antillen loopt de historische strijd voor de erkenning van de eigen talen gelijk op in beide landen. Beide landen willen een definitief einde maken aan de diglossie. Zoals Trefossa glashelder aantoonde wat het Sranan vernag door in *Trotji* (1957) een negentien sonnetten van hoge kwaliteit samen te brengen, zo publiceerde Pierre A. Lauffer al in de Tweede Wereldoorlog zijn *Patria* (1944). De toneelliteratuur was al voorafgegaan met het bewijs dat Papiaments en Surinaams-Nederlands geschikte media waren om een publiek een avond op hoog niveau te boeien. Er zijn gezamenlijke subgenres als de *yardnovels*, de *novels of childhood* en de *coming of age novels*, de rol van de geschiedenis in de literatuur en de historische roman, het thema van interraciale en interculturaliteit, het thema migratie, de man-vrouw-relatie, school en opvoeding, generatieproblemen en conflicten. Dat zijn diep menselijke thema's die vanuit Caribisch perspectief een eigen invulling kregen en krijgen. Alle drie de landen zijn multiraciale, multiculturele en multi-linguale gemeenschappen. In de westerse literatuur kent de literatuurhistoricus gezamenlijke historische literaire stromingen. Ook in de Caribische literatuur als totaliteit zijn dergelijke overkoepelende ontwikkelingen en stromingen aan te wijzen, die met de westerse literatuurgeschiedenis overeenkomen maar ook afwijken en eigen wegen gaan door andere cultureel-historische en literaire contexten.

Niet alleen in de grote historische lijnen maar ook in genres, thema's en instituties vallen parallellen te onderkennen. Zowel de Antillen als Suriname kennen een rijke orale traditie met talrijke en veelsoortige liederen en verhalen, waarvan Kompa Nanzí/Anansi een boegbeeld is.

Zowel in Suriname als in de Antillen vindt de opkomst van de vroegste literatuur aan het einde van de 18e eeuw plaats, een bloei aan het einde van de 19e eeuw, en begint de echte ontwikkeling in de tweede helft van de 20e eeuw.

De rol van missie en zending mogen in de landen verschillend zijn geweest, de invloed op de literatuur is onmiskenbaar. Zowel in de Antillen als in Suriname was de invloed van het Algemeen Nederlands Verbond en de Sticusa op het literaire leven aanzienlijk.

De herschrijving van de Europese klassieken op het toneel in het Surinaams-Nederlands en het Papiaments in de jaren vijftig liepen grotendeels parallel. Er is in alle drie landen sprake van nationalisme, protest en verzet tegen westers imperialisme in de jaren zestig en zeventig zoals door Corly Verlooghen, Michaël Slory, R. Dobru en Frank Martinus Arion en dichters die zich rond tijdschriften als *Kambio*, *Feneta* en *Kontakto Antiyano* schaaarden. In de moderne poëzie zijn in alle drie landen parallellen waar te nemen van luisterpoëzie naar leespoëzie, van sociaal engagement naar persoonlijkheidspoëzie, van de spanning tussen het lokale en het mondiale, waarbij nationalisme, insularisme en chauvinisme geplaatst worden tegenover universalisme en een open venster-visie. Vanuit het moderne concept van de recentrage is er tussen het lokale en het universele echter niet zozeer sprake meer van een tegenstelling als wel van twee noodzakelijke elkaar aanvullende componenten. In alle drie landen zijn de vrouwelijke auteurs momenteel toonaangevend, waarvan het recente *Waarover we niet moeten spreken* met daarin verhalen van Surinaamse, Curaçaose en Arubaanse vrouwen een prachtig bewijs vormt.

CONCLUSIE

Vanuit de Caribische literatuurwetenschap die om comparistiek vraagt en vanuit de algemene tendens tot meer samenwerking in regionaal of zelfs ruimer verband lijkt het momenteel opportuun om cultureel en literair nationalisme, insularisme en chauvinisme te doorbreken.

Nadat er in het verleden deuren zijn dichtgedaan zouden we nu vensters moeten openen. Suriname heeft de laatste tijd geleerd over zijn grote rivieren bruggen te bouwen die de Nederlanders er nooit hebben weten te realiseren. Meer en intensieve culturele en literaire contacten tussen Paramaribo, Willemstad en Oranjestad zouden de relatief kleine literatuur van de drie landen sterker doen staan tegenover het isolement dat deze tot nu toe steeds heeft gekend ten opzichte van de veel grotere literatuur in de overige talen van het Caribisch gebied. Onbekend met Nederlands, Papiaments, Sranan en Sarnami maakt onbemand in Franse, Engelse en Spaanse kringen.

Elk van de drie landen kent met instituten als IOL (Instituut voor de Opleiding van leraren in Suriname), IPA (Arubaanse Pedagogische Academie) en UNA (Universiteit van de Nederlandse Antillen) opleidingen voor docenten, ook voor de talen. Maar elk van deze taalopleidingen is tot nu toe volstrekt mono-linguaal gericht, waarbij of Engels, Nederlands of Papiaments onderwezen wordt en waar er nauwelijks onderlinge contacten zijn. De opleidingen zouden zowel intern als extern intensiever moeten samenwerken.

Voor het Nederlands is er, zij het recent, sprake van geïnstitutionaliseerde internationale contacten zoals die in de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde en de Internationale Vereniging voor Neerlandistiek die beide inmiddels een Caribische afdeling hebben. De Nederlandse Taalunie heeft haar afdeling in Paramaribo. Het Fonds voor de Letteren subsidieert van tijd tot tijd ook auteurs van Suriname en de Antillen. Ook de Stichting IBS verbreedt het terrein tot de Antillen, met name in het tijdschrift *Oso*. De Haagse Winternachten gaan over zee en doen tweejaarlijks Suriname en de Antilliaanse eilanden aan, waarbij auteurs over en weer deelnemen.

Meer en intensievere contacten met Arubaanse en Antilliaanse verenigingen in Nederland, als Simia Literario zijn noodzakelijk. Papiaments is ook een taal van het Koninkrijk, zowel in het Caribisch gebied als met meer dan 100.000 sprekers in Nederland. Contacten kunnen het (ei)landelijke isolement doorbreken en voor nieuwe impulsen zorgen. In letterlijke zin mag een brug tussen Paramaribo en Willemstad 'lachwekkend' zijn, zoals Johan van de Walle terecht schreef, in cultureel-historische en literaire context was die brug er al de eeuwen door. Intensiever verkeer op die brug zou wenselijk zijn.

Beelden van de Antillen in wereldsteden

door Ton de Jong

In de Nationale Bibliotheek van Australië zitten drie foto's die gemaakt zijn op Curaçao met als bijschriften: 'Street facing the harbour in Wilhelmstadt', 'Wilhelmstadt Harbour, with a sailing boat selling fruit' en 'Retail street in Wilhelmstadt'. De foto's zijn in 1935 gemaakt tijdens een bezoek aan Curaçao van de Women's Cricket Association Australia. Het zijn niet zulke heel bijzondere beelden van Willemstad, maar het is wel grappig dat in die bibliotheek beelden van de Antillen worden bewaard.

Zonder de digitalisering van de fotocollectie van de bibliotheek zouden we het nooit geweten hebben. Want wie gaat daar ooit zoeken naar foto's uit Curaçao en zeker niet in het archiefje van de Cricket Association.

Digitalisering is niet genoeg, pas als ingescande foto's op internet beschikbaar komen gaat er pas echt een wereld open. Zeker als je de bestanden op trefwoord kunt doorzoeken. Tik 'Antillen' in en binnen een paar seconden wordt het complete beeldarchief op dit trefwoord doorzocht. Dat levert vaak mooie vangsten op. Het ene moment zit je te grasduinen in een fotocollectie in Dresden, vijf minuten later blader je door de digitale fotoboeken van het Amerikaanse Congres. En als je overal 'Curaçao' of 'Antillen' als zoekwoord invoert komen er uit de hele wereld beelden naar je toe. Dat is een fascinerende gewaarwording.

De Nationale Bibliotheek van Australië heeft 600.000 foto's gedigitaliseerd en voor de hele wereld toegankelijk gemaakt. De archieven in de Verenigde Staten zijn een stuk verder, daar praten we over miljoenen foto's, illustraties en films die via internet beschikbaar zijn gesteld aan het grote publiek. Hetzelfde geldt voor documenten, maar dat is natuurlijk nog duurder en tijdrovender. Hoewel, wie bij google.books.com zoekt vindt steeds meer volledige oude boeken online. En wie belangstelling heeft voor de geschiedenis van de Benedenwinden moet zeker eens gaan snuffelen in documenten die online zijn gezet bij het Nationaal Archief van Spanje.

De beheerders van de fotoarchieven hanteren verschillende regels bij het toegankelijk maken van foto's. De Amerikanen zijn het gemakkelijkst en zetten alle foto's waar geen copyrights meer op rusten zonder belemmeringen en in drukwaliteit op internet. Andere archieven zetten zelfs een hinderlijk watermerk door eeuwenoude illustraties waarvan ze alleen maar een kopie hebben. Wil je een 'printable' exemplaar hebben, dan moet er betaald worden.

Vanzelfsprekend zit er in Nederlandse archieven het meest. Het is zeer versnipperd en soms vind je ook bij relatief kleine plaatselijke archieven aardige digitale beelden. Veel is nog niet beschikbaar, zoals het bijzondere fotoarchief van de Fraters van Tilburg, waarin onder meer een origineel fotoboek van Soublotte et Fils rust.

Op deze pagina zijn een aantal vondsten bijeengebracht plus relevante internetadressen voor wie verder wil grasduinen.

VERENIGDE STATEN
Winkelstraat in Willemstad.
Library of Congress, Washington, Verenigde Staten. Het is een 'stereograph' uit 1904, gemaakt door H.C. White Co. <http://lcweb2.loc.gov/pp/pphome.html>.

DUITSLAND.
Strohoeden op Curaçao. Opname uit 1937. Bildarchiv Preussischer Kulturbesitz. Duitsland. http://bpgate.picturemaxx.com/webgate_cms/

AUSTRALIE.
De Handelskade in Willemstad. Women's Cricket Association tour of Australia. 1935. National Library Australia. <http://www.nla.gov.au/apps/pictures-catalogue>

ENGELAND
Gezicht op Curaçao, 1812, kunstenaar James belt. King George III Topographical Collection in de British Library in Londen.

VERENIGDE STATEN
De haven van Curaçao. G.W.C. Voorduin, Gezigten uit Neerland's West-Indien. Amsterdam, 1860-1862, plate 10. John Carter Brown Library at Brown University. <http://hitchcock.etc.virginia.edu/Slavery/index.php>

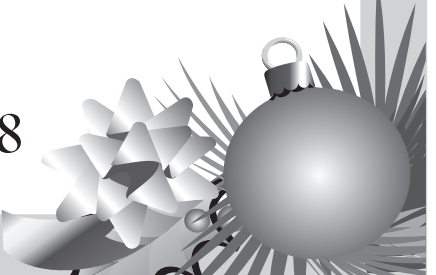

Wij wensen U allen en in het bijzonder onze cliënten

Prettige Kerstdagen

en een

Voorspoedig 2008

Wij wensen de gehele Arubaanse gemeenschap

Prettige Kerstdagen

en een

Voorspoedig Nieuwjaar

Utilities Aruba N.V.
Arulexcenter z/n

Merry X - mas

Happy New Year

2008

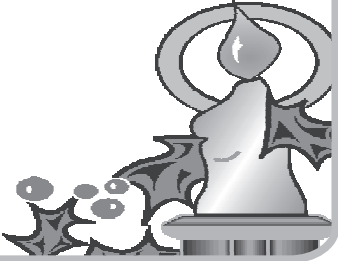
FUNDACION LOTTO PA DEPORTE

Moge uw Kerstdagen gelukkig zijn, en uw jaarwisseling vol vreugde. Moge het nieuwe jaar geluk en voorspoed brengen voor iedereen.

" Barcadera # 155
Tel.: 585-5499 / 592-9018

Het kerstdiner

door Jacques Thönissen

Filomena, een vrouw met een goedhartige uitstraling, en Betto, een knorrig iemand, zaten om de keukentafel te beraadslagen over het menu voor de eerste kerstdag. Verleden jaar waren ze met de kerst bij Peter en Hetty, de ouders van Steve, die met hun dochter Swinda samenwoonde, te gast geweest. Dit jaar was het hun beurt het kerstdiner te verzorgen. “We kunnen hen geen kalkoen voorzetten,” zei Filomena, “dan denken ze dat wij hen na-afen. En we moeten toegeven Betto, dat de vulling van hun kalkoen bijzonder lekker was.” “Die vulling interesseert mij niet, het gaat mij erom hoe de kalkoen zelf bereid is. Niemand kan mij daarin evenaren. Laten we dat even vaststellen!” “Je hebt gelijk, Betto, het is niet onze gewoonte de kalkoen op te vullen, maar wat zullen die mensen niet denken wanneer wij hen een kale, lege kalkoen voorzetten.” “Verdomme, het gaat er toch niet om met welke troep je dat beest volstopt. Niemand kan een kalkoen malser en

smakelijker klaarmaken dan ik.” “Wat dacht je van konijn of reerug? Tegenwoordig kun je die schoongemaakt en al in de supermarkt krijgen.” “En wie gaat het klaarmaken? Ik niet! Weet jij hoe dat moet?” “Ik kan een recept uit een kookboek halen.” “Ja, zoals die ene keer met die fazant. Zelfs de hond was er vies van. Waarom niet gewoon gestoofde geit. Dat eten we toch elk jaar met de kerst.” “Tweede kerstdag, ja. Maar daar kunnen we toch niet bij die Hollandse mensen mee aankomen.” “Ik kan een paar kippen slachten.” “Zij met gevulde kalkoen en wij met een ordinaire kip.” “Niks wat ik voorstel is goed. Jij zoekt het zelf maar uit,” en Betto liep de keuken uit. Even later was hij terug. “We eten eend!”, zei hij op een besliste toon. “Snater gaat eraan!” “Betto! Dat kan niet! Renny heeft Snater verleden jaar met de kerst cadeau gekregen van Steve’s ouders. We kunnen dat niet maken.” “Ze hoeven niet te weten dat

ze Snater te eten krijgen. We zeggen gewoon dat het gans is,” zei Betto met een schamper lachje. “En Renny, zoiets kun je dat kind toch niet aandoen.” “Sinds Snater hem een keer goed te pakken heeft gehad moet die niets meer van dat beest hebben. En jij bent er ook al als de dood voor. Dat betekent dat ik Snater moet voeren, ik mag zijn hok schoonmaken. Wie moet hem achterna zitten wanneer hij weer eens de straat opgaat? Ik! Nou, dan mag ik hem ook de nek omdraaien!” “Maar ik weet niet hoe ik eend moet bereiden,” probeerde Filomena Snaters leven nog te redden. “Bemoei jij je daar niet mee. Bij de Chinees ga ik een recept halen. Peking Duck, eten we met de kerst.” “Peking Goose, bedoel je.”

Met een wit schort voor, het hoofd iets opzij gebogen, kwam Betto vanuit de keuken de kamer binnenlopen. Op schouderhoogte, gedragen door de vingertoppen van zijn rechterhand hield hij een vleeschotel. “Betto’s Duck,” zei hij, het gezelschap trots toelachend,

en met een zwierig gebaar plaatste hij de schotel op de vrijgemaakte plaats in het midden van de tafel. “Wauw!”, riep Swinda enthousiast uit. “Al voorgesneden opgediend en mooi gegarneerd. Een professionele presentatie,” merkte Steve op, die in de horeca zat. “De geur alleen al doet je watertanden,” voegde Hetty eraan toe. Filomena keek trots op in de richting van haar man. Peter stond op en met zijn glas naar Betto wijzend zei hij: “Een heildronk op de meesterkok!” Er werd getoost. “Bon appetit”, zei Betto met een voldane glimlach op zijn gezicht. “Wat is dit voor vlees,” vroeg Renny, toen zijn moeder hem als laatste een stuk eend op zijn bord legde. “Peking Duck”, antwoordde Betto. “Wat is dat voor een gek woord”, reageerde het jongetje. “Het is eend, klaargemaakt op zijn Chinees”, legde Hetty uit. “Eend.., eend..,” herhaalde Renny langzaam. Zijn ogen

gingen de tafel rond en een argwanende blik bleef op zijn vader rusten. “Begin nu maar te eten,” zei Betto. Met gefronst voorhoofd bestudeerde de jongen de portie eend voor zich. Plotseling duwde hij zijn bord van zich af, stond op en liep de kamer uit. “Waar ga jij naar toe?”, riep Betto zijn zoontje na. “Ik moet plassen”, klomk het vanuit de gang.

Even later keerde Renny terug in de eetkamer. Op enige afstand van de tafel bleef hij staan, stak zijn wijsvinger naar zijn vader uit en riep krijsend in diens richting: “Jij hebt Snater vermoord! Je bent een dierenbeul!” Betto liep rood aan. Hij probeerde zich zichtbaar in te houden, kuchte een keer en zei met een geveinsde kalmte: “Renny, er zijn meer eenden op de wereld dan alleen Snater. Deze eend komt uit de supermarkt. Eet nou maar!” Renny stak een afwijzende vinger op. “Pa, je jokt! Ik ben in het hok gaan kijken, Snater zat er niet in!” “Dan is hij weer eens ont-

snapt. Eh..., laat je eten niet koud worden.” “Ja, en voordat Snater er- vandoor ging heeft hij eerst zijn hok schoongemaakt, de drink- en eetbak gewassen en die buiten onder het afdak gezet en ook nog het poortje op slot gedaan.” “Eigenwijze snotneus,” snauwde Betto hem toe en maakte aanstalten om op zijn zoon af te gaan. Filomena legde haar hand op zijn arm. Op een troostende toon zei ze: “Renny, je weet dat Snater het de laatste tijd niet meer naar zijn zin had bij ons. Elke dag probeerde hij weg te lopen, de straat op. Zou jij willen dat Snater door een auto overreden werd? Nee toch! Nou, en om te voorkomen dat hij een vreselijke dood zou sterven heeft Pa hem...” “De nek omgedraaid,” viel de jongen zijn moeder in de rede. Er volgde een korte stilte, die door Renny verbroken werd met de woorden: “Ik eet geen dode Snater.” “Ai, nee, de arme Snater,” snikte Swinda. Steve legde zijn arm om haar schouder. Peter hield mes en vork weifelend boven zijn bord. Hetty maakte een oprispen-

de beweging, drukte haar servet tegen de mond, stond op en haastte zich in de richting van het toilet. Filomena sloeg haar ogen neer; haar lippen trilden. Alleen Betto zette zijn tanden in een eendenbout. “Pa!”, krijsde Renny. Verschrikt keek Betto op. Toen hij zag dat iedereen hem sprakeloos aanstaarde, legde hij de eendenbout terug op zijn bord en schoof dat van zich weg. Er volgde een ongemakkelijke stilte... Filomena schraapte haar keel, stond op en zich tot de gasten richtend zei ze: “Geef mij een kwartiertje. Ik tover iets anders voor de dag. Betto schenk jij de glazen nog een keer vol,” en ze verdween de keuken in. Swinda ruimde de tafel af en Renny ging met nieuw bestek rond.

Al gauw stond er een schotel met plakken gerookte schouderham op tafel, gevolgd door dampende ayaca’s. Het hoofdgerecht bestond uit kabrito stobá - gestoofd geitenvlees - met een eiersalade. Het werd nog een heel gezellige avond, waarbij de gasten kennismakten met de typische Arubaanse kerstgerechten.

Wij wensen U allen een
Zalig Kerstfeest
en
Gelukkig 2008

**polytechnisch
ingenieursbureau n.v.**
Aruba

I.S.S.
Integrated Security Services

wenst al hun klanten en het Arubaanse volk
Prettige Kerstdagen
en
Gelukkig Nieuwjaar 2008

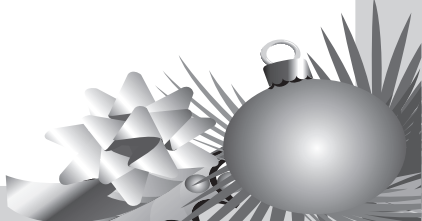

*“Prettig
Kerstfeest!”*

Directie, staf en medewerkers van
het uitvoeringsorgaan AZO wenst al
zijn verzekerden een
Zalige kerst en een gelukkig nieuwjaar

AZ
VO ALGEMENE ZIEKTEKOSTEN VERZEKERING

Post Aruba wishes you to enjoy
all the timeless treasures
of Christmas and New Year!!!

The warmth of home
The love of family
And the company of good friends

Merry Christmas and a Prosperous 2008

post aruba
‘Relating People’

www.postaruba.com

Kerst en Oud en Nieuw op Aruba zijn niet anders dan in de rest van de wereld.
Sierlichtjes en vrolijke kerstzang bepalen de sfeer. Toch is het verschillend. We hebben geen sneeuw en geen kachel, maar wel iets gemeen met de hele wereld: Vrede op aarde voor de mensen van goede wil.

Wij wensen u samen met uw familie een prettig kerstfeest.

Aruba is mijn eiland. Aruba Bank is mijn bank.

www.arubabank.com

Arubabank®
understands

JACQUELINE BIGAR’S STARS 2008

The Stars Show the Kind of Year You’ll Have: 5-Dynamic; 4-Positive; 3-Average; 2-So-so; 1-Difficult

ARIES (March 21-April 19)
You jump into 2008 wishing you felt better. Don’t worry. Many Rams will greet a spectacular year. Your status in your profession or community will expand, putting you at a new level. A pay raise or promotion could come your way. You might be considering reinventing yourself, which might look like a change in your career direction or a greater commitment to your community. Take good care of your health, as you will push yourself to the max. Motto of the Year: Be diligent about health and indulgent with authority figures to make 2008 work its magic.

TAURUS (April 20-May 20)
In 2008, you often might wonder what is going on, as so much is happening. The Bull’s stability is renowned. You will handle all the changes with grace. If you’re in a relationship, you might want a concrete symbol of your love, reflective of your life phase. If you’re single, you might feel more isolated than before. A new person could enter your life, especially someone who is very different. Cutting any ties this year could be hard. Motto of the Year: Walk with confidence.

GEMINI (May 21-June 20)
This year your foundations will be tested. Though you could encounter a difficult moment or two, know that ultimately events will tighten your security and help dump what might not be working. Your finances involving a partner will see more zeros at the end. How you receive these funds could occur in different ways. Your home, be it your abode or the people in your domestic circle, could become much more of a responsibility. Motto of the Year: Learn to work with a partner even more.

CANCER (June 21-July 22)
Your relationships revitalize this year. You will feel as if you finally have choices. If you’re single, you could meet someone who might become a significant person in your life. If you’re attached, your relationship either will improve or dissolve. If you’re happily attached, even if you cannot imagine, you will be even happier or more appreciative of your sweetie. On the other hand, please note a far more serious tone to your interactions this year. Motto of the Year: You are pushing hard this year. See a doctor ASAP if you are not feeling up to snuff.

LEO (July 23-Aug. 22)
Learn to handle your finances better in 2008. Some investments might be slower to come to fruition. Patience will be a must. Your daily life develops a more upbeat and busy tone. Someone you met this past year could be lighting up your life, perhaps adding to your responsibilities, whether you like it or not. A new pet is possible, as is a new circle of friends. Do your best to incorporate a health and exercise plan. Motto of the Year: Health is not only a condition of the body but of the mind.

VIRGO (Aug. 23-Sept. 22)
You’ve had a heavy planet in your sign since September 2007. You will be diligent and painstaking, not doing anything halfway. The problem lies in the effort you need to put out to complete tasks. Count on finishing despite a tumble or two. If you’re single and longing for a meaningful bond, delight could surround what lands in your lap 2008. Love waves hello to all Virgos. Attached Virgos might act like honeymooners. Motto of the Year: You can and will juggle the many different forces in your life.

LIBRA (Sept. 23-Oct. 22)
This year you dance to a new tune. At the same time, you are in the process of ending a cycle that began roughly 26 years ago. For several months, some of you have been experiencing a low-level depression. Events might relate to someone who entered your life 26 years ago or a life phase that began then. You might not want a lot of thinking time, so don’t brood over this issue or similar situations. At the same time, you do enjoy your home life more than ever, or you might invest in real estate. Motto of the Year: You are in a passage where at the end, the sun beams.

SCORPIO (Oct. 23-Nov. 21)
Optimism and cheerfulness are not qualities generally associated with Scorpio. Nevertheless, this description might fit you in 2008. Perhaps not every day, but in hindsight, you will have smiled a lot more than in past years. Interactions become easier, especially in daily life. You might make inroads with a distant sibling or neighbor. Relax and watch as a new phase of your life enters. Motto of the Year: If you can think of it, you can manifest it.

SAGITTARIUS (Nov. 22-Dec. 21)
Lucrative and rewarding are words you will associate with 2008. You will reveal your talents, gifts and personality in a new and perhaps more powerful, meaningful manner. By the end of 2008, you will be clear as to how much you have to offer. The year begins with a transformation within a partnership, and others coming toward you. Decisions appear as the palette of a relationship changes color to reflect the new you. Responsibilities call. Motto of the Year: If you’re having difficulty, look through “new eyes” and the answer appears.

CAPRICORN (Dec. 22-Jan. 19)
Celebrate the coming of 2008 as you haven’t for years. New Year’s Eve brings a brand-new luck cycle. This year could be one of the most dynamic of 11 years. Problems that might occur in the next few months are simply making openings for the wonderful possibilities that will be dropping into your lap. Know what you want, and you can receive just that. Travel or education could be more complicated than in the past. Motto of the Year: Stay receptive to the different venues that open your mind and heart.

AQUARIUS (Jan. 20-Feb. 18)
You love your friends, we know, but this year you could want more private or personal time. You will delight in those periods where you are free to do whatever pleases your heart and spirit. You might meet someone who is emotionally unavailable. A professional or personal bond becomes weighty, encouraging another look at the essence of this relationship. Motto of the Year: Reflect deeply when choosing your direction, which could earmark a spectacular 2008.

PISCES (Feb. 19-March 20)
Others test your mettle. Do you want to hang in there? Remember you always have freedom of choice. A renegotiation could occur in the next year as to how you relate, adding to the strength of your bond. If you decide it is time to pass, you’ll discover that your friends are a remarkable source for meeting new people. Know one thing for sure, Pisces, you are destined to get what you want. All you have to do is wish upon a star. Motto of the Year: Wish, verbalize, manifest.

Woordassociatie Kerstmis 2007

Stal – Beesten
Engelen – Geesten
Bethlehem – Ster
Drie Koningen – Ver

Stil – Nacht
Herders – Houden wacht
Heiland – Geboren
Zingen – Engelenkoren

Vreugde – Feest
Vader – Heilige Geest
Heile Maagd Maria – Moeder
Heilige Jozef – Hoeder

Kind – Klein
Van zonden – Rein
Vorst – Souverein
Koning David – Lijn

Jezus Christus – Mens en God
Zondelast der mensen wegnemen – Zijn Lot
God de Vader – Behaagd
Jezus Christus – Onversaagd

Goede Wil – ’t Goede betrachten
Niemand – Minachten
Vrede – Op Aard
Alle Moeite – Waard

Blijde Boodschap – Verspreiden
Geloof – Belijden
Wees – Onbevreesd
Zalig – Kerstfeest

Henry N. Van Ierland (Aruba)

Prettige Kerstdagen

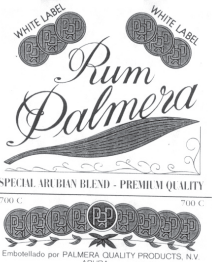
en een
Voorspoedig
Nieuwjaar

Ook in 2008 staan wij voor U klaar

TIELEMAN'S
OFFICEMACHINES N.V.

Caya G.F. Betico Croes 93-95
Oranjestad, Aruba.
Tel.: 582-2148 • 582-4746

Wij wensen U allen
een geslaagd
Kerstfeest en Gelukkig 2008

L.G. Smith Boulevard 140

Wij wensen allen
Prettige Kerstdagen
en een Gelukkig
2008 toe.

tempo
Flexible MANPOWER
A R U B A

wenst de gehele bevolking
van Aruba

Prettige Kerstdagen
en een
Gelukkig Nieuwjaar
2008 toe!!

ASTEC N.V. ta desea na tur nos klientenan y
Pueblo di Aruba en general

Un feliz Pasco y
Un prospero Aña 2008

**ARUBA STEVEDORING
COMPANY (ASTEC) N.V.**

Haventerrein - Oranjestad

Happy Holidays

Alle medewerkers
van doc Opleidingen
en Trainingen
wensen u hele fijne
kerstdagen en een
succesvol &
leergierig 2008 toe!!

doc

Opleidingen
Trainingen

doc, handelsnaam van Leaders
International Aruba N.V.
Dominicanessenstraat 33
Tel.: 5880541 / 5885631 Fax: 5880537
e-mail: docopleiding@setarnet.aw

Jacqueline Bigar is on the Internet: www.jacquelinebigar.com. © 2007 by King Features Syndicate Inc.

AMIGOE

Wenst alle lezers fijne feestdagen
en een gelukkig en gezond 2008

Quick

ELECTRICAL SERVICE NV
San Barbola #4 O'stad Aruba

wenst al haar klanten en het Arubaanse volk

Prettige Kerstdagen
en
Gelukkig Nieuwjaar

B.J. ARENDS & SONS GROUP INC. Call Center: 528-4250

Wenst het gehele volk van
ARUBA

Prettige
Kerst
dagen

en
Gelukkig
Nieuw
Jaar !!

BRENCHIE'S

"Waar U altijd # 1 bent"

Frasa International Trading

wenst U allen en in het bijzonder
haar klanten

Prettige Kerstdagen

&

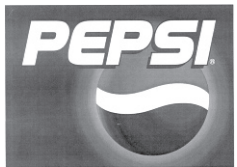
Voorspoedig Nieuwjaar

Dank voor het in ons
gestelde vertrouwen.
Ook in 2008 staan wij
voor u klaar.

Victoria Bottling CO.

wenst u
Prettige Kerstdagen
en een
Voorspoedig 2008

Thanks for your patronage
at your service in 2008

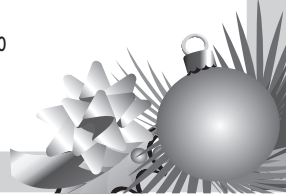
Prettige Kerstdagen
en een
Gelukkig Nieuwjaar 2008

**EAGLE ROOFING &
CONSTRUCTION N.V.**

Certified Applicators of Phoenix EPDM Roofing & Waterproofing

Adres: Zuster Ludwina st. # 8
Cel.: (297) 592-3000 / Fax: (297) 588-6070
e-mail info.@eagleroofting-aruba.com

Solution for your roofing

CATC

Caribbean Accounting & Tax Consultants N.V.

Caribbean Accounting & Tax Consultants N.V. (CATC) established
in 1994, with offices in Aruba, Bonaire and Curacao provides the following services:

Accounting services

design and set-up accounting systems
data entry
monthly financial reports
financial statements

Tax consulting

tax returns (profit tax, income tax, BBO, wage tax etc)
assistance with tax audits
effective business and personal planning to minimize taxes
general advices (company takeovers, legal structures etc.)

Other Services

payroll services
business valuations
business incorporations
business plans

**CATC offers fixed fees for all services. Fixed fee offers YOU peace of mind and
NO surprise bill at end of the year.**

1 + 1 = 3, leave it to us.

Caribbean Accountants & Tax Consultants N.V. • Tanki Flip 53-A, Aruba •
Telephone: (297) 5875500 • Telefax: (297) 5875400 •
e-mail: info@catcaruba.com • website: www.catcaruba.com

Merry Christmas & Happy New Year

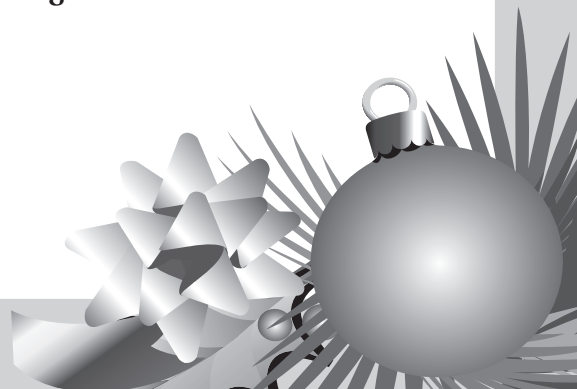

Op Kerstmis herdenken wij de geboorte van onze Verlosser Jezus Christus.
Moge deze viering een inspiratie zijn voor een ieder om meer aandacht
te besteden aan o.a. de minderbedeelden in onze samenleving.
Tevens wil ik iedereen bedanken voor alle medewerking verleend aan onze Regering
gedurende 2007 en koester de hoop dat de steun voortgezet zal worden
in het komende jaar

Namens de Regering wens ik de Arubaanse bevolking Prettige Kerstdagen
en een Voorspoedig Nieuwjaar toe. Veel gezondheid,
geluk, liefde en de zegen van de Almachtige in 2008.

Minister President
Nelson O. Oduber

Aruba, December 2007

Wij wensen U allen
en in het bijzonder onze cliënten

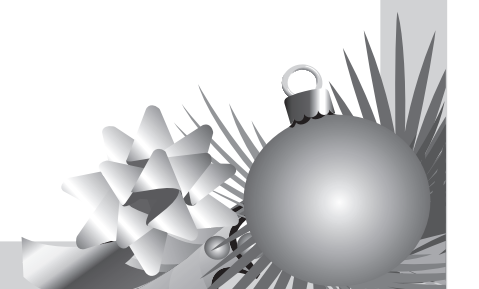
Prettige Kerstdagen

en

een Voorspoedig 2008

Deloitte.

Audit.
Tax.
Consulting.
Financial Advisory.

De grootste Antilliaan aller tijden

door Ronald Donk

Afgelopen oktober was ik drie weken op Curaçao. In het Nationaal Archief op Scharloo viel mij op hoeveel mensen zich enthousiast bezighouden houden met familieonderzoek. Op zoek naar de tijdlijn van hun oorsprong en identiteit. In persoonlijke gesprekken bleken ook de grote betrokkenheid met en gevoeligheid voor het verschijnsel slavernij. Tenslotte is in het kader van het bewustwordingsproces de zoektocht naar helden op het eiland opmerkelijk. Helden kunnen een belangrijke rol vervullen bij het zoeken naar een eigen identiteit en het ontwikkelen van saamhorigheid en natiebesef. Daarom volgde ik tijdens mijn aanwezigheid met veel interesse de media-aandacht voor de historische betekenis van de politicus mr. dr. Moises Frumencio Da Costa Gomez (1907-1966). Volgens sommigen 'e estadista di mas grandi ku Kòrsou i Antía a produs' (Pieters Kwiers 1991, pagina 7).

De vijf eilanden van de Antillen en Aruba kennen vele mannelijke en vrouwelijke helden. Tot nu toe is er op de eilanden geen canon ontwikkeld waarin de belangrijkste historische personen, gebeurtenissen en verschijnselen zijn vastgelegd. Daarom probeer ik in dit artikel na te gaan welke personen uit de Antilliaanse geschiedenis zeker niet mogen ontbreken op het lijstje van helden. Tevens wil ik duidelijk maken welke criteria een rol kunnen of moeten spelen bij de selectie van personen.

De laatste vijf jaar hebben veel landen hun grootste held of persoonlijkheid uit hun nationale geschiedenis bij een stemming bekendgemaakt. In Duitsland is het de staatsman Konrad Adenauer geworden. Dat is alleszins begrijpelijk, want vele Duitsers zien hem als de politicus die Duitsland na de Tweede Wereldoorlog leidde naar een hecht bondgenootschap met de westerse landen en de economische wederopbouw voortvarend oppakte. In Engeland viel de keus op Winston Churchill, de kampioen van de Tweede Wereldoorlog die zijn land leidde in de strijd tegen het nationaal-socialistische Duitsland onder Adolf Hitler. In Nederland is het met het verloop van de verkiezing niet goed gegaan. Op de laatste avond ging het fout met het tellen van de stemmen per sms en telefoon. Op het eind van het programma bleek Pim Fortuyn gewonnen te hebben, maar bij een controle achteraf had Willem van Oranje, de Vader des Vaderlands, meer stemmen. Veel Nederlandse historici vinden het nog altijd een blamage dat in een sfeer van ontevredenheid en historische bijziendheid de massa koos voor een persoonlijkheid die helemaal geen grote maat-

schappelijke verdiensten op zijn naam heeft staan.

NATIEBESEF

Op de vijf eilanden van de Antillen en op Aruba heeft er niet zo'n stemming plaatsgevonden. Toch zou het aardig zijn om in dit artikel na te gaan wie als de meest bekende en beroemde Antilliaan kan worden geduid. Uit de inleiding blijkt dat iemand pas een historisch belangrijke persoon wordt als hij/zij een grote maatschappelijke betekenis voor zijn land heeft gehad. Nu moet je als inwoner van de Antillen wel je geschiedenis kennen om die personen op hun waarde te schatten. En dat is nu juist het probleem: we kennen onze geschiedenis onvoldoende omdat de overheid nooit een nationaal of eilandelijk programma heeft geformuleerd en doorgevoerd. Mijns inziens is dit een van de hoofdoorzaken voor het uiteenvallen van de Nederlandse Antillen, want er is sinds 1954 niets gedaan aan een gemeenschappelijke 'nation building'.

De meeste inwoners van de zes eilanden kennen hun eigen geschiedenis niet en hebben ook geen criteria om een bewuste selectie te maken. Op Aruba zal men Shon Henny Eman, Jauncho Irausquin en Betico Croes nog herinneren; op Bonaire misschien Papa Cornés, Cola Debrot en Miguel Pourier; en op St. Maarten waarschijnlijk Claude Wathey. En Curaçao? Misschien namen als Tula, Piar, Brion, 'Doktòr' da Costa Gomez, Pierre Lauffer, Papa Godett, Elis Juliana, Maria Liberia-Peters, Carlos Dip en Andruw Jones? Wellicht zouden er andere personen ook hoog scoren zoals Alonso de Ojeda, bisschop Niewindt, Jakob Sickman Corsen, frater Radulphus, Angel Job, Amador Nita, Sonja Garmers en vele anderen.

De voorkeur voor een bepaald persoon wordt dus sterk en bepaald door de historische kennis, emoties, empathie en ideologische opvattingen van de ondervraagde. Een vrome katholiek zou waarschijnlijk bisschop Niewindt noemen en fervente aanhangers van de FOL waarschijnlijk vader en zoon Godett. Het is daarom uitermate belangrijk om een aantal criteria vast te stellen bij het voordragen van personen.

CRITERIA

Een ander criterium om iemand te betitelen als een groot Antilliaan is de mate waarin hij na zijn dood gewaardeerd en geëerd wordt. We zouden kunnen kijken naar standbeelden, gedenkplaatsen en de naamgeving van pleinen, straten en gebouwen. Welke figuren zijn op deze wijze voor het nageslacht bewaard? Grote Antillianen moeten op het gebied waarin zij actief waren het algemeen Antilliaanse belang hebben

Moises Frumencio Da Costa Gomez (Doktòr).

behartigd. Hun invloed moet essentieel zijn. Zo'n persoon heeft een voorbeeldfunctie en pedagogische waarde. Op zich kan zo'n uitgangspunt ons verder helpen, maar niet direct een sluitende argumentatie aanreiken. Eerst moeten we vaststellen wat het algemene belang was in de Antillen tijdens het leven van die bewuste persoon en welke betekenisvolle bijdrage hij/zij geleverd heeft. Brion en Piar hebben hun standbeeld verdiend in de strijd voor een Groot Colombia, maar hebben op maatschappelijk en cultureel gebied weinig voor de Antillen betekend. Zij hebben als zonen van Curaçao hun heldendom elders verworven en kunnen alleen betekenis hebben in het kader van een eilandelijke natievorming. Standbeelden zijn zeker geen overtuigend bewijs voor een Antilliaans pantheon. Vaak worden die onthuld met politieke doelen. Zo is Simon Bolivar op de eilanden vereerd met een standbeeld, maar dat ligt meer aan de politieke en culturele propaganda van Venezuela.

Een vermelding in de Encyclopedie van de Nederlandse Antillen (1969) zegt ook weinig. Criteria worden niet gegeven en de keuzes zijn subjectief. Nederlandse di-

dan 'Doktòr' da Costa Gomez. Een criterium dat de meeste historici hanteren is het feit dat nog levende personen niet in aanmerking komen voor een uitverkiezing. Dat is jammer, want de Antilliaanse samenleving is heel lang overwoekerd door het machismo en pas in de recente geschiedenis spelen vrouwen een belangrijke en leidende rol in verschillende sectoren van de samenleving. Persoonlijk zou ik Maria Liberia-Peters verkiezen vanwege haar handelen tijdens een lange en moeilijke periode in de Antilliaanse geschiedenis, maar zij komt volgens mijn eigen criteria niet in aanmerking. Stel je eens voor dat een nog levende persoon als nummer 1 uit de bus zou komen waarvan bij latere bestudering allerlei feiten het daglicht niet kunnen verdragen.

PERSOONLIJKE KEUZE

Welke figuren hadden grote invloed op de ontwikkelingen op alle zes eilanden? En vinden zij erkenning bij de meerderheid van de bevolking? Het handelen van figuren als Alonso de Ojeda en Peter Stuyvesant hebben grote gevolgen voor de samenstelling van de Antilliaanse bevolking gehad, maar maken bij mij weinig kans omdat mijn herinneringen aan deze historische personen overwegend negatief zijn. Zij kunnen weinig bijdragen aan het natiebesef. Wat blijft er dan over? Laat ik de geschiedenis van de Antillen en Aruba aan mij voorbij gaan dan kom ik als historicus tot het volgende, ongetwijfeld discutabele, lijstje: Aruba: Isaac Wagenmaker, Shon Henny Eman, Juancho Yrausquin en Betico Croes; Bonaire: Papa Cornés en Cola Debrot; Curaçao: Tula, Niewindt, de Zusters van Roosendaal, 'Doktòr' Da Costa Gomez, 'Papa' Godett en Carlos Dip; St. Maarten: John Philips en Claude Wathey; Saba: Moses Leverock. Van de door mij genomineerde personen hadden weinigen

een uitstraling op Antilliaans niveau. De charismatische Betico Croes betekende veel voor Aruba, maar heeft juist de poten van het Antilliaanse staatsverband doorgezaagd. Tula is essentieel voor de natievorming van het zwarte bevolkingsdeel op Curaçao, maar is nog niet eens algemeen geaccepteerd op zijn geboorte-eiland. Met zijn acties boekte hij niet veel resultaten, maar ideologisch voldoet hij natuurlijk aan kenmerken van een falende strijder, bevrijder en martelaar. Voor Curaçao van wezenlijk belang, maar niet voor de andere eilanden. 'Papa' Godett heeft als vakbondsleider de weg vrijgemaakt voor de vervulling van hogere functies door kleurlingen, maar is net als Tula een product van insularistisch patriottisme.

DE GROOTSTE

Niewindt, de Zusters van Roosendaal, Da Costa Gomez, Juancho Yrausquin, Cola Debrot en Carlos Dip hebben door hun werk, publicaties, handelen en/of resultaten grote betekenis gehad voor alle zes eilanden. Niewindt (1796-1860) heeft de basis gelegd voor het Antilliaanse volksonderwijs en volgens sommige historici is hij ook de emancipator van de slaven. Op beide terreinen heeft hij veel tijd, energie en bedgeld geïnvesteerd in de ontwikkeling van de bevolking van alle zes eilanden. Maar de Zusters van Roosendaal hebben zijn plannen uitgevoerd en die verdiensten op de eilanden eerder een herdenkingsmonument dan Simon Bolivar. Juancho Yrausquin (1904-1962) heeft tijdens zijn ministerschappen laten zien dat een pragmatische aanpak tot goede resultaten kan leiden voor alle zes eilanden. Cola Debrot (1902-1981) heeft ondanks zijn crisisperiodes als gouverneur de Antillen op de literaire en geografische kaart geplaatst met onder andere 'Mijn zusster de negerin'. Tevens heeft hij met zijn talloze publicaties het intellectuele klimaat in de Antillen een enorme impuls gegeven. Carlos Dip

heeft voor de eilanden vele verordeningen ontworpen en achter de schermen een infrastructuur voor de wetgeving ontwikkeld.

Nu ik tot een keus moet komen zou mijn volgorde zijn: Da Costa Gomez, Niewindt, Cola Debrot en Juancho Yrausquin. Jammer genoeg vier mannen. De invloed van Da Costa Gomez op het tot stand komen van het uiteindelijke Statuut was groot. Zijn strijd voor de rechten van gewone burgers is onmiskenbaar. Hij was de grondlegger van de politieke emancipatie en hield rekening met de wensen van alle zes eilanden. In de periode na 1936 speelde hij een cruciale rol als staatsrechtelijk adviseur, delegatieleider op de Ronde Tafel Conferenties en politiek ambtsdrager. Da Costa Gomez is historisch beschouwd een grote uitzondering. De meest bekende historische personen in de Antillen en op Aruba speelden namelijk geen grote rol in de Antilliaanse context, maar alleen op hun geboorteeiland.

Sommige lezers zullen vraagtekens plaatsen bij het begrip grootste Antilliaan. De zes eilanden van de Nederlandse Antillen waren sinds 1828 namelijk een koloniale constructie en dat heeft nooit geleid tot een Antilliaanse natie en nationale helden. Over de grootste of beroemdste Antilliaan hoeven we volgens bepaalde critici dan helemaal niet te spreken. Deze redenering is nogal gemakzuchtig. Ter vergelijking kan ik verwijzen naar het etnisch en cultureel gevarieerde eilandendriek Indonésië dat door de Nederlandse kolonisator bijeen is gebracht, maar waarvan de huidige inwoners toch de Javaan Soekarno als nationale figuur van grote betekenis zien. Helden worden namelijk niet alleen geboren maar ook gemaakt door ideologische propaganda en een bewuste onderwijspolitiek. En ons gemeenschappelijk Antilliaans verleden mogen we ook na de ontmanteling niet verwaarlozen.

Bon Pasco
y
Felis
Aña nobo

Cu Dios drama su bendicion riba boso

cu tur mihor deseo pa e temporada alegre
aki keda cumpli, cu pas, amor y bondad
brota plenamente, rondona door di amistadnan,
famia y sernan keri.

Minister di Turismo y Transporte
Ing. Edison Briesen

HAPPY HOLIDAYS

AND A

PROSPEROUS & HEALTHY

2008

o'Lacy

Voordelig toetje?
Koud kunstje!

BONUS SPECIAL
1 liter
van Afl. 6.29
Nu Afl.
4.40*

Roomijs en Yoghurtijs van O'Lacy, ouderwets **LEKKER** voor een gezellige kerst. Ga uit uw bol met al die lekkere smaken. Proef en geniet er volop van. Schep nog eens extra op. Want ook de **PRIJS** is om uw **VINGERS BIJ AF TE LIKKEN!** Ontdek O'Lacy. Een uitgebreid assortiment in uw eigen supermarkt. Gegarandeerde topkwaliteit voor een verrassend lage prijs. O'Lacy. Uw eigen merk.

O'LACY: TOPKWALITEIT VOOR EEN SCHERPE PRIJS!

SUPER FOOD Bonus Card
L.G. Smith Blvd. 156
Tel 588 6040 - Fax 583 8829
www.superfoodaruba.com

*Geldig t/m 31 december 2007 op vertoon van uw Bonus Card, zolang de voorraad strekt.

In a season of giving, remember: what we are
is life's gift to us
what we become should be
our gift to life

Based on quote by Eleanor Powell

Merry Christmas and a Happy New Year 2008

...we will always have for you

Skill on your side

ab
bank

CURAÇAO ARUBA
Inter-Assure Insurances
- INDEPENDENT GENERAL AND UNDERWRITING AGENTS SINCE 1993 -

*Wij wensen u een prachtig
Kerstfeest*

&
HOPI DEKKING TIKI PREMIE IN 2008

*Nos kier a gradici
nos clientenan,
partnernan y henter e pueblo
di Aruba pa tur sosten
ricibi durante 2007.*

*Masha Danki
Bon Pasco y Felis 2008*

SETAR

Miljoenen euro's zijn de afgelopen jaren geïnvesteerd om problematische groepen van Curaçaoënaars te helpen een eerbare plaats te bemachtigen in de Nederlandse samenleving. De talrijke projecten hebben weinig of helemaal geen zoden aan de dijk gezet. Er zijn duizenden Curaçaoënaars die tussen de wal en het schip terechtkomen. Een buitenproportioneel aantal draait mee in circuits waar geweld en ander minder verheffend handelen de boventoon voeren. Waarom helpt de hulp niet? Waarom verdwijnen de miljoenen euro's de goot in?

door Aart G. Broek

Het boek *De terreur van schaamte* geeft een gedetailleerde analyse van een 'brandstof' voor gewelddadig handelen. Deze brandstof betreft schaamte, meer in het bijzonder niet-onderkende of zelfs in alle toonaarden ontkende schaamte: zogeheten 'geloochende schaamte'. Onder schaamte moet worden verstaan: de diepgewortelde angst voor en de feitelijke ervaringen met ingrijpende vormen van sociaal-emotionele afwijzing van de eigen persoon als zodanig. Dit brengt een samenballen van woede, verdriet en pijn met zich mee en manifesteert zich in gedrag en handelen met specifieke kenmerken. Tot die elkaar versterkende kenmerken behoren met name wantrouwen, een beperkt empathisch vermogen en zodoende beperkte betrokkenheid bij anderen, vormen van gebrekkige zelfredzaamheid, extreem kopieergedrag (*micromy*), gemankeerd vermogen tot intimiteit (met kortstondige seksuele contacten als vervanging voor intimiteit), neutraliseringsmechanismen als ontkennen en verantwoordelijkheid afschuiven, en, niet het minste tekenend voor schaamtegestuurd gedrag: excessieve agressiviteit. Het schaamtefenomeen is sterk verwaarloosd bij onderzoek naar geweld en andere bedenkelijke vormen van sociaal deviant gedrag. Onderzoek naar geweld wordt gedomineerd door de 'culturaliserende benadering': een verklaring exclusief vanuit de cultuur, etniciteit, religie en andere sociale fenomenen. Er is echter alle reden om nadrukkelijker emotionele componenten mee te nemen, meer in het bijzon-

der om 'geloochende schaamte' als zogeheten criminogene factor te onderkennen. Er is namelijk een vrij directe lijn te trekken tussen *schaamte* en *agressie*, met name fysiek geweld. Op die lijn staan als het ware 'piketpaaltjes' die het menselijke vermogen tot agressief handelen zeer dwingend sturen.

CRITERIA
Hoe gevarieerd in de praktijk van alledag de waaiers aan schaamtemanifestaties ook mag zijn, deze verschijnselen hebben alle een tweeledig fundament. De betreffende persoon (1) weet zich niet op regulier acceptabele wijze geborgen in het heden (er is sprake van een gemankeerde *sense of belonging*), en (2) de persoon ontbreekt het aan een *duurzaam* toekomstperspectief. Hierbij voegt zich dus nog de gemankeerde emotionaliteit van schaamte als zodanig. Deze drie piketpaaltjes vormen de dwingende voedingsbodem voor het gewelddadige en ander deviant handelen. Evenzeer is dit de voedingsbodem voor de hoge recidive onder een verhoudingsgewijs omvangrijke groep Curaçaoënaars. Redenerend vanuit dit gedachtegoed licht het voor de hand te concluderen dat de genoemde drie piketpaaltjes tot uitgangspunt moeten worden genomen bij hulpverlening. Mét die drie begint het voorkomen van gewelddadig en ander meer of minder ernstig afwijkend gedrag. Kortom, probleemoplossende hulpverlening dient met en voor de betreffende mensen te realiseren: (1) een regulier acceptabele geborgenheid in het heden (een herstelde geborgenheid, *sense of belonging*), (2) een duurzaam

Van isolement naar geborgenheid en toekomstperspectief Een stekkie om te vissen

toekomstperspectief, (3) het stroomlijnen van de gemankeerde, door schaamte aangestuurde emotionaliteit.

ZELFREDZAAMHEID
In de Nederlandse hulpverlening aan de problematische groep Curaçaoënaars zijn deze drie criteria *niet* expliciet en niet tezamen sturend. Het is nog wel te constateren dat er vormen van hulp zijn die aan de eerste twee criteria *bijdragen* leveren. Er wordt echter absoluut niet genoegzaam vorm en inhoud aan gegeven. Het derde criterium – de schaamteproblematiek – krijgt geen of bijzonder weinig gestructureerde en constructieve aandacht. Het is daarentegen zeer wel mogelijk dat vormen van hulpverlening juist contraproductief blijken te zijn in zake die gemankeerde emotionaliteit. Zo lijkt het onderwijs in eigen taal en cultuur de 'eigenwaarde' van mensen te versterken en de gevoelens van schaamte weg te poetsen. Wanneer vervolgens echter blijkt dat die kennis je nauwelijks of niet vooruit helpt in de samenleving, heeft dat onderwijs feitelijk een beschamende uitwerking. Dat onderwijs zorgt voor uitsluiting in plaats van voor geborgenheid.

Waarom helpt de hulp niet? Waarom gooit de Nederlandse overheid miljoenen euro's de goot in? Het antwoord moet zijn: omdat de genoemde drie criteria niet expliciet en niet gelijktijdig sturend zijn. De situatie op Curaçao is overigens niet anders dan die in Nederland.

De overheersende gedachte achter het huidige beleid is, in beeldspraak, als volgt te typeren. Tot in de eerste helft van de 20e eeuw heeft de hulpverlening bestaan uit het 'verstrekken van vis'. In de loop van de vorige eeuw is steeds nadrukkelijker het richtsnoer echter geworden om, waar maar mogelijk, de betreffende hulpbehoevende groepen geen

vis te verstrekken, maar juist te leren op reguliere wijze te vissen. Tot op de dag van vandaag zijn in principe alle hulpprogramma's op deze leest geschoeid. Waar dit noodzakelijk is wordt vis aangereikt, maar waar dit ook maar enigszins mogelijk is, wordt geleerd te vissen. Hét woord voor deze hengelvvaardigheid is: zelfredzaamheid.

BEAT THEM!
De hulpverlening die zo kan worden getypeerd, is tot nu toe echter ontoereikend gebleken. Dergelijk zogeheten 'intervenieren' veronachtzaamt namelijk het bovengenoemde tweeledige fundament van de problemen: een gemankeerde *sense of belonging* (geborgenheid) en, meer in het bijzonder, het ontbreken van een duurzaam toekomstperspectief. De schaamteproblematiek wordt sowieso zelden of niet onderkend.

De cliënten hebben leren vissen, maar vervolgens ontbreekt de mogelijkheid om de geleerde hengelvvaardigheden op reguliere wijze in de praktijk te brengen. De beeldspraak uitbouwend: aan de rand van de vijver is geen plekje om te vissen, of de vijver is sowieso niet bereikbaar, of een plek op de boot die de zee opgaat, is er niet. Kortom, er is geen stekkie om te vissen. Hiervan is een project dat jonge Curaçaose mannen onderbracht in de strenge opvoedings- en trainingstrajecten van de Glen Mills-scholen een sprekend voorbeeld. Het betreft in feite een prachttinstelling waar het het werken aan 'geborgenheid' betreft: de mannen kregen weer een *sense of belonging*. Zodoende wordt er ook gewerkt aan hun schaamteproblematiek. Zij werden daar zonder meer goed toegerust om te vissen. Er bleek vervolgens echter geen plek aan de kant van de algemeen toegankelijke vijver om te vissen en al helemaal geen plek op een boot om de zee op te gaan: de arbeidsmarkt bleef gesloten. De gewelddadige

agressie kwam dan ook in versterkte vorm terug. Met het schaahtegedachtegoed als uitgangspunt moet verwacht worden dat ná het leren vissen en vervolgens het ontbreken van een plekje op de steiger om vanaf te vissen, de schaamte en het bijkomende agressieve handelen ernstig versterkt terugkomen. Dan wordt onvermijdelijk de wrange werkelijkheid: *if you can't join them, beat them*.

VOORBEELDIG
Het aanleggen van een aparte steiger om vanaf te vissen of het bouwen van een aparte vissersboot om de zee op te gaan. Met deze beeldspraak wordt verlangd om een duurzaam toekomstperspectief te verwezenlijken. Wanneer de reguliere mechanismen de problematische (jonge) mannen en vrouwen niet in de arbeidsmarkt opnemen dan moet het anders worden aangepakt. Dit is minder uitzonderlijk dan het mogelijk op het eerste gezicht lijkt. De instellingen voor sociale werkvoorziening kunnen tot heldere en verhelderende voorbeelden dienen. Deze organisaties garanderen een duurzaam toekomstperspectief door arbeidsparticipatie aan te bieden aan specifiek gemankeerde mensen. Zodoende weten die organisaties eveneens een meer algemeen maatschappelijke participatie van deze mensen teweeg te brengen. Tevens is er voortdurende hulp om de mensen bij te staan bij het omgaan met hun mentale, emotionele en fysieke mankementen. Kortom, deze organisaties brengen de drie criteria wel degelijk in de praktijk tot uitvoering! In Nederland doen de organisaties voor sociale werkvoorzieningen dit voor circa 90.000 mensen met een scala aan handicaps en deviant gedrag in zo'n 85 instellingen. Eenmaal als zodanig geïndiceerd, is er *blijvend* voor de cliënt werk 'op maat' en participeert hij of zij in diverse ontwikkelingsstrajecten 'op maat'.

Het werken op maat kan binnen de beschermde omgeving van het bedrijf in een van de werkplaatsen (bijvoorbeeld assemblage, verpakking, metaalbewerking) of, in directe verbinding met de organisatie en toch buiten, in de openbare groenvoorziening bijvoorbeeld. Maar 'op maat' kan ook door middel van begeleide detachering verder verwijderd zijn van de directe bescherming van de organisatie (conciërges op scholen, suppoosten in musea bijvoorbeeld). Uiteindelijk kan dit leiden tot het vinden van een arbeidsplek op de reguliere markt. Hoewel dit doel in principe nagestreefd moet blijven, kunnen cliënten blijvend rekenen op de relatieve bescherming en duurzaamheid van de sociale werkvoorziening.

SOCIAAL ONDERNEMEN
Betekent dit nu dat alle problematische Curaçaoënaars de sociale werkvoorziening ingedwuld moeten worden? De arbeidsintegratie van mensen met een crimineel verleden en een hopeloos school- en arbeidsverleden is meestal helemaal niet te realiseren op de reguliere arbeidsmarkt. Werkgevers, inclusief de overheden, wensen de moeilijkheden en bijkomende kosten van die mensen niet te (ver)dragen. Het ligt zodoende inderdaad voor de hand om duurzame arbeid te creëren op andere wijze, bijvoorbeeld in een speciale arbeidsorganisatie waarin de drie criteria leidend zijn. Maar de overheid hoeft in dezen zeker niet exclusief te denken aan iets als een sociale werkvoorziening voor criminelen. Al was het maar daar arbeid en productie onder criminelen in principe een groter potentieel kennen. Er ligt dan ook nog een scala aan mogelijkheden te wachten op ontwikkeling, namelijk in de sociale economie en het sociaal ondernemen. Dit is een oplossingsrichting die zich primair richt op het verzorgen van 'werk voor mensen met een grote

afstand tot de arbeidsmarkt, (en het) voorkomen van sociale uitsluiting' zoals een rapport van TNO het formuleert. Maar van even groot belang is een in financieel-economisch opzicht een gezond bedrijf te verwezenlijken: 'sociale economie staat niet los van de reguliere economie, maar maakt er deel van uit'. In dit veld van ondernemen liggen tastbare mogelijkheden om invulling te geven aan de drie criteria. Het een en ander staat nog in de kinderschoenen. Begin 2007 werd in Nederland de Sociale OndernemersKamer (SOK) opgericht. Wanneer echter ook nog eens goed gekeken wordt hoe elders in Europa, bijvoorbeeld in Duitsland, Italië, België en Zweden, invulling wordt gegeven aan het sociale ondernemen, liggen er volop kansen. De overheden in het Koninkrijk zouden die niet onbenut moeten laten om criminaliteit en geweld het hoofd te bieden.

Kortom, de problematische Curaçaoënaars in Den Helder, Tilburg, Almere of welke Antillengemeente in Nederland dan ook hoeven niet de sociale werkvoorziening in. Maar er moet wél met en door en voor deze mensen gewerkt worden aan acceptabele geborgenheid, duurzaamheid in toekomstperspectief én het stroomlijnen van hun door schaamtegestuurde emotionaliteit. Alleen dán helpt de hulp. Alleen dán zullen de miljoenen euro's goed besteed zijn.

Deze bijdrage is gebaseerd op mijn boek *De terreur van schaamte; brandstof voor agressie*. Haarlem: In de Knipscheer, 2007, en de adviesnota die ik voor Reclassering Nederland opstelde: *Van isolement naar arbeidsproductiviteit en maatschappelijke participatie*, 2007. Het rapport is te downloaden op www.carilexis.nl. Er wordt hier ook nog geciteerd uit Aukje Smit et al., *Sociale economie en de lokale overheid*. Hoofddorp: TNO Kwaliteit van leven, 2007.

Bon Pasco y Feliz Año Nobo

Na 2008 clase di pan y bolo di calidad.

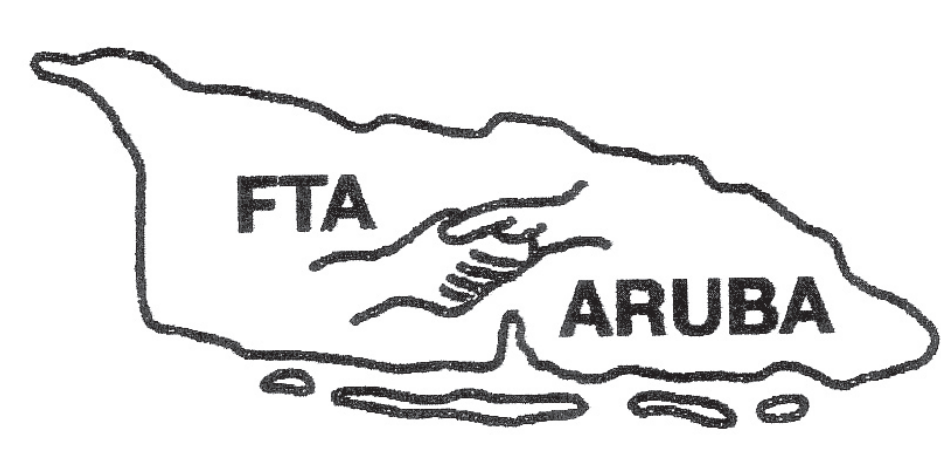
Bon Pasco y Feliz Año Nobo

PANADERIA DEL PUEBLO

Bon Pasco

Felis 2008

Moge uw Kerstdagen gelukkig zijn en uw jaarwisseling vol vreugde.

Moge het nieuwe jaar geluk en voorspoed brengen voor iedereen.

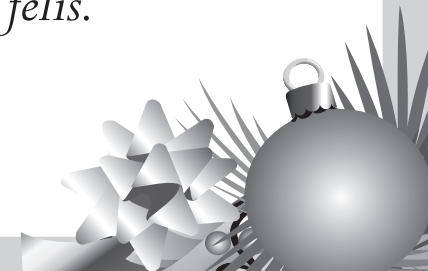

REGERING VAN ARUBA

Cu e dianan di fiesta den e temporada di fin di año lo trece union y felicidad den cada hogar y cu durante año 2008 Amor lo ta e base di e fundeshi di nos famianan na bienestar di un comunidad sano y felis.

Gobierno di Aruba

Banana soep met kip

3 verse maïskolven
2 eetlepels extra vir-
gin olijfolie
2 uien, schoonge-
maakt en klein ge-
snelen
4 tenen knoflook, ge-
peld en fijn gehakt
2 kleine promèntè,
zaadjes verwijderd,
heel fijn gesnelen
6 cups eigen gemaak-
te kippenbouillon
1 pond pompoen, ge-
schild en in stukken
gesnelen
2 groene bakbana-
nen, geschild en in
stukken gesnelen
Zout en vers gema-
len zwarte peper
1 cup kokosmelk
350 gram klein ge-
snelen kip
1-2 eetlepels balsa-
mico azijn
Fijn gesnelen colombiaanse oregano
Fijn gehakte cilantro
Klein gesnelen lente uien

De verse maïskolven met wat van de olie insmeren en 20 minuten onder een hete grill bruin bakken.
In een soeppan met dikke bodem de olie verwarmen en de ui, knoflook en peper hierin smoren.
De bouillon, de pompoen en de bananen toevoegen en aan de kook brengen. Vuur temperen en 30 minuten zachtjes laten pruttelen.
Met zout en peper op smaak brengen, iets laten afkoelen en met de staafmixer pureren.
De kokosmelk toevoegen met de kip, de oregano en de azijn
5 minuten laten pruttelen of tot de kip gaar is.
De maïs van de kolven snijden en op de soep leggen.
Met cilantro en lente uien garneren. Voor 6 personen.

Zwarte ogen-bonen met venkel en tomaten

1 pakje diepvries zwarte ogen bonen van 300 gram
2 eetlepels extra virgin olijfolie
1 middelgrote venkel knol,schoongemaakt en in hele dun-
ne plakjes gesnelen
½ cup ui ,fijn gehakt
½ cup tomaten, klein gesnelen
zout en vers gemalen zwarte peper
olijfolie

De bonen in 10 minuten in heet water koken.
Afgieten en uit laten lekken
In een steelpan met dikke bodem de olie en de venkel en de ui verwarmen.
± 15 minuten zachtjes bakken.
De bonen en de tomaten toevoegen en een beetje water.
Met zout en peper op smaak brengen.
Op een middelmatig laag vuur 20 minuten laten prut-
telen.
Warm of op kamer temperatuur serveren .
Met olijfolie besprenkelen.
Voor 4 personen.

Flan caramel met roomkaas

VOOR DE CARMEL:

1 cup suiker

1 ronde soufflé schaal van 20 cm middellijn.

1 vanille stokje, in de lengte open gesnelen zodat het vruchtvlies met de zaadjes eruit geschrapt kan worden of
1 eetlepel Bourbon vanilla pasta[Madagascar] of
½ eetlepel pure vanilla essence
5 scharreleieren
150 gram roomkaas,
[Philadelphia]
1 blik gecondenseerde melk,
[Friese vlag]
1 blik geevaporeerde melk,
[Friese vlag]
1½ cups volle melk

De oven tot 250°F voorverwarmen.

Van de suiker in een steelpan met dikke bodem boven een middelmatig vuur de caramel maken.

In de bodem van de soufflėschaal schenken.
Het binnenste van het vanilla stokje in een kom doen, de eieren, de roomkaas en de 3 soorten melk toevoegen. Met een handmixer kloppen tot alles gemengd is en door een zeef in de geprepareerde soufflėschaal schenken.
De soufflėschaal in een grotere bakvorm zetten en heet wa-
ter in de vorm schenken tot halverwege de rand de soufflé schaal.

De flan 2,5 -3 uur in de voorverwarmde oven bakken Een satéstokje in het midden van de flan gestoken moet er schoon uitkomen!

Avocado en papaya salade

2 papaya's, doormidden gesnelen, pitten verwijderd, ge-
schild en in stukjes gesnelen
2 avocado's, schil en pit verwijderd, in partjes gesnelen,
met limoen besprenkeld
Raspberry vinaigrette [fles]
Zwarte peper uit de molen

De papaya stukjes in een schaal doen en met raspberry vinaigrette besprenkelen.
Op elk sla bordje een paar partjes avocado arrangeren
De papaya stukjes er over scheppen
Met een draai van de pepermolen afmaken
Voor 6 personen,

Zalmfilet in een pakketje

4 zalmfilets zonder vel
2 citroenen, 1 in 8 partjes gesnelen
1 teentje knoflook, gepeld
4 takjes cilantro
4 takjes platte peterselie
Een paar draadjes saffraan
½ theelepel zoete paprika poeder
2 eetlepels extra virgin olijfolie
Zout en vers gemalen zwarte peper
Bakpapier
8 stukjes verse promèntè, zonder zaadjes

De kruiden wassen en met keukenpapier droog deppen.
De blaadjes met de knoflook fijn hakken.
In een schaal van de knoflook, de kruiden, de saffraan, de olie, sap van 1 citroen en 2 eetlepels water een mari-
nade maken en de zalmfilets er afgedekt 2 uur in laten marineren in de ijskast.
De oven tot 430 ° F voorverwarmen. [220°C].
4 rechthoekige stukken bakpapier knippen.
Arrangeer de zalmfilets in het midden van elk papier.
Met zout en peper bestrooien.
Op elke filet 2 stukjes verse peper en 2 partjes citroen leggen.
De marinade er over heen schenken.
Het pakketje sluiten .
Op een platte schaal 15 minuten in de voorverwarmde oven zetten en serveren. Voor 4 personen.

Johnny Cakes

2½ cup Amerikaans zelfrijzend bakmeel[Gold Medal of Pillsbury]
1 cup water
3 eetlepels gewone olijfolie
Olijfolie om te bakken

Het meel in een grote kom doen.
De olie bij het water voegen.
Bij het meel voegen en er een deeg van kneden.
Zonodig meel of water toevoegen.
Het deeg op een met meel gestoven plank uitdrukken tot een dikte van ± 2 cm

Met een biscuit steker de cakes uitsteken.
In een grote koekenpan wat olie verhitten en 7 Johnny cakes in de pan doen.
Het vuur laag draaien en met een deksel op de pan de Johnny cakes aan beide kanten heel lichtbruin bakken.
Met de rest van het deeg herhalen.
Voor ± 13 Johnny Cakes

Geitenbout uit de oven

2, 5 pond geitenbout, schoongemaakt en ingekerfd
1 limoen
3 tenen knoflook, gepeld en in plakjes gesnelen

Voor de marinade:
5 tenen knoflook, gepeld en in plakjes gesnelen
1 theelepel zout
½ theelepel hele zwarte peperkorrels
1 theelepel oregano
½ promèntè, pitjes verwijderd, heel fijn gesnelen
fijn gehakte verse cilantro
2 eetlepels extra virgin olijfolie
¾ cup zuur sinaasappelsap [fles]
1 ui in grove stukken gesnelen
rode wijn, naar smaak
olie om te bakken
De geitenbout goed wassen met limoensap.
De knoflook in de inkepingen duwen.
De 6 eerste ingrediënten in een vijzel fijn wrijven.
De olie en het zure sap toevoegen.
De geitenbout gedurende de nacht in de saus laten marineren in de ijskast
De oven tot 325° F voorverwarmen.
In een braadpan 2 eetlepels olijfolie verhitten.
Het vlees uit de marinade nemen.
Het vlees enige minuten aan alle kanten braden.
In een braadslee leggen.
De gesnelen ui om het vlees leggen.
Het braadvocht over het vlees schenken.
Gedurende de braadtijd, 1½-2 uur in de voorverwarmde oven, het vlees met de marinade, de rode wijn en het kookvocht bedruipen.
Voor 4 personen.

Groentensoep

1 eetlepel extra virgin olijfolie
2 middelgrote uien, schoongemaakt en fijn gesneden
1 prei, het witte deel, schoongemaakt, goed afgespoeld en fijn gesneden
2 flinke tenen knoflook, gepeld en fijn gehakt
1 kleine promèntè, zaadjes verwijderd, heel fijn gesneden
4 wortelen, schoon geraspt , in stukjes gesneden
1 idaho aardappel, geschild en in stukjes gesneden
1 rode en 1 gele paprika, zaden en zaadlijsten verwijderd, klein gesneden
2 stengels selderij, schoongemaakt en in stukjes gesneden
2 zucchini's, schoon geboend, in stukjes gesneden
1 stuk pompoen, geschild in stukjes gesneden
2 pond rijpe tomaten,vellen en pitten verwijderd, klein gesneden
4 cups magere kippen bouillon
Zout en vers gemalen zwarte peper
4 eetlepels vers gehakte peterselie, cilantro of basilicum
Vers geraspte Parmenzaanse kaas om te garneren
In een soeppan met dikke bodem de olie verwarmen en de ui, prei, knoflook en promèntè zachtjes bakken.
De wortelen, de aardappel en de paprika's toevoegen en meebakken.
De selderij, de zucchini's, de pompoen, de tomaten en de bouillon toevoegen
Met zout en peper op smaak brengen.
Aan de kook brengen, het vuur temperen en de soep 20minuten laten pruttelen tot de aardappel gaar is. 5 minuten laten afkoelen, met de staafmixer pureren.De gehakte cilantro toevoegen. Voor het serveren opwarmen en met Parmezaanse kaas bestrooien. Voor 6

Kook mee met May

Kerstmenu Internationaal

Gedraaide biscuits stengels

1/3 cup koude ongezouten roomboter
2 cups tarwe bloem
3 theelepels bakpoeder
1/4 theelepel baksoda
1/2 theelepel zout
2 eetlepels klein gesneden bieslook
1 1/2 cup zure room
2 eetlepels gesmolten roomboter
Poppy of sesam zaad

De oven tot 450° F voorverwarmen.
In een schaal de bloem, de bakpoeder, de baksoda en het zout mengen. De koude roomboter er door hakken. De bieslook toevoegen. De zure room er door roeren tot het deeg een bal vormt. Op een met bloem bestoven oppervlak kneden. In een rechthoek uitrollen of drukken[30/20 cm]. Er 12 repen uitsnijden van 20/ 2,5 cm De repen 2x een slag draaien. Op een niet ingevette bakplaat arrangeren, 2,5 cm van elkaar verwijderd. Met de gesmotten boter bestrijken en met poppy zaadjes bestrooien.
10-12 minuten bakken in de voorverwarmde oven.
Direct van de bakplaat nemen. Warm serveren. Voor 12 stuks.

Toast met garnalen pasta

1 eetlepel gewone olijfolie
1 eetlepel soja saus
1 eetlepel maizena
1 eiwit
2 lente uien, schoongemaakt en fijn gehakt
1 teen knoflook, gepeld en fijn gehakt
2 theelepels gerapste verse gember
Zout naar smaak
1/4 theelepel sesam olie
1 pond garnalen, gepeld en schoongemaakt
12 sneetjes casinobrood, zonder korst, elk sneetje in 4 driehoeken gesneden
2 eetlepels geroosterde sesam zaadjes

Olie om te bakken
De eerste 9 ingrediënten in de keukenmachine mengen.
De garnalen toevoegen en er een grove pasta van draaien.
In een kleine koekenpan een beetje olie verwarmen en de pasta even bakken.
De driehoekjes brood in een andere koekenpan aan beide kanten bruin bakken,
De pasta op de stukjes brood smeren en met de sesam zaadjes bestrooien.
Voor 8 voorgerechten of 48 borrelhapjes

Sperziebonen met ham

3 pond sperzie bonen, schoongemaakt en gehalveerd
6 eetlepels extra virgin olijfolie
200 gram kerstham of gegrilde achterham, in stukjes gesneden
1 ui, schoongemaakt en heel fijn gesneden
3 sneetjes wit brood, zonder korst in reepjes gesneden
1 eetlepel fijn gehakte peterselie
snufje zout

De sperzie bonen 20 minuten in kokend water met zout koken. Intussen de reepjes brood in 3 eetlepels van de olie bruin bakken. Op keukenpapier laten uitlekken. Als de bonen gaar zijn, afgieten en in koud water onder dompelen. Afgieten en laten uitlekken, eventueel met keukenpapier droogdeppen
De rest van de olie in een wok verhitten, vuur temperen en de ui zachtjes bakken. De ham

toevoegen en meebakken. Tot slot de sperziebonen toevoegen en een paar minuten meebakken. De sperziebonen naar een schaal overhevelen, met de peterselie bestrooien en met de gebakken stukjes brood versieren. Voor 6 personen.

Gesmoord konijn met pasta

1 tam konijn, in 8 stukken gesneden
Zout en vers gemalen zwarte peper
1/4 cup extra virgin olijfolie
2 uien , schoongemaakt, in dunne plakjes gesneden
3 tenen knoflook, gepeld en fijn gehakt
2 stukken limoen schil
1 kaneel stokje
1 laurierblaadje
1/2 cup droge rode wijn
2 cups gezeefde tomaten [pak]
1/2 cup water
250 gram pasta[naar smaak]
1 eetlepel gehakte verse Italiaanse peterselie

De stukken konijn afspoelen en met keukenpapier droog deppen.
Met zout en peper inwrijven.
2 eetlepels van de olie in een goed sluitende braadpan verhitten en de stukken konijn aan alle kanten bruin bakken.
Op een bord apart zetten.
Het vuur temperen en de uien, de knoflook,de limoenschil, het kaneelstokje, en het laurierblaadje in de rest van de olie bakken, roeren tot de uien

beginnen bruin te worden.
De wijn toevoegen en nog 2 minuten door bakken.
De tomaten toevoegen en nog wat peper en zout en de stukken konijn in de saus leggen.
De pan sluiten en op een laag pitje 30 minuten laten smoren.
Het konijn omkeren en nog 20minuten laten smoren of tot het konijn gaar is.

Terwijl het konijn smooft de pasta al dente koken.
De limoen schil, het kaneelstokje en het laurierblaadje uit de saus nemen. De pasta op een grote schaal leggen, het konijn er op arrangeren, de saus er over scheppen en met de peterselie bestrooien.
Voor 4 personen.

Tongfilet in preisau

8 tongfilets
1 cup vis bouillon
2 preien, de buitenste taaie groene bladen en het wortel topje eraf snijden, goed afspoelen en klein snijden
1 eetlepel ongezouten roomboter
1/2 cup room

Zout en vers gemalen zwarte peper
1 takje dille, fijn gehakt
De vis bouillon verwarmen .
De tongfilets oprollen en met een tandenstoker vastzetten.
In de hete bouillon op een laag vuurtje 8 minuten koken. In de bouillon laten afkoelen.
Op een matig vuur de gesneden prei in de roomboter transparant bakken.
8 eetlepels visbouillon en de room toevoegen. Afmaken met zout en peper.
Met de staafmixer de saus glad maken.
De vis in een lage , brede vuurvaste schaal arrangeren, de saus en over schenken, nog 3 minuten verwarmen en met de gehakte dille bestrooien.
Voor 4 personen.

Hazelnoot cake

2 cup hazelnoten
1/2 cup vers paneermeel
4 eieren , gesplitst
3 eetlepels zoete Marsala of donkere rum
2/3 cup suiker
Snufje zout
8 eetlepels ongezouten roomboter, gesmolten en afgekoeld
poedersuiker voor garnering

De oven tot 350° F voorverwarmen
De zijkanen van een ronde vorm van 13.5 cm middellijn beboteren en de bodem met een rond stuk bakpapier bedekken. In de keukenmachine de hazelnoten fijn malen. Overhevelen naar een schaal en met de paneermeel bestrooien. Niet mengen. In een andere schaal de eidooiers kloppen met de Marsala.
1/3 cup van de suiker toevoegen en kloppen tot het mengsel heel licht van kleur is.
In een andere schaal de eiwitten met wat zout stijf kloppen, langzaam de rest van de suiker toevoegen kloppen tot de eiwitten stijf en glanzend zijn
Het eigel mengsel door de eiwitten vouwen.
Het hazelnoot mengsel er door vouwen tot het voor de helft gemengd is, dan de boter langs de rand in de schaal schenken. Steeds blijven vouwen tot alles gemengd is.

Het beslag in de geprepareerde vorm schenken.
In de voorverwarmde oven bruin en stevig bakken ± 30 minuten. 1 minuut in de vorm laten afkoelen.
Een scherp mesje langs de rand van de cake halen. De cake op een rooster storten, bakpapier verwijderen, de cake omkeren, laten afkoelen en voor het serveren met poedersuiker bestrooien.
Voor 8 personen.

Happy
Holidays

CMB

CARIBBEAN MERCANTILE BANK N.V.

Caya G.F. Betico Croes 53 • Tel 582-3118

Biba mihor

www.cmbnv.com